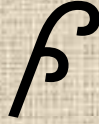
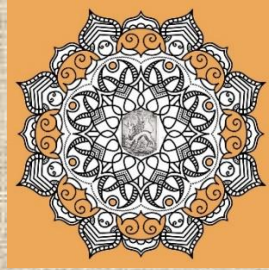

ISSN 2229-547X VIDEHA

**විද්‍යා 367 මා ජනවාරි 01 2023 (වර්ෂ 16 ක් 184
ජනවාරි 367)**

[විද්‍යා ISSN 2229-547X VIDEHA (since 2004) www.videha.co.in]

**විද්‍යා මාසික: ශාස්ත්‍රීය අධ්‍යයන: මානුෂික
සංස්කෘතිය**

විද්‍යා- ප්‍රාථමික මාසික: පාඨකයාගේ පත්‍රිකා:

සම්පාදක: ගුණවත්තු ජයරත්න

әһукрәмә

әи әкәме: әтһи:-

1.1.гәдзә:һдрә тһа:курә- һу:тәһә әкә һәмпа:дәки:жә

1.2.әкә 366 пәрә тһрәһи:

2.гәджә кһәһдә

2.1.мәһа:ка:һтә прәһа:дә- би:һәһи кәһһа:- һуһһи:

2.2.һәтто:һә кума:рә ра:жә 'бәто:һи:'- да:жәри:- 'ләвә жу: ту:'
(а:гәә:)

2.3.һәтто:һә кума:рә ра:жә 'бәто:һи:'- һәһмәрәһә -
'кумәрәдзи:'

2.4.рәби:һдрә һа:ра:жәһә мһрә- мәка:һә ма:һкә а:
кһа:жа:дә:рә

2.5.рәби:һдрә һа:ра:жәһә мһрә- ма:тһрибһу:ми (упәһја:һә)- 24
мә кһә:пә

2.6.кума:рә мәһо:дзә кәһжәрә- прәтһда:һә

2.7. 𐌸𐌹𐌹𐌹𐌹𐌹: 𐌸𐌹𐌹𐌹- 𐌸𐌹𐌹 𐌶𐌹𐌸𐌹: (𐌸𐌹:𐌹-16)

2.8. 𐌸𐌹𐌹𐌹𐌹𐌹:𐌶𐌹 𐌹𐌹𐌹𐌹:𐌸𐌹 𐌹𐌹𐌹𐌹𐌹-𐌸𐌹𐌹𐌹𐌹: 𐌸𐌹:𐌹 𐌸𐌹𐌹 𐌹𐌹:𐌹

2.9. 𐌸𐌹:𐌹𐌹 𐌹𐌹:𐌹𐌹:𐌹𐌹𐌹𐌹 𐌹𐌹𐌹𐌹𐌹-𐌹𐌹𐌹: 𐌹: 𐌹𐌹:𐌹𐌹 𐌹𐌹:
𐌸𐌹:𐌹:𐌸𐌹:

2.10. 𐌸𐌹. 𐌸𐌹𐌹𐌹 𐌸𐌹:𐌹:𐌹𐌹𐌹- 𐌹𐌹𐌹𐌹: 𐌹𐌹𐌹𐌹: 𐌸𐌹: 𐌹𐌹𐌹𐌹
𐌸𐌹𐌹:𐌸𐌹: 𐌸𐌹:𐌹:𐌸𐌹𐌹𐌹 𐌸𐌹: 𐌸𐌹: 𐌹𐌹:𐌹 (𐌹𐌹:𐌹𐌹 𐌸𐌹:𐌹:𐌸𐌹)

2.11. 𐌹𐌹:𐌹 𐌸𐌹:𐌹𐌹 𐌸𐌹:𐌹𐌹𐌹- 𐌹𐌹:𐌹𐌹 𐌹𐌹: 𐌹𐌹:𐌹:𐌹:𐌹 𐌹𐌹:𐌹:𐌸𐌹:

3. 𐌹𐌹𐌹𐌹 𐌸𐌹𐌹𐌹

3.1. 𐌹𐌹:𐌸𐌹𐌹 𐌸𐌹:𐌹:𐌹𐌹 𐌹𐌹:𐌹𐌹-𐌹𐌹:𐌹:

3.2. 𐌹𐌹𐌹𐌹: 𐌸𐌹:𐌹𐌹𐌹- 𐌹𐌹:𐌹𐌹:𐌹𐌹𐌹

3.3. 𐌸𐌹:𐌹𐌹: 𐌸𐌹𐌹𐌹𐌹:𐌹𐌹- 𐌹𐌹𐌹𐌹𐌹- 𐌹:𐌸𐌹:𐌹- "𐌹𐌹𐌹𐌹𐌹:
𐌹𐌹𐌹𐌹"

3.4. 𐌸𐌹. 𐌸𐌹𐌹𐌹 𐌸𐌹:𐌹:𐌹𐌹𐌹- 𐌹𐌹𐌹 𐌹𐌹:𐌹: 𐌹𐌹 𐌹𐌹𐌹: 𐌹𐌹𐌹𐌹𐌹𐌹

୯

o:m djəu: ja:n̄t̄rən̄t̄arik̄ṣə gvəgə ja:n̄t̄h̄ī pr̄it̄ʰvi:
 ja:n̄t̄ra:pə: ja:n̄t̄ro:səd̄h̄əjə: ja:n̄t̄ v̄əṇṇəsp̄ət̄əjə:
 ja:n̄t̄r̄v̄iṣve: d̄e:v̄a: ja:n̄t̄r̄br̄əh̄im̄ə

ଓଁ ଘୋ: ଶାନ୍ତିବନ୍ତବିଫ W ଶାନ୍ତିଃ ପୃଥି ଶାନ୍ତିବାପ: ଶାନ୍ତିବୋଧଧୟ: ଶାନ୍ତି
 ରବମ୍ବତୟ: ଶାନ୍ତିର୍ବିଶ୍ଵେ ଦେବା: ଶାନ୍ତିର୍ବ୍ରହ୍ମ

br̄əh̄im̄əṇṇṣṣ̄ə pr̄a:r̄t̄h̄əṇṇ̄a: d̄ʒe: d̄ju:lo:k̄əme:, ət̄ərik̄ṣ̄əme:,
 pr̄it̄ʰvi:p̄ərə, d̄ʒ̄əl̄əme:, əv̄səd̄h̄əme:, v̄əṇṇəsp̄ət̄me:,
 v̄iṣv̄əme:, s̄ṣ̄b̄h̄ə d̄e:v̄əṭ̄a:ḡəṇṇ̄əme: a: br̄əh̄im̄əme: ja:t̄
 hūəjə.

o:m-br̄əh̄im̄əṇṇ̄, djəu-s̄m̄:r̄jə-t̄əre:ḡəṇṇ̄, ət̄ərik̄ṣ̄ə- pr̄it̄ʰvi: a:
 d̄ju:lo:k̄ək̄ə bi:t̄ʃ̄i, a:p̄ə:-d̄ʒ̄əl̄ə, v̄iṣv̄e:d̄e:v̄a:- s̄ṣ̄b̄h̄ə
 d̄e:v̄əṭ̄a:, br̄əh̄im̄ə- s̄ṣ̄rd̄ʒ̄ək̄ə.

ব্রহ্মণ্যং প্রার্থন্যা জে দ্বুনোকমে, ঋতবিক্ষমে, পৃথ্বীপৰ, জনমে,
ঔষধমে, বনস্পতিমে, বিশ্বমে, মভ দেৱতাগণমে খা ব্রহ্মমে শান্তি
দাথ্য.

ওঁ-ব্রহ্মণ, দ্বৌ-মূৰ্য-তবেগণ, ঋতবিক্ষ- পৃথ্বী খা দ্বুনোকক বীচ,
থাপ:-জন, বিশ্বদেৱা- মভ দেৱতা, ব্রহ্ম- মৰ্জক.

ॐ

o:m, ʃə↓ɦəʃrə↑ʃi:rʃa:↓ puru↑ʃəhə. ʃə↓ɦə↓ʃrə:↓kʃəhə
ʃə↓ɦəʃrə↑pa:t,

ওঁ, মা হ্রস্বা শীর্ষা পুরুষঃ মা হ্রস্বা ফঃ মা হ্রস্বা পাত্.

ʃə bʰu:mi↓ gvəgə vi↓ʃvətɔ:↑ uri↓tva:.. ətʃə↑tʃstʰəd,
dʃa:ŋgu↓ləm..

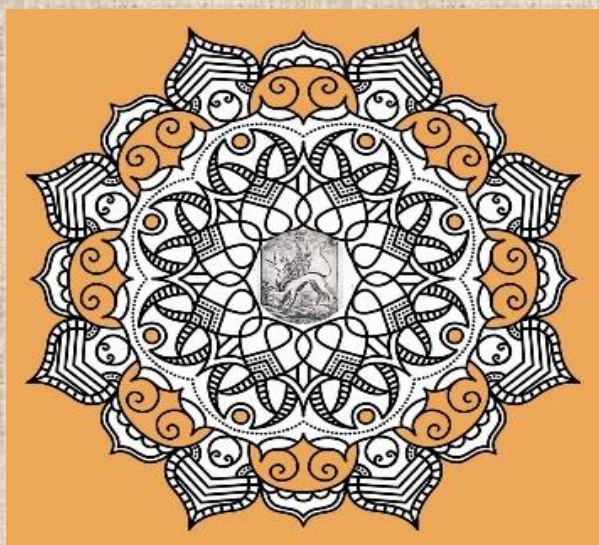
ম ভূমিঁ W বি স্বতো বৃ ব্ৰা. ঋত্বা তিষ্ঠদ দশাঙ্কু নম্.

ɦəðʒi:rə ma:tʰə, ɦəðʒi:rə a:kʰi, ɦəðʒi:rə pəe:rə ʃəgə
viʃvəke: a:tʃiʳa:dʃtə ke:ŋe: ətʃi, dʃəʃ a:ɡurəka
gəŋəʃi:kə vəʃəme: ŋəi ətʃi o:.

ॐ सहस्रशीर्षा पुरुषः सहस्राक्षः
सहस्रपात् ॥ सभूमिँसर्व्वतस्पृत्वा
त्ततिष्ठदशाङ्कुलम् ॥

ॐ (Tirhṛta Anji, Ankushś of Ganeshśji, placed at
the beginning of something)

ॐ

1.1.gəḍʒe:ndrə tʰa:kurə- nu:təṅə ñkə s̄əmpa:d̄əki:jə

1.2.ñkə 366 pərə t̄ippəṅi:

1nu:təṇə ðkə səmpa:dəki:jə -gəḍze:ndrə fʰa:kurə.1.

1

ra:mətʃəṇḍrə ra:jə prəṣiddʰə ra:mu: sərəkə ləgʰu a: ɖi:rgʰə
kəṭʰa:kə sḍəgrəfə 'səpəṇa: sʰa:ka:rə'

ra:mətʃəṇḍrə ra:jə prəṣiddʰə ra:mu: sərəkə ləgʰu a: ɖi:rgʰə
kəṭʰa:kə sḍəgrəfə 'səpəṇa: sʰa:ka:rə' kə kəṭʰa: 'tʰo:fi: dʒi:ṭəḷē:
fi:məfi: fi:rəḷəu' me: sḍəvəṇə a: gəe:rə sḍəvəṇəkə miḷi dʒuḷi
kəʃ rəfəba:kə vəṇəṇəkə sḍəgə i:ho: dʒe: ṇəvi:ṇəkə ma:jə-
ba:bu:kə kəubəla:-pa:ti: ṇo:kəri:kə pəfiḷə dḍərama:fi:sḍə
kəubəle:-pa:ti: pu:ra: kərəṭa: a: pʰe:rə e:kəṭa: əṇṭərdʒa:ti:jə
pre:mə kəṭʰa:, i: sḍəbʰəṭa: bʰe:təṭə. pre:mə-prəṣḍəgəme:
əpəfəvəṇəkə ke:sə dḍərdʒə fi:ṭe: tʃʰəi, se: e:ṭṭəu bʰe:lə.
muḍa: ṇu:ṇu: bʰəjja: pʰe:rə ma:ṇi ge:la: 'səpəṇa:
sʰa:ka:rə' a:ṭməkəṭʰa:ṭməkə ətʃʰi se: budʒʰəba:me: kiṇəkə:
bʰa:ṇəṭʰə ṇəi fi:təṇi. a: gəṛəḍəṇiḷəkə uṭəri: uṭa:rəba:kə ṇəvə
viḍʰi, e:ga:rəfəṭa: juvəkəkə prəṭiḍʒna: kərməkə:ṇḍə a:
mriṭjubʰo:dʒəkə viṛuddʰə. pʰē:ka:e:lə dʒiṇəgi:me: sṭri:kə
dʒi:vəṇə, ma:ṇəṣiḷəkə ro:gə sḍəbʰə kiṭʃʰu bʰe:təṭə. pəgəli:
pəgəli: ṇəi tʃʰəli. o:kəra: gʰəṛəme: bʰəgəməṇṭə bu:dʒʰələ
dʒa:i tʃʰəḷəi, muḍa: bi:ja:fi:kə ba:də...

muḍa: əi sḍəgrəfəkə fɾe:ṣṭʰə kəṭʰa: sḍəbʰə ətʃʰi
ɖi:rgʰəkəṭʰa: "ṇiṛəva:sṭiṭə dʒi:vəṇə" a: "budʒʰəṇi: ma:ikə
be:tʰa:".

'budʒʰəṇi: ma:ikə be:tʰa:' me: pəṭʃa:jəṭəkə bəiṣa:rəme:
məfiḷa:kə upəṣṭʰiṭi a:fiḷa:ḍiṭə kərəṭiṭə ətʃʰi tḍə o:ṭṭəi budʒʰəṇi:
ma:e:kə ṇḍiṛa: əva:səkə ḍʰəṇəməṇa:jələ gʰəṛəkə vəṇəṇə
se:ho: tʃʰu:tələ ṇəi ətʃʰi. sḍəspē:sə ətʃʰi, budʒʰəmi: ma:e: o:ṭṭəi
kʰo:ləti: ṇa:mə. tʃəṛəṇəba:bu: o:kəra: ḍʰuṭəkə:rəi
tʃʰəṭʰi, e:fi:ṇə pa:pə kə ijo: kəʃ o: dʒi:viṭə ke:ṇa:
tʃʰəṭʰi? juvəkə sḍəbʰəkē: o:kəra: dʒiṇḍa: dʒəṛa: ḍe:ba:kə
tʃa:fi: a: budʒʰəṇi: furu:- sḍəbʰə pəṭʃəkē: pəiṛəṇa:mə! a: dʒē

fiəmə dʒʰu:ʰə ba:dʒi: t̪ɔ̃ d̪e:fiəpərə bədʒdʒərə kʰəʃəjə, əgə
 ka:dʒə n̪əi a:bəjə, si:t̪a:kə bʰu:mime: prəve:ʃə mo:n̪ə
 pət̪ələ? ba:t̪ʰime: ba:n̪hiə t̪ut̪ələi, girəfiət̪ə o:it̪ʰa:mə bəret̪ən̪ə-
 ba:s̪ən̪ə d̪ʰo:i kəʃ/bo:n̪ə kəʃ/gudʒərə kərəi t̪ʰəli: mud̪a: o:fi:
 n̪əi rəhəʃ/ d̪e:ləkəni. m̪d̪a: əbət̪ə ka:lə dʒəgət̪ə d̪e:kʰən̪e:
 rəhən̪hi... mud̪a: b̪iŋu pət̪ʰəiti: ke:n̪e: pət̪ʰə s̪əbʰə i:
 bədʒət̪ə, dʒe: dʒəgət̪ə n̪ədʒa:jədʒə ke:ləkə, t̪ʰəli ge:la:
 dʒəgət̪əkə d̪ʰa:kəkə t̪ʰələte: kijo: be:ʃi: n̪əi ba:dʒələ. mud̪a:
 ni:ʃi:bʰa:gə ra:t̪ime: ma:jə be:ti: ti:n̪əta: n̪əʋəjuvəkəkə
 kəfiəla:pərə t̪ʰa:n̪a: b̪ida: bʰe:li:, mud̪a: dʒəgət̪əkə d̪ʰa:kə
 o:t̪əu rəfiə. mud̪a: t̪əijo:.. mud̪a: puliʃə əpən̪ə ba:po:kə n̪əi
 fi:o:i t̪ʰəi. mud̪a: a:ʃa:kə kir̪n̪ə ət̪ʰi kir̪ʰu n̪əʋəjuvəkə s̪əbʰə.
 bud̪əni: ma:jə bət̪ʰi: kē: dʒənmə d̪e:ti:, di:.e:n̪ə.e.: ke:rə
 v̪iʃəjəme: n̪əi budʒʰələ t̪ʰənihi mud̪a: ʃe: budʒʰələ t̪ʰənihi
 dʒe: ko:n̪o: t̪e:ʃt̪ə fi:o:i t̪ʰəi a: t̪e:ʃt̪əʃt̪ə ba:pə dʒəgət̪e: ʃidd̪ʰə
 fi:t̪əi.

"n̪irəva:ʃit̪ə dʒi:vən̪ə" di:rgʰəkət̪ʰa: ʃe:fi: ni:kə ət̪ʰi. e:kərə
 pəhilə v̪iʃe:ʃəta: ət̪ʰi- mən̪ukkʰəkə v̪jəgja:t̪məkə ʃəli:
 dʒəkərə: kət̪ʰa:ka:rə ut̪ʰe:n̪e: t̪ʰəni. bʰəra:məva:li:kə
 gʰərəme: t̪ʰo:ri t̪ʰo:rəkə buid̪ʰə t̪ʰo:ri bʰəʃ/ ge:lə rəfiə
 ki:? mud̪a: bʰəra:məva:li: bʰəudʒi: kē: budʒʰələ t̪ʰənihi dʒe:
 i: t̪ʰo:ri n̪əi kijo: ut̪ʰəniərə d̪əʃ/ rəfiələ t̪ʰənihi. a: ʃe: ʃuŋi
 bʰut̪əkun̪ə bʰa:i hiŋəkərə kʰiʃsa: budʒʰəile: əpəʃj̄:t̪ə bʰəʃ
 dʒa:i t̪ʰəni.

əi di:rgʰəkət̪ʰa:kə d̪o:s̪ərə v̪iʃe:ʃəta: ət̪ʰi mən̪ukkʰəkə
 dʒi:vən̪ə ʃəli:kə ʃu:kʃməta:s̪ə əvələ:kən̪ə a: əbʰile:kʰən̪ə.
 məti-kətti:kə bəhiŋne: o:mfiərə dʒe:t̪a: bʰut̪əkun̪ə mud̪a:
 bʰəudʒi:kə gʰərəme: d̪əla:n̪ə n̪əi t̪ʰənihi ʃe: ʃo:dʒʰe: ā:gən̪ə
 ke:n̪a: t̪ʰəli dʒe:t̪a:? bʰəudʒi: purukʰə s̪əbʰəkē: t̪ʰəfiərəkə
 ka:t̪e:-ka:t̪ə dʒʰa:ra: pʰirət̪ə d̪e:kʰi lədʒa: dʒa:i t̪ʰənihi mud̪a:
 hiŋəkə: s̪əbʰəkē: ko:n̪o: la:dʒe: n̪əi. mud̪a: ʃe: dʒə ʃtri:
 kərəjə la:gəjə t̪əkʰən̪ə? a: purukʰə prəd̪ʰa:n̪ə ʃəma:dʒəkə
 d̪əʃə... mud̪a: a:bə ʃikʃo:me: ʃtri: a:gā: e:ləni, əd̪əfi:-əd̪əfi:

a:rəkʂəŋə ʂərəka:rə ɦuŋəka: ɖe:ŋe: tʃʰəŋɦɪ.

əɪ ɖi:rɡʰəkəʈʰa:kə ʈe:ʂərə vɪʃe:ʂəʈa: əʈʃʰɪ le:kʰəkəkə ʃəbɖə
bʰəŋɖa:rə ɖʒe: a:vəʃʂəkə tʃʰələ bʰəra:məva:li: bʰəudʒi:kə
ɖʒɪŋəgi:kə əbʰɪle:kʰəŋə le:lə.

"ɦɪrəva:ʂɪʈə ɖʒi:vəŋə" a: "buɖʰəŋi: ma:ɪkə be:ʈʰa:"e:kəʈa:
əupəŋja:ʂɪkə vɪʂʈa:rə le:ŋe: əʈʃʰɪ a: əɪme: ɦəmə ra:mu: ʂərəkə
ru:pəme: məɪʈʰɪli: le:lə e:kəʈa: bʰa:vi: upəŋja:ʂəka:rəkə:
ɖe:kʰəɪ tʃʰi:.

2

**112mə 'ʂəgərə ra:ʈɪ ɖi:pə ɖʒərəjə' ʂəɦurija:-
ŋəvəʈo:li: me: ʂəmpəŋŋə bʰe:lə**

'ʂəgərə ra:ʈɪ ɖi:pə ɖʒərəjə' kəʈʰa:ʂa:ɦɪʈjə go:ʂʈi:kə bʰəvʂə -
a:jo:ɖʒəŋə ɖɪŋə:kə 25 ma:rtʃə 2023kə ʃəŋɪ ɖɪŋə məɖʰubəŋi:
ɖʒɪla:kə əŋɖʰəra: ba:ɖʒa:rəkə ʂəʈəle: ʃɪva: pəʈʃa:jəʈə
əŋʈərgəʈə əbʰɪŋəvə ʃɪkʂa: ɪkɪ:təŋə, ʂəɦurija:ŋəvəʈo:li: -
ke:rə pəriʂərə məɖʰjəpərəʂɪɖɖʰə kəʈʰa:ka:rə ʃɪri: ra:mə ʈʃəŋɖrə
ra:jə u:rpʰə ra:mu: ʂərəɖʒi:kə ʂəʒo:ɖʒəkəʈvəme: ʂəmpəŋŋə
bʰe:lə. a:jo:ɖʒəŋəkə ʃubʰa:rəmbʰə bɪɦa:rə ʂərəka:rəkə lo:kə
ʂva:ʂʈʰjə jā:ʈɪki: vɪbʰa:gəkə pu:rvə məʈʃɪ: ɖərə:məpɪ:ʈə .
pa:ʂəva:ŋə, ʂa:ɦɪʈjə əka:ɖe:mi: ɖva:ra: krəməʃə: 2020 :
.2021kə purəʂka:rə pɪ:ptə ɖvəjə ʂa:ɦɪʈjəka:rə ɖə
kəmələka:ŋtə ɖʒʰa: a: ʃɪri: ɖʒəgəɖi:ʃə pɪ:ʂa:ɖə
məŋɖələ, əŋʈərra:ʂʃɪ:ʒə məɪʈʰɪli: ʂa:ɦɪʈjə pəriʂəɖkə əɖʰjəkʂə
ɖəɖʰəŋa:kərə ʈʰa:kurə ., pɪ:ʂəʈʃɪ:lə le:kʰəkə
ʂəgʰə, məɖʰubəŋi:kə ʂəʈʃɪvə ʃɪri: ərəvɪŋɖə pɪ:ʂa:ɖə, ɖɪlli:
utʃʃə ɪja:ja:ləjəkə əɖʰɪvəkʈa: ʃɪri: brəɦma:ŋəŋɖə pɪ:ʂa:ɖə a:
vəriʂʈʰə ʂa:ɦɪʈjəka:rə ʃɪri: ra:məʃre:ʂʈʰə ɖva:ŋa:ɖʒi:
ʂa:mu:ɦɪkə ru:pə: ɖi:pə pɪ:ʂəɖʒəvɪʈə kə: ke:ləŋə.
məʈʃa:ʂɪŋə əʈʃʰɪgəŋəkə: pu:ʂpəma:la: a: ŋəvə vəʂʃrəʂə

s̄amma:n̄iṭṭā k̄ar̄aiṭṭā uḍḡ^ha:t̄aṇṇā s̄aṭṭrākā m̄aiṭṭi s̄āṭṭi:la:kā s̄ri:
 ra:mā ṭiṇṇādrā ra:jāḍzi: ka:r̄jāk̄rāmākē: a:gu: b̄aṭṭh̄aṭṭā.
 s̄ar̄v̄ap̄r̄aṭṭh̄amā s̄u:s̄ri: s̄aṭṭi:pr̄ab^ha: a: s̄u:s̄ri: ṭiṇṇāda: kuma:ri:
 d̄u:ra:ra: s̄u:gaṭṭā ga:ṇṇā pr̄aṭṭuṭā k̄ae:lā ge:lā. ṭṭāṭṭiṭṭa:ṭiṭṭā h̄amā
 s̄u:gaṭṭā b^ha:s̄aṇṇākā s̄āḡā (ume:ṭi m̄aṇḍalā)'s̄āḡarā ra:ṭi
 d̄i:pā d̄z̄ar̄aj̄ā'k̄ā ai k̄aṭṭ^ha:ja:ṭra:kā s̄āks̄iṭṭā p̄ar̄iṭṭiṭṭā pr̄aṭṭuṭā -
 o: k̄aḥ̄alāṭṭā -k̄ar̄aiṭṭā b̄aḍḍāḷū, m̄aiṭṭiṭṭi: s̄a:ḥiṭṭiṭṭā v̄ika:s̄ā
 ḥi:ṭu s̄am̄ar̄iṭṭā aṇṇe:ko: m̄aiṭṭiṭṭā m̄aḍḍiṭṭā ma:ṭrā j̄ae:ḥā e:kā
 o:ḥiṇṇā m̄aiṭṭiṭṭā aṭṭiṭṭi d̄z̄ar̄ip̄arā up̄aṭṭiṭṭiṭṭi le:lā ko:ṇo: ro:k̄aṭo:kā -
 k̄iṇṇāko: le:lā ṇṇāḥi. m̄aiṭṭiṭṭi: k̄aṭṭ^ha:kā v̄ika:s̄am̄ae: 's̄āḡarā ra:ṭi
 d̄i:pā d̄z̄ar̄aj̄ā'k̄ē: k̄aṭṭ^ha:ka:r̄aṣ̄ami:k̄ṣ̄ākā ḥi:ṭu v̄ark̄aṭṭā -
 k̄aḥ̄alā d̄z̄a:ṭṭā aṭṭiṭṭi. uḍḡ^ha:t̄aṇṇākā s̄aṭṭrākē: d̄z̄a:ri: r̄ak̄h̄aiṭṭā
 b^hiṇṇā v̄iḍḍā:me: kulā d̄āṣ̄ā -v̄ib^hiṇṇā s̄a:ḥiṭṭiṭṭā:rākā b^hiṇṇā
 k̄aṭṭ^ha: :go:ṭā po:ṭṭi:kā lo:k̄ar̄pa:ṇā s̄e:ḥo: b^he:lā. k̄r̄am̄aṭṭā
 s̄aṭṭrāme: p̄r̄ave:ṭi k̄ar̄aiṭṭā e:kā v̄iṭṭiṭṭā aḍḍiṭṭiṭṭā m̄aṇḍalākā
 p̄ri:ṭamā ḡaṭṭh̄āṇā b^he:lā d̄z̄ā_ime: s̄a:ḥiṭṭiṭṭi:kuma:ra
 ṇṇiṣ̄a:d̄ā, s̄ri: ra:mā v̄ila:s̄ā s̄a:ḥi, d̄aṭṭiṭṭā kuma:ra .
 p̄r̄aṣ̄a:d̄ā, p̄ro:ra:me:ṭiṭṭā p̄r̄aṣ̄a:d̄ā m̄aṇḍalā ., s̄ri:
 k̄ar̄iṭṭiṭṭā ra:ṭṭā, s̄ri: ume:ṭiṭṭā ṇṇa:ra:j̄aṇṇā k̄ar̄ṇā a: p̄āṭṭiṭṭā .
 kuma:ra m̄iṭṭrākē: m̄aiṭṭiṭṭā k̄ar̄aṭṭā ge:lāṭṭā, s̄āḡe: b^har̄i
 ra:ṭiṭṭā ai s̄aṭṭrākā s̄āṭṭi:la:ṇṇā ḥi:ṭu s̄ri: ṇṇa:ra:j̄aṇṇā ja:d̄āṭṭā, s̄ri:
 d̄u:rga:ṇṇāḍḍā m̄aṇḍalā, s̄ri: b̄ar̄iṭṭiṭṭā:ṭi: ra:mā a: s̄ri: ṇṇāḍḍā
 v̄ila:s̄ā ra:jāḍzi: s̄e:ḥo: m̄aiṭṭiṭṭā b^he:la: . s̄āb̄aḥ̄ākā
 s̄amma:n̄ākā s̄āḡā p̄r̄aṭṭiṭṭā k̄aṭṭ^ha:ka:rā o: s̄ami:k̄ṣ̄ākā
 lo:k̄aṇṇiṭṭā: s̄e:ḥo: ṇṇāṭṭā v̄āṣ̄ṭrā a: p̄uṣ̄p̄ama:la:s̄ā s̄amma:n̄iṭṭā
 k̄ar̄aiṭṭā v̄ib^hiṇṇā pa:li:me: kulā 34 go:ṭā k̄aṭṭ^ha:kā pa:ṭṭā b^he:lā
 a: p̄aṭṭiṭṭā k̄aṭṭ^ha:s̄āb̄āṭṭā p̄u:ṭā go:ṭṭi:ṭi:kā b^hā:ṭā s̄ami:k̄ṣ̄a:-
 b^hiṇṇā ṭiṭṭāṇi: s̄e:ḥo: b^he:lā. 6 b̄aḍḍiṭṭā:s̄āḡame: d̄i:pā a: p̄āḍḍi:
 a:ga:mi: s̄āḡo:d̄z̄ākā kē: p̄r̄āḍḍā:ṇā (s̄ri: ṇṇa:ra:j̄aṇṇā ja:d̄āṭṭā)
 p̄āḍḍi: l̄aiṭṭā s̄ri: ja:d̄āṭṭā: a:ga:mi: -k̄ae:lā ge:lāṭṭā. d̄i:pā
 a:jo:d̄z̄āṇākā g^ho:s̄aṇṇā: k̄ar̄aiṭṭā k̄aḥ̄alāṭṭā d̄z̄e:'s̄āḡarā ra:ṭṭā
 d̄i:pā d̄z̄ar̄aj̄ā'k̄ā aḡāla: d̄i:pā, ṇṇāḥi: ga:m̄ame: (k^huṭṭāṇā:)
 .d̄z̄u:ṇā ma:s̄ākā aṭṭiṭṭā ṭiṭṭi d̄iṇṇā d̄z̄ar̄aṭṭā

aṭṭāṭṭiṭṭā lo:ka:ṭiṭṭā po:ṭṭi: a: p̄aṭṭiṭṭā k̄aṭṭ^ha: s̄āb̄aḥ̄ākā

vɪvərəŋə ɲɪmɲə ətʃɪ-

1. ʃəpəŋa: ʂa:ka:rə (kəʃʰa: ʂəgrəʃhə) : ʃri: ra:mə tʃəŋdrə ra:jə
 (u:rpʰə ra:mu: ʂərə); 2. upa:jəŋə ʃri: ra:dʒə : (ka:vjə ʂəgrəʃhə)
 kɪfo:rə mɪʃrə; 3. dʒəgədi:ʃə prəʂa:də məŋdələ e:kə :
 dʒi:vəŋi: : ʃri: ra:me:ʃvərə prəʂa:də məŋdələ; 4. ɲa:tʃi
 rəʃələ tʃʰəli vəʂudʰa: (upəŋja:ʂə) : ʃri: rəbi:ŋdrə ɲa:ra:jəŋə
 mɪʃrə; 5. əŋtərdʰvəŋi : (kəʃʰa: ʂəʃəjəŋə) dʒume:ʃə .
 məŋdələ; 6. Jagdish P. Mandal Maithili Writer : ShŚ.
 Gajendra Thākur; 7. ʂe:ʃəŋta: ʂe:ʃəŋtə: rəʃi ge:lə kəʃʰa:)
 (ʂəgrəʃhə : ʃri: dʒəgədi:ʃə prəʂa:də məŋdələ; 8. ʂupəjəŋa:
 be:tʃi: ʃri: dʒəgədi:ʃə prəʂa:də : (upəŋja:ʂə)
 məŋdələ; 9. mɪʃʰila: ʂəpu:tə dʒgurəməi:ta: . : dəkəmələ .
 ka:ŋtə dʒʰa:; 10. mə:ba:iləkə lila: (ləli:ɲə ɲibəŋdʰə(: dʒ .
 kəmələ ka:ŋtə dʒʰa:

kəʃʰa: pa:tʰə-

1. gʰəʃəʃəŋdʱvja: -bəʃʰəʃə tʃəŋda: ma:ma:-
 tʃəŋdra:; 2. go:bərə biʃʰəŋi:ɲa:ra:jəŋə ja:dʒəvə -; 3. gʰi:
 ke:tʃə: ʃe:ra:e:lə tʃə dʒa:lɪme:ŋəŋdə vɪla:ʂə -
 ra:jə; 4. bəʃi:guɲi: ro:tʃi:dʒəŋəkə la:lə -
 məŋdələ; 5. dʒe:kʰəle:pərə dʒe:kʰəbə pəlləvi: -
 məŋdələ; 6. tʃa:imə pa:ʂədʰəŋa:kərə tʰa:kurə -; 7. pəʃʰəbə
 ke:ɲa:rəvɪbʰu:ʂəŋə kuma:rə -; 8. mədʰuma:tʃʰi: a: ma:tʃʰi: -
 ra:mə vɪla:ʂə ʂa:ʃu; 9. mə:ba:ilə ʂku:ləʃəŋdrə mə:ʃəŋə -
 a:tʃa:rjə; 10. kəʃʰəbi: pʰe:ləkəmələka:ŋtə -
 dʒʰa:; 11. vɪrka:va:li:ume:ʃə ɲa:ra:jəŋə -
 kəŋə; 12. tʃa:rɪmə kəʃʰa:ma:ŋəbə əŋi:ʃə -
 məŋdələ; 13. tʃəkəbɪdʒo:rə ra:me:ʃvərə prəʂa:də -
 məŋdələ; 14. dʒa:jəŋo:ʂo:rə ʃe:ba:ʂə bəʃʰa:uəʃəvɪŋdə -
 prəʂa:də; 15. pre:məkə rɪʃta:dʒurə:ŋəŋdə -
 məŋdələ; 16. pərəʃʰā:ʃi:dʒʰo:li: pa:ʂəva:ŋə -; 17. pʌrəŋa:
 ʂvi:təʃəʃi:kə kuma:rə -; 18. əʂələ tʃo:rə ke:vi:ŋa: .dʒə -
 prəʂa:də; 19. ʂəho:dʒərəkuma:rə ʂuɲi:lə -

१५. ra:jəŋə; 20. ma:ɪkə məmətə:dʒəgədi:fə -
 mənɖələ; 21. tɛ:lɪvɪdʒəŋəkə muɣələma:nəra:mə nəre:fə -
 ja:dʒə; 22. sənne:səkə ga:tʃhəra:dʒhə:ka:n̄tə -
 mənɖələ; 23. əppəŋə a:sə:pri:təmə kuma:rə -
 n̄ɪsə:dʒə; 24. go:bərə kətʃhəni:kəpɪle:fʋərə ra:utə -; 25. dʒə
 vərʃəkə ba:dəume:fə mənɖələ -; 26. stʃhə:nəkə məhətʃvəfʋə -
 kuma:rə mɪfrə; 27. a:məkə kʰe:ti:me: ga:jəkə jo:gəɖa:n̄ə -
 be:tʃəŋə tʃhə:kurə; 28. bhəgəva:n̄ə bhukʰəle: nəfə ra:kʰəjə
 tʃhətʃhɪ- gəuri: fəkərə sʌ:fə; 29. kəŋəpʰusəki:sə̄tʃo:sə -
 kuma:rə ra:jə; 30. pəri:frəməkə pʰələpərəma:n̄əndə -
 kuma:rə ra:jə; 31. ba:bu:dʒi:kə ərəma:n̄əsətʃəŋa:ra:jəŋə -
 vja:sə; 32. d̄əlɪtə mədʒədu:rə bəɪdʒəŋa:tʃi: -
 ra:mə; 33. fərtəkətə ra:stə:dʒəgədi:fə prəsə:dʒə -
 mənɖələ; 34. nəfə:muktə ga:məra:mə tʃəŋdrə ra:jə u:rpʰə -
 .ra:mu: s̄ərə

s̄əgərə ra:tɪ di:pə dʒərəjə pəfɪlə s̄ə 112 dʃhəri:kə kətʃhə: ja:tʃra:

1. mudʒəpʰhərəpura, 21.01.1990, prəbhə:sə kuma:rə
 tʃəudʃhəri:; 2. de:otʃhə, 29.04.1990, dʒi:vəka:n̄tə; 3. d̄ərəbh̄əg
 a:, 07.07.1990, d̄ə. bhɪ:məŋa:tʃhə dʒhə:, prədi:pə məɪtʃhɪ:
 putrə, vɪdʒəjəka:n̄tə
 tʃhə:kurə; 4. pətəŋa:, 3.11.1990, go:vɪndə
 dʒhə:, d̄əmənəkə:n̄tə
 dʒhə:; 5. be:gusərə:jə, 13.01.1991, prədi:pə
 bɪfə:ri:; 6. kətʃhə:rə, 22.04.1991, əfo:kə; 7. nəva:n̄i:, 21.07.
 1991, mo:fəŋə
 bhə:rəɖvə:dʒə; 8. s̄əkəri:, 22.10.1991, pro: s̄ure:fʋərə
 dʒhə:, d̄ə. ra:mə
 ba:bu:; 9. nə:fəra:, 11.10.1992, e:s̄i: di:pəkə; 10. vɪra:təŋə
 gərə, 14.04.1992, dʒi:tə:ndrə
 dʒi:tə; 11. va:ra:n̄əsi:, 18.07.1992, prəbhə:sə kuma:rə
 tʃəudʃhəri:; 12. pətəŋa:, 19.10.1992, ra:dʒəmo:fəŋə
 dʒhə:; 13. s̄upəulə- 1, 18.10.1993, ke:də:rə
 ka:n̄əŋə; 14. bo:ka:ro:, 24.04.1993, buddʃhɪŋa:tʃhə

d̄z^ha:; 15. pəitəg^ha:tə, 10.07.1993, d̄. rəma:n̄n̄d̄ə
 d̄z^ha: 'rəməŋə' ; 16. d̄zəŋəkəpura, 09.10.1994, rəme:fə
 r̄d̄zəŋə; 17. iṣəhəpura, 06.02.1994, d̄. əṣv̄iṇḍə
 kuma:rə 'əkku:'.; 18. ṣərəhəḍḍə, 23.04.1994, əmijə kuma:rə
 d̄z^ha:; 19. d̄z^həḍḍz^ha:rəpura, 09.07.1994, f̄ja:ma:n̄n̄d̄ə
 t̄f̄əuḍ^həri:; 20. g^ho:g^hərəḍḍi:fi:a:, 22.10.1994, d̄. ŋa:ra:jəŋəḍḍi
 ; 21. bəfi:ra:, 21.01.1995, kəmələ:fə
 d̄z^ha:; 22. ṣupəulə (ḍərəb^həḍḍga:) , 08.04.1995, kəmələ:fə
 d̄z^ha:; 23. ka:t^həmā:du:, 23.09.1995, ḍ^hi:re:n̄ḍrə
 pre:məṣi; 24. ra:d̄zəvira:d̄zə, 24.01.1996, ra:məŋa:ra:jəŋə
 ḍe:və; 25. ko:ləka:t̄a: (r̄əḍzəḍḍə
 d̄zəj̄ḍi:, 28.12.1996), prəb^ha:ṣə kuma:rə
 t̄f̄əuḍ^həri:; 26. məfiṣi:, 13.04.1997, d̄. t̄a:ra:n̄n̄d̄ə
 v̄ij̄o:gi:/ rəme:fə
 pra:jo:d̄z̄iḍḍə; 27. t̄ərəuṇi:, 20.06.1997, fo:b^ha:ka:n̄t̄ə; 28. pət̄
 əŋa:, 18.07.1997, prəb^ha:ṣə kuma:rə
 t̄f̄əuḍ^həri:; 29. be:gu:ṣərə:jə, 13.09.1997, prəḍi:pə
 b̄fi:ri:; 30. k^həḍzəuli:, 04.04.1998, prəḍi:pə
 b̄fi:ri:; 31. ṣəhərəṣa:, 18.07.1998, rəme:fə; 32
 pət̄əŋa:, 10.10.1998, f̄ja:mə
 ḍərəfiḥere:; 33. bəla:n̄ḍə; ŋa:gəḍḍəfiḥə, 08.01.1999, pəḍmə
 ṣəmb^həvə; 34. b^həva:ni:pura, 10.04.1999, d̄. d̄z̄iṣṇu ḍəttə
 miṣrə; 35. məḍ^hubəŋi:, 24.07.1999, ṣ̄ja:ra:mə
 d̄z^ha: 'ṣərəṣə', d̄. kuləḍ^ha:ri:
 ṣ̄fiḥə; 36. əṇḍəuli:, 20.10.1999, kəmələ:fə
 d̄z^ha:; 37. d̄zəŋəkəpura, 25.03.2000, rəme:fə
 r̄d̄zəŋə; 38. ka:t^həmā:du:, 25.06.2000, ḍ^hi:re:n̄ḍrə
 pre:məṣi; 39. ḍ^həŋəba:ḍə, 21.10.2000, f̄ja:mə ḍərəfiḥere: e:v̄ə
 ra:mət̄f̄əṇḍrə
 la:ləḍa:ṣə; 40. biṭə^ho:, 21.01.2001, d̄. əkku:, pro:viḍja:n̄
 ṇḍə
 d̄z^ha:; 41. fiṭəŋi: (g^ho:g^hərəḍḍi:fi:a:), 19.05.2001, pro:jo:gā:
 n̄n̄d̄ə d̄z^ha:/əḍz̄iḍḍə
 ku.a:d̄z̄a:ḍə; 42. bo:ka:ro:, 25.08.2001, ḡriḍz̄a:n̄n̄d̄ə
 d̄z^ha: 'əṣḍ^həŋa:ri:ṣvərə', miṭ^hila:

५३. pərişəḍ; 43. pətəṇa:, kīrəṇəḍḍəjəṭi:, 01.12.2001, əfo:kə,
 tʃe:təṇa: s̄əmiti, pətəṇa:; 44. rā:tʃi:, 13.04.2002, kuma:rə
 mən̄i:şə ərəşinḍə; 45. bʰa:gələpurə, 24.08.2002, ḍʰi:re:nḍrə
 mo:fiṇə ḍʒʰa:; 46. pətəṇa:, (vɪdja:pəti bʰəvəṇə
 pətəṇa:), 16.11.2002, əḍʒitə kuma:rə
 a:ḍʒa:ḍə; 47. ko:ləka:tā:, 22.01.2003, kəṇəgo:şti:, ko:ləka:
 :tā:; 48. kʰuʈəṇa:, 07.06.2003, ḍə. məfi:nḍrə ṇa:ra:jəṇə
 ra:mə; 49. be:ṇi:purə, 20.09.2003, kəməle:şə
 ḍʒʰa:; 50. ḍərabʰəga:, 21.02.2004, ḍə. əfo:kə kuma:rə
 me:fiṭa:; 51. ḍʒəməfe:ḍəpurə, 10.07.2004, ḍə. rəvi:nḍrə
 kuma:rə tʃəuḍʰəri:; 52. rā:tʃi:, 02.10.2004, vɪve:ka:nḍḍə
 tʰa:kurə; 53. ḍe:vəḡʰərə, 08.01.2005, ŋa:mə ḍəriḥərə: e:və
 əvṇa:şə; 54. be:gu:şəra:jə, 09.04.2005, prəḍi:pə
 biḥa:ri:; 55. pu:ṇijā:, 20.06.2005, rəme:şə; 56. pətəṇa:, 03.
 11.2005, əḍʒi:tə kuma:rə
 a:ḍʒa:ḍə; 57. ḍʒəṇəkəpurə (ṇe:pa:lə) , 12.08.2006, rəme:şə
 rəḍʒəṇə; 58. ḍʒəjəṇəgərə, 02.12.2006, ṇa:ra:jəṇə
 ja:ḍəvə; 59. be:gu:şəra:jə, 10.02.2007, prəḍi:pə
 biḥa:ri:; 60. şəḥərəşa:, 21.07.2007, kişələjə
 krişə; 61. şupəulə-2, 01.12.2007, ərəşinḍə
 tʰa:kurə; 62. ḍʒəməfe:ḍəpurə, 03.05.2008, ḍə. rəvi:nḍrə
 kuma:rə tʃəuḍʰəri:; 63. rā:tʃi:, 19.07.2008, kuma:rə mən̄i:şə
 ərəşinḍə; 64. rəḥua:
 şəḡra:mə (məḍʰubəṇi:), 08.11.2008, ḍə. əfo:kə
 əvɪʃələ; 65. pətəṇa:, kəṭʰa: ḡḡa:-3, 21.02.2009, əḍʒitə
 kuma:rə a:ḍʒa:ḍə/ tʃe:təṇa:
 s̄əmiti; 66. məḍʰubəṇi:, 30.05.2009, ḍili:pə kuma:rə
 ḍʒʰa:; 67. şəməşti:purə, 05.09.2009, rəma:ka:nṭə
 rəjə 'rəma:': 68. şupəulə- 3, 05.12.2009, ərəşinḍə
 tʰa:kurə; 69. ḍʒəṇəkəpurə, 03.04.2010, ra:ḍʒa:ra:mə
 şifə 'ra:tʰəurə'; 70. kəbiləpurə (ḍərabʰəga:)
 , 12.06.2010, ḍə. jo:ga:nḍḍə
 ḍʒʰa:; 71. be:rəma: (ḍʒʰəḍʒʰa:rəpurə), 02.10.2010, ḍʒəḡḡi:
 şə prəşa:ḍə mənḍələ, şʰa:ṇi:jə şa:fiṭjə
 pre:mi:; 72. şupəulə, 04.12.2010, ərəşinḍə

- ʎʰa:kurə; 73. məɦiʃi:, kəʎʰa:
ra:dʒəkəmələ, 05.03.2011, vidʒəjə
məɦa:pa:ʎrə; 74. ɦəɖʒa:ri:ba:gə, 10.09.2011, ʃja:mə
ɖərəɦərə:; 75. pətəɳa:, ɦi:rəkə dʒəjəɳti:, 10.12.2011, əfo:kə
e:və
kəmələmo:ɦəɳə 'ʃjuɳɳu'; 76.ʎʰe:ɳɳəi, 14.07.2012, vibʰa:
ra:ɳi:; 77. ɖərəbʰəga:, kirəɳə
dʒəjəɳti:, 01.12.2012, ərəvɳɳə
ʎʰa:kurə ; 78. gʰəɳəʃja:məpura, 09.03.2013, kəməle:ʃə
dʒʰa:; 79. əurəɦa: (ləukəɦi:), 15.5.2013, ume:ʃə
pa:ʒəva:ɳə; 80. ɳi:rməli: (ʒupəulə), 30.11.2013, ume:ʃə
məɳɖələ, ʒʰa:ɳi:jə ʒa:ɦitʃə pre:mi:; 81. ɖe:vəgʰərə, (biɖʒəli:
ko:ʎʰi:, bəmpa:ʒətəɳə, ɖe:vəgʰərə), 22.03.2014, o:mə
prəka:ʃə dʒʰa:; 82. mə:ɦətʰə, (dʒʰəɖʒʰa:rəpura), kəʎʰa:
bəuɖʰə ʒiɖɖʰə me:ɦətʰəpa:, 31.05.2014, gəɖʒe:ɳɳə
ʎʰa:kurə; 83. ʒəkʰua:-bʰəpətʃja:ɦi:, 30.08.2014, ɳɳɳə
vɳla:ʒə ra:jə/pʰa:gula:lə ʒa:ɦu/ʒu:rəɖʒə ɳa:ra:jəɳə
ra:jə 'ʒuməɳə'; 84. be:rəma: (məɖʰubəɳi:), 20.12.2014, ʃivə
kuma:rə miʃrə, ʒʰa:ɳi:jə ʒa:ɦitʃə pre:mi:; 85. bʰa:gələpura,
(ʃja:mə kũɖʒə, ɖva:rika:puri:
bʰa:gələpura), 04.04.2015, o:mə prəka:ʃə
dʒʰa: ; 86. ləkəʒe:ɳa: (məɖʰubəɳi:), 20.06.2015, ra:dʒəɖe:v
ə məɳɖələ 'rəməɳə', ʒətʃəɖe:və 'ʒuməɳə'
; 87. ɳi:rməli: (ʒupəulə), 19.09.2015, ume:ʃə
məɳɖələ, ʒʰa:ɳi:jə ʒa:ɦitʃə pre:mi: ; 88. məɖʰjə
vidʒa:ləjə-ɖəkʰəra:mə (be:ɳi:pura), 30.01.2016, kəməle:ʃə
dʒʰa:, əməɳə ɳa:ʎʰə dʒʰa: ; 89. ləukəɦi:, 26.03.2016, ume:ʃə
pa:ʒəva:ɳə e:və pre:mə kuma:rə
ʒa:ɦu; 90. ləkʃmi:ɳi:ʒə (məɖʰubəɳi:), 18.06.2016, ra:mə
vɳla:ʒə ʒa:ɦu, ʒʰa:ɳi:jə ʒa:ɦitʃə
pre:mi:; 91. go:ɖʰəɳəpura (məɖʰubəɳi:) 24.9.2016, ɖurɳa:ɳə
ɳɳə məɳɖələ; 92. ɳəva:ɳi: (məɖʰubəɳi:), 31.12.2016, əɖʒəjə
kuma:rə
ɖa:ʒə 'pɳɳu'; 93. rətəɳəʒa:ra: (gʰo:gʰərəɖi:ɦa:), 25.03.2017,
ra:dʒəɖe:və məɳɖələ, ʒʰa:ɳi:jə

111mā 'sāgārā ra:ti di:pā d̄zārājā' rāhūa: s̄āgrā:māme: s̄āmpāṇṇā bh'e:lā

sā:hitjā āka:de:mi:kā mair̄h̄li: pāra:mārf̄dā:tri s̄amit̄ikā
ādh̄jākṣā d̄. āfo:kā āvit̄jālā vjakt̄igat̄ā a:d̄h̄a:rāpārā
111mā 'sāgārā ra:ti di:pā d̄zārājā'kā a:jo:d̄zāṇā, vārṣākā 31
d̄is̄āmbārā 2022 j̄ṇi d̄iṇā, rāhūa: s̄āgrā:mākā 'a:d̄iṇā:t̄hā
mādh̄uṣu:d̄ṇā pā:rāṣā māṇi s̄āskrit̄ā māh̄i:vid̄ja:lājā'kā
s̄ābh̄a:ga:rāme: s̄āp̄h̄alētā:pu:rvākā s̄āmpāṇṇā kārābe:lāṇi. 33
[a: n̄u:t̄ṇā kāt̄h̄a:kā pā:t̄hā bh'e:lā. p̄t̄h̄it̄ā kāt̄h̄a: s̄ābh̄āpārā
mair̄h̄li: kāt̄h̄a:kā:rā lo:kāṇi t̄ippāṇi: ke:lāṇi. e:t̄āṣ' v̄ib̄h̄iṇṇā
vid̄h̄a:kā 17 p̄o:t̄h̄i:kā lo:kā:rāṇā s̄e:hi: bh'e:lā. i: a:jo:d̄zāṇā
t̄i:ṇā-t̄i:ṇā mā:s̄āpārā, vārṣā bh̄ārimē: t̄jā:ri k̄h'e:pā a:jo:d̄z̄it̄ā
hi:īe:.

p̄r̄t̄h̄āmā 'mā:rt̄f̄ā'mē:, d̄v̄it̄i:jā 'd̄z̄u:ṇā'mē:, t̄rit̄i:jā 's̄it̄āmbārā
'mē: a: t̄j̄āt̄urt̄hā 'd̄is̄āmbārā'mē:.

e:t̄āṣ' kit̄h̄u mu:lād̄h̄a:ra:kā sā:hitjāka:rā n̄a:mā n̄ai le:ba:kā
j̄ārt̄āpārā s̄u:t̄j̄it̄ā ke:lāṇhi, d̄zē: āfo:kā āvit̄jālā a: sā:t̄ā [a:
gāe:rā lit̄e:re:ri: āṣo:s̄ijē:j̄ṇā sā:hitjā āka:de:mi:kā
mē:mbārāṣipāme: e:kāt̄ā: n̄a:mā a:gā: āṇṇalākā
āt̄h̄i- d̄. ād̄zājā kumā:rā d̄z̄h̄a: d̄zē: āfo:kā āvit̄jālākā
bh̄ā:giṇā t̄j̄h̄āt̄h̄iṇṇā (kit̄h̄u go:t̄e:kā āṇṇuṣā:rā māṇij̄āut̄ā
p̄is̄āj̄āut̄ā); t̄ē: mu:lād̄h̄a:ra:kā kāt̄h̄a:kā:rā lo:kāṇi 111mā
s̄āgārā d̄zā:ti di:pā d̄zārājākā bh̄āiṣkā:rā ke:lāṇi. i:
p̄ut̄j̄h̄āla:pārā d̄zē: t̄āk̄h̄āṇā v̄ib̄h̄u:t̄i a:ṇṇāṇā, hi:re:ṇḍrā
kumā:rā d̄z̄h̄a:, d̄māṇṇā kumā:rā d̄z̄h̄a: a: āfo:kā kumā:rā
mē:hiāt̄ā: ke:n̄a: 111mā s̄āgārā ra:ti di:pā d̄zārājāme:
p̄āh̄it̄j̄ālā:, t̄ā o: s̄ābh̄ā s̄u:t̄j̄it̄ā ke:lāṇi d̄zē: t̄ā i le:lā āi t̄j̄ā:ru:
go:t̄e:kā kārā:rā āfo:kā āvit̄jālāṣā bh̄e:lāṇhi d̄zē: o: e:kāra:
112 mā s̄āgārā ra:ti di:pā d̄zārājā lik̄h̄āt̄ā:, muḍā: o: ko:ṇo:
a:māṭ̄rāṇāme: s̄e: n̄ai ke:lāṇhi a: bh̄āṇārāpārā u:pārāme:
t̄j̄h̄o:t̄ā s̄āṇā 'krāmā 112' lik̄h̄ālāṇhi. t̄ā ipārā s̄āt̄j̄ā:lākā
hi:re:ṇḍrā kumā:rā d̄z̄h̄a: kā uṣāke:la:pārā ādh̄jākṣā v̄ib̄h̄u:t̄i
a:ṇṇāṇā s̄āme:t̄ā d̄māṇṇā kumā:rā d̄z̄h̄a: a: āfo:kā kumā:rā

me:fiəta: 2-3 ghənta: ba:də kʰa: pi: kəʔ o:təʔ s̄ə prəstʰa:nə
 kəʔ ge:la:, mudā: s̄əma:nā:ntərə dʰa:ra:kə s̄əbʰə kəʔtʰa:ka:rə
 bʰo:rə dʰəri go:stʰi:me: rəhi e:kəra: s̄əpʰələ bəṇṇəbe:ləṇhi.
 e:təʔ i: s̄əpəstə kəʔ di: d̄ze: i: kri:tə hi:re:ndrə kuma:rə d̄zʰa:
 pəhiṇṇəhijo: ke:nne: tʰəʔtʰi d̄ze: viḍe:fiəme: əbʰile:kʰitə
 ətʰi [89mə s̄əgərə ra:tʰi di:pə
 d̄zərəjə, əurəfiə: (ləukəhi:), 15.5.2013, s̄əjo:d̄zəkə- ume:fə
 pa:s̄əva:nə: hi:re:ndrə d̄zʰa: d̄va:ra: krəmā:kə 90 n̄ri
 ke:la:pərə go:stʰi:kə bəhiṣka:rə a: fiṇṇəkā: us̄əke:la:pərə
 əfo:kə kuma:rə me:fiəta: s̄ə:fiə: bəhiṣka:rə ke:ləṇṇi]. e:təʔ
 i:fiə: s̄əpəstə kəʔ di: d̄ze: hi:re:ndrə kuma:rə d̄zʰa: lu:d̄zə təkə
 kərəime: ma:hirə tʰəʔtʰi a: əpəṇṇa: s̄əṇe: a:jələ lo:kəkə
 viṣəjəme:, kəṇṇi:jo: d̄zə o: s̄əbʰə e:mfiərə-o:mfiərə ge:la:, t̄ə
 dʰa:ki:kə dʰa:ki: viṣəṣəməṇṇə kərəi tʰəʔtʰi. s̄əgəhi i:fiə: s̄əpəstə
 kəʔ di: d̄ze: s̄əma:nā:ntərə dʰa:ra:kə le:kʰəkə lo:kəṇṇikə
 s̄əgərə ra:tʰi di:pə d̄zərəjəme: a:gəməṇṇəs̄ə pu:rvə, d̄zəkʰəṇṇə
 hi:re:ndrə kuma:rə d̄zʰa: s̄əbʰəkə bo:ləba:la:
 tʰəʔləṇhi, go:stʰi:me: s̄əbʰə kʰa: pi: kəʔ su:tʰi d̄za:i tʰəla: a:
 ma:t̄rə kəʔtʰa: pəʔtʰəṇṇi:fiə:rə əs̄əgərə: d̄za:gələ rəhi
 tʰəla:, d̄zəkərə viro:dʰəme: a:fi:s̄ə əṇṇəʔiṇṇi:fiə:rə kəʔtʰa:
 pəʔtʰəba:s̄ə məṇṇa: kəʔ d̄e:nne: rəhiəʔtʰiṇṇi, mudā: mu:ləḍdʰa:ra:
 bʰo:rəme: d̄ze: ṇju:d̄zə d̄e:ləkə t̄ə_ime: i: gəpə n̄ri a:jələ. i:
 s̄əbʰəta: kʰe:rəfiə: fiəməərə po:tʰi: prəbəṇṇdʰə-ṇibəṇṇdʰə-
 s̄əma:lo:tʰəṇṇa: bʰa:gə-2 me: əbʰile:kʰitə kə:lə ge:lə ətʰi
 d̄ze: upələbdʰə ətʰi <http://videhā.co.in/pothī.h.t̄m> pərə.
 s̄a:hi:t̄jə əka:d̄e:mi: d̄va:ra: gəṭə d̄əṣə bərkʰəs̄ə s̄əma:nā:ntərə
 dʰa:ra:kə e:kəma:t̄rə stʰələ s̄əgərə ra:tʰi di:pə d̄zərəjə k̄e: gi:tʰi
 le:ba:kə prəja:s̄ə kə:lə d̄za: rəhiələ ətʰi. a:ga:mi:
 112mə 's̄əgərə ra:tʰi di:pə d̄zərəjə'kə a:jo:d̄zəṇṇə fri:
 ra:məʔfəṇṇrə ra:jəkə s̄əjo:d̄zəkətvəme: fiṇṇəkə pəʔt̄ri:kə
 ga:mə- s̄əhiṇṇi: (əṇṇdʰəra:tʰa:tʰi:) me: 'ma:rt̄jə' 2023
 ma:s̄əkə əṇṇimə fəṇṇi d̄ṇṇə fiə:t̄ə, s̄e: s̄ərvəṣəmməṭs̄ə
 ṇṇṇdʰa:ri:t̄ə bʰe:lə. hi:re:ndrə kuma:rə d̄zʰa: əpəṇṇə
 bləikəme:līgə a:gā: s̄e:fiə: pu:ṇṇə ṇiṣtʰa:s̄ə d̄za:ri: ra:kʰələṇṇi
 d̄zəkʰəṇṇə 02.01.2023 k̄e: ra:məʔfəṇṇrə ra:jək̄e: pʰo:n̄ṇə kəʔ

a:ga:mi: go:st̃hi:kə krəmā:kə 112 n̄ai 113 kərəba:kə
 d̄u:st̃t̃a:pu:r̃nə bra:hm̄əṇəva:di: a:gr̃h̄ə ke:l̄əṇhi a:
 d̄əre:l̄əṇhi, d̄zə_1 s̄ḥ ko:n̄o: t̄ərh̄ē: s̄a:hit̄jə əka:d̄e:mi:kə
 go:st̃hi:kē: s̄əgərə ra:t̄i di:pə d̄zərəjəkə ma:n̄jəta: b̄h̄e:t̄i
 d̄zə:jə, p̄h̄e:rə 05.01.2023kē: gh̄ətt̄i: ma:n̄l̄əṇhi. s̄a:hit̄jə
 əka:d̄e:mi: huṇəkərə d̄ḥḥə b̄ərk̄h̄əḥḥ̄ d̄zə:ri: əi kuṭṭit̄ə
 pr̄jə:s̄əkə me:h̄əṇṇəta:n̄a: d̄əit̄ə h̄e:t̄əṇhi a: d̄z̄ḥ n̄ai d̄e:n̄e:
 t̄j̄h̄əṇhi t̄ḥ a:gā: d̄e:t̄əṇhi. vid̄e:h̄əkə a:ga:mi: s̄a:hit̄j̄ikə
 b̄h̄r̄əṣṭa:t̄f̄a:rə vi:f̄e:s̄ā:kə me: s̄əb̄h̄ə gəpəkə k̄h̄ula:s̄a: h̄əe:t̄ə.

əi s̄əmb̄əṇḍ̄h̄əme: i: s̄p̄əst̄ə kəḥ di: d̄z̄e: əfo:kə əvit̄j̄ələ əi
 go:st̃hi:kə a:jo:d̄z̄əṇṇə pu:r̃nə ru:p̄əḥḥ̄ v̄j̄əkt̄igat̄ə ru:p̄ē: ke:n̄e:
 r̄əh̄əṭ̄h̄i. d̄illi:kə s̄a:hit̄jə əka:d̄e:mi:kə go:st̃hi: d̄z̄e: t̄əigo:rəkə
 150 d̄z̄əj̄əṇṇi: b̄ərk̄h̄əme: a:jo:d̄z̄it̄ə b̄h̄e:lə a: d̄z̄əkərə: s̄a:hit̄jə
 əka:d̄e:mi: əp̄əṇṇə va:r̄ṣikə r̄ipo:r̄t̄ə a: a:jə-v̄j̄əjə k̄h̄a:t̄a:me:
 əp̄əṇṇə go:st̃hi:kə ru:p̄əme: v̄əṇṇit̄ə ke:ləkə a: t̄əkərə pa:ikə
 vit̄t̄əṇṇə d̄e:k̄h̄e:ləkə a: ədit̄t̄əṇṇḥ̄ əpru:v̄ə k̄ərə:ləkə, d̄z̄e: s̄əhi:
 m̄əḍ̄əme: t̄əigo:rəkə ka:r̄j̄əkr̄əm̄ə le:lə k̄h̄ərt̄j̄ə b̄h̄ələi (s̄əgərə
 ra:t̄i di:pə d̄z̄ərəjə le:lə n̄ai) kē: s̄əgərə ra:t̄i di:pə d̄z̄ərəjəkə
 ru:p̄əme: ma:n̄j̄əta: d̄e:ba: le:lə mu:lə d̄h̄a:ra:kə
 pur̄əṣka:rə/ əṣa:ṇṇəme:ṇt̄ə lo:lupə a: bra:hm̄əṇəva:di: lo:kə
 ḡəṭ̄ə d̄ḥḥə b̄ərk̄h̄əḥḥ̄ əp̄əṣj̄ā:t̄ə t̄j̄h̄əṭ̄h̄i, s̄e: e:kə be:rə p̄h̄e:rə
 əṣəp̄h̄ələ b̄h̄e:lə.

r̄əh̄ua: s̄ḥgr̄a:m̄ə go:st̃hi:me: n̄im̄ṇṇə k̄əṭ̄h̄a:kə pa:t̄h̄ə
 b̄h̄e:lə, 1. d̄ə vi:b̄h̄u:t̄i a:n̄ṇṇḍ̄ə : a:st̄h̄a:, vi:v̄a:s̄ə a:
 p̄ərəmp̄ərə:; 2. r̄əvi b̄h̄u:s̄əṇṇə kuma:rə : b̄h̄o:d̄z̄əkə
 v̄əh̄iṣka:rə; 3. ma:n̄ḥəb̄ə əṇṇi:s̄ə m̄əṇḍ̄ələ : s̄əṭ̄j̄əkə b̄h̄ru:n̄ə
 h̄əṭ̄j̄a:; 4. r̄iṭ̄ikə m̄əṇḍ̄ələ : ge:ləū t̄ḥ h̄əmə ge:ləū ; 5. p̄ḥ. s̄iv̄ə
 kuma:rə miṣrə : v̄əṣud̄h̄a: ka:hu: ko: n̄ə h̄o:jə; 6. ume:j̄ə
 m̄əṇḍ̄ələ : əp̄əṇṇə d̄z̄im̄ma:; 7. a:t̄f̄a:r̄j̄ə r̄əma:n̄ṇṇḍ̄ə
 m̄əṇḍ̄ələ : ba:lə v̄əira:gi:; 8. ra:d̄h̄a:ka:n̄t̄ə
 m̄əṇḍ̄ələ : b̄hum̄əh̄urə a:gi a: əlh̄ua:; 9. d̄z̄h̄o:li:
 pa:s̄əva:n̄ə : ka:ri: n̄a:gə; 10. n̄a:ra:j̄əṇṇə ja:d̄əv̄ə : k̄əṇṇi:ka:kə
 d̄z̄i:v̄əṇṇə; 11. k̄əp̄ilə:j̄v̄ə ra:uṭ̄ə : t̄j̄e:p̄h̄əri:; 12. d̄z̄əḡəḍ̄i:j̄ə

prəʒa:ɖə məŋɖələ : kuməhiərəkə bəʈja:; 13. əmitə
 miʃrə : əɖʰəla:hiəkə pəriŋa:mə əɖʰəla:he:; 14. bəiɖjəŋa:tʰi:
 ra:mə : himəhi: ɖʰəŋi:kə tʰi:; 15. hiəriʃtʃəŋdrə
 dʒʰa: : ŋiri:kʃəŋə; 16. pri:təmə kuma:rə ŋiʒa:ɖə : buʈʰa:ri:
 bʰru:ŋəkə hiʈja:; 17. ʃrəvəŋə kuma:rə məŋɖələ : pre:mə
 vva:hiə; 18. ra:məʒe:vəkə tʰa:kurə : ʒa:tə pu:tə
 ra:məkē; 19. ra:məkriʃŋə pəra:rʰi: : a:ʈi; 20. ɖurge:ʃə
 məŋɖələ : ɖvəŋɖə; 21. la:ləɖe:və
 ka:mətə : məɖʰuma:tʰi:; 22. ʃa:rəɖa:ŋəŋɖə ʒiɦə : dʒa:vətə
 ʒɔ:kʰa: ke: ŋa:və hi:jəto: tʰa:vətə; 23. ərəviŋɖə
 prəʒa:ɖə : ŋē:gəru: a: məgəru:; 24. əfo:kə əviʃələ : məŋua:
 ŋa:tʃəjə mo:rə; 25. ŋa:ra:jəŋə dʒʰa: : ra:dʒəŋi:tʰime:
 ra:dʒəŋi:tʰi; 26. ume:ʃə ŋa:ra:jəŋə
 kəŋə : ma:jə; 27. ɖurga:ŋəŋɖə
 məŋɖələ : ʒəpəŋa:; 28. ra:mə vɪla:ʒə ʒa:ɦu : ŋi:kə kərəbə tʃə
 be:dʒa:e: kri: hiə:tə?; 29. ŋəŋɖə vɪla:ʒə ra:jə : rəgələ
 ŋəʈʰja:; 30. ra:mətʃəŋɖə ra:jə : tʰo:ɦi: dʒiʈələ: himəhi:
 hi:rələũ; 31. ra:me:ʃvərə prəʒa:ɖə məŋɖələ : himəro:
 bəɦiŋə ətʰi; 32. vɪŋəjə mo:hiŋə dʒəgəɖi:ʃə : tʰəttʰu:; a:
 33. rəme:ʃə kuma:rə ʃərma: : ʒəgʰərʃə.

go:ʃtʰi:me: ŋimŋə po:tʰi: ʒəbʰəkə lo:ka:rpəŋə
 bʰe:lə- 1. ʒa:ɦitʃəkə:rəkə vɪve:kə (kəʈʰa:
 ʒəgrəɦə) : dʒəgəɖi:ʃə prəʒa:ɖə məŋɖələ; 2. ŋəbə bəŋəkə
 ŋəbə pʰələ (kəʈʰa: ʒəgrəɦə) : dʒəgəɖi:ʃə prəʒa:ɖə
 məŋɖələ; 3. ʒutʃiʈa: (upəŋja:ʒə) : dʒəgəɖi:ʃə prəʒa:ɖə
 məŋɖələ; 4. prətʰika:rə e:kʰəŋə bā:ki: ətʰi (ka:vjə ʒəgrəɦə)
 : ra:məkriʃŋə pəra:rʰi:; 5. əʒələ pu:dʒa: (kəʈʰa:
 ʒəgrəɦə) : ŋəŋɖə vɪla:ʒə ra:jə; 6. ʒəjo:gə (kəʈʰa: ʒəgrəɦə)
 : rəbi:ŋdrə ŋa:ra:jəŋə
 miʃrə; 7. ləɖʒəkə:tərə (upəŋja:ʒə) : rəbi:ŋdrə ŋa:ra:jəŋə
 miʃrə; 8. i:ɦə tʰi:kə dʒi:vəŋə (ʒəʒməərəŋə) : rəbi:ŋdrə
 ŋa:ra:jəŋə miʃrə; 9. ra:ʃtrə məɖi:rə (upəŋja:ʒə) : rəbi:ŋdrə
 ŋa:ra:jəŋə miʃrə; 10. ma:tʃiʃbʰu:mi (upəŋja:ʒə) : rəbi:ŋdrə
 ŋa:ra:jəŋə miʃrə; 11. ʒi:ma:kə o:ɦi

pa:rə (upəŋja:sə) : rəbi:ndrə n̄a:ra:jəŋə miʃrə; 12. n̄iṭə
n̄əvələ subʰa:sə t̄ʃəndrə ja:d̄əvə : gəḍʒe:ndrə
t̄ʰa:kurə ; 13. mət̄ʰili:

s̄əmi:k̄ʂa:f̄a:st̄rə (a:lo:t̄ʃəŋa:) : gəḍʒe:ndrə t̄ʰa:kurə ; 14.
Rajdeo Mandal Maithili Writer : Gajendra
ThTakur; 15. subʰəḍra: kuma:ri:

t̄ʃəuɦa:n̄ə (v̄n̄ibənd̄ʰə) : d̄ə. əfo:kə əvit̄ʃələ; 16. d̄ʒe:t̄ə: n̄e:
d̄ʒa:e: kəvi o:t̄ə: d̄ʒa:e: ən̄ubʰəvi: (vit̄ʃa:ro:t̄t̄e:d̄ʒəkə
gəḍʒ̄i:ʃə s̄ə̄kələŋə) : d̄ə. ume:ʃə məŋdələ; 17. d̄ʒəgəḍi:ʃə
prəʂa:d̄ə məŋdələkə ka:vjə s̄ə̄grəɦə (ənu:s̄ənd̄ʰa:n̄ə
vit̄ʃle:s̄əŋə) : d̄ə. ume:ʃə məŋdələ.

subʰa:sə t̄ʃəndrə ja:d̄əvə s̄əma:n̄a:n̄t̄ərə d̄ʰa:ra:kə 111mə
s̄əgərə ra:t̄i d̄i:pə d̄ʒərəjəkə s̄əpʰələt̄a: le:lə s̄əḍde:ʃə
pəʃʰe:ləŋɦi a: n̄əi a:bi s̄əkəba: le:lə d̄ukʰə vjəktə ke:ləŋɦi.
lo:ka:rp̄iṭə po:t̄hi: 'n̄iṭə n̄əvələ subʰa:sə t̄ʃəndrə ja:d̄əvə' le:lə
əpu:rvə ut̄ʂa:ɦə de:kʰələ ge:lə, a: upəst̄ʰiṭə lo:kə mā:gr̄i-ma:gr̄i
kəʃ o: po:t̄hi: le:ləŋɦi a: p̄h̄o:n̄əpərə d̄u:rə d̄illi: a: a:n̄ə-a:n̄ə
t̄ʰa:mə̄s̄ə̄ əi po:t̄hi:kə ərdərə lo:ka:rp̄əŋə d̄iŋe: s̄ə̄ a:bəjə
la:gələ.

- Gajendra ThTakur, editor, Videhā (Be part of
Videhā www.videhā.co.in -send your WhWhatsApp no to
+919560960721 so th̄at it can be added to th̄e Videhā
WhWhatsApp Broadcast list.)

əpəŋə m̄ə̄t̄əvjə editorial.staff.videhā@gmail.com pərə
pəʃʰa:u.

2. ԳՁԺԿԻ ԿԻՆԴԻ

2.1. մեհա:կա:նդթ քրճա:ժթ- բի:հնդ կեթհա:- Բսնդի:

2.2. ճթթո:թթ կսմա:րթ րա:յթ 'Բթթ:հի:'- ժա:յթրի:- 'Լթթ յս: Կս:'
(ա:գա:)

2.3. ճթթո:թթ կսմա:րթ րա:յթ 'Բթթ:հի:'- ճթթմթթթթ - 'Կսմթթժի:'

2.4. րեբի:նդրթ նա:րա:յթթթ մի:թրթ- մեկա:նթ մա:Լիկե ա:
կիրա:յա:ժա:րթ

2.5. րեբի:նդրթ նա:րա:յթթթ մի:թրթ- մա:թրթԻԽ:մի (սթթյա:թթ)- 24
մթ ԿԻԵ:թթ

2.6. կսմա:րթ մթթո:ժՅթ Կթթյթթթ- քրթթժա:նթ

2.7. նրմթա: Կթթթթ- թցնդ իԿԻԻԻ: (ԿԻԵ:թթ-16)

2.8. ժՅթցթժի:յթ քրճա:ժթ մթթժթթթ-ժՅթնթթթ: ԲԻԻ:րթ Բթթդ ցե:Լթ

2.9. a: tʃa: rjə ra: ma: n̄ə n̄d̄ə mən̄d̄ə lə- gəuri: a: pre: mə me: d̄h̄o: kʰa:

2.10. d̄ə. ki f̄ə n̄ə ka: ri: gə rə- mi t̄h̄i la: mə i t̄h̄i li: ke: gʰu n̄ə d̄z̄ē: ka: kʰo: kʰə i rə ke: kʰa: ge: lə (fi a: s̄jə kə t̄a: k̄s̄ə)

2.11. la: lə d̄e: və ka: mət̄ə- t̄i: n̄ə t̄a: po: t̄h̄i: kə s̄ə mi: k̄s̄a:

2.1. mə fi a: ka: n̄t̄ə prə s̄a: d̄ə- bi: fi n̄i kə t̄h̄a: - bu n̄ni:

**mə fi a: ka: n̄t̄ə prə s̄a: d̄ə
bi: fi n̄i kə t̄h̄a: - bu n̄ni:**

-mi: t̄a: ge: lə t̄h̄ə li jə i o: t̄əʃ?

-kə t̄əʃ/ jə u?

-d̄ə k̄ s̄ i n̄ ə b̄ ə r̄ i j̄ a: t̄o: lə, po: kʰə r̄ i kə mə fi a: rə d̄i s̄ə.

-ge: lə t̄əʃ t̄h̄ə li jə i, bʰe: t̄ə bo: kə e: lə, lə s̄ ə fi n̄ i t̄h̄ə i o: kə r̄ a:, mu d̄a: s̄e: ba: d̄ə me: bu d̄z̄ə li jə i!

-t̄ə kʰə n̄ə?

-t̄ə kʰə n̄ə ki:, fi ə m̄ ə rə t̄əʃ d̄z̄e: fi o: e: t̄ə s̄e: fi e: b̄ə i kə r̄ ə t̄ə, ə fi ā: s̄ə bʰə b̄ə t̄ji kəʃ r̄ə fi u- bə d̄z̄ə i t̄ə- bə d̄z̄ə i t̄ə o: kə r̄ ə m̄ fi n̄ ə p̄ ə r̄ ə p̄ ə s̄e: n̄ a: kə bu n̄ni: t̄ji n̄ i j̄ a: lə ḡ ə lə i kə.

d̄u n̄u: mi: t̄ə ḡ ə bʰi: r̄ ə bʰəʃ ge: lə t̄h̄ə lə.

t̄ə kʰə n̄ə fi ə k̄ a: s̄ə s̄əʃ/ bu n̄ni: kʰə ə s̄əʃ lə ḡ ə lə i kə. d̄u n̄u: ə p̄ ə n̄ ə ə p̄ ə n̄ ə gʰə rə d̄i s̄ə bi d̄a: bʰəʃ ge: lə.

əpəŋə mət̪əʋjə editorial.staff.videhə@gmail.com pərə
pət̪ʰa:u.

2.2. s̪ət̪o:sə kuma:rə ra:jə 'bət̪o:fi:'- dɑ:jəri:- 'ləvə ju: tu:'
(ɑ:gā:)

s̪ət̪o:sə kuma:rə ra:jə 'bət̪o:fi:'
dɑ:jəri: -'ləvə ju: tu:' (ɑ:gā:)

14-09-2013

mugələ gɑ:rdəŋə rɑ:ʃtrəpət̪i bʰəvəŋə :

ləlli: ke:rə mo:nə gədəgədə bʰə' ge:ləi , d̪zəkʰəŋə o: mugələ
gɑ:rdəŋəkə nɑ:mə s̪uŋəli:fi. mugələ gɑ:rdəŋə rɑ:ʃtrəpət̪i
bʰəvəŋə ke:rə p̪ā:t̪ʰɑ: me: t̪ʰəi. pʰu:ləkə kʰuʃəbu: s̪ə
gəməgəmə kərəit̪ə rəhət̪i t̪ʰəi rɑ:ʃtrəpət̪i bʰəvəŋə. mugələ
gɑ:rdəŋə me: o:nɑ:fi: n̪əhi gʰuʃi s̪əkəit̪ə t̪ʰi:. me:t̪ələ
d̪i:kt̪ərə s̪ə t̪je:kə kərəit̪ə t̪ʰəit̪i s̪e:kuriti: gɑ:rdə .

ləlli: p̪ikə kələrə kē: əbre:lɑ: s̪u:t̪ə pəh̪iŋəŋe: t̪ʰəit̪i.
h̪uŋəkərə d̪e:fiə pərə i: s̪u:t̪ə kʰu:bə d̪zət̪fəi t̪ʰəŋhi.

hāmāra: d̥e:kʰi kās mo:n̄ə h̄arəkʰit̄ə bʰe:l̄ə d̄ze: l̄əlli: p̄ari:
d̄z̄ōka: la:gi r̄əh̄əl̄ə t̄ʰət̄ʰi. mo:n̄ə me: t̄is̄ə ma:r̄əs la:ḡəl̄ə
t̄ʰəl̄ə. ra:d̄ʰe:k̄əh̄ija: l̄əlli: h̄āmāra s̄ñ̄ja:s̄ñ̄i: ! ra:d̄ʰe:-
b̄əñ̄t̄i: i: mo:n̄ə m̄ē: s̄o:t̄ʰi r̄əh̄əl̄ə t̄ʰəl̄əh̄ū a:o:r̄ə muḡəl̄ə
ga:rd̄əñ̄ə ḡʰumi r̄əh̄əl̄ə t̄ʰəl̄əh̄ū. l̄əlli: d̄is̄ə d̄ʰja:n̄ə ge:l̄ə t̄ṣ̄,
o: h̄āmāra: d̄is̄ə t̄a:ki r̄əh̄əl̄ə t̄ʰəl̄i:h̄ə. h̄āmā k̄it̄ʰu p̄ət̄ʰua:
ge:l̄ə t̄ʰəl̄əh̄ū. pa:e:r̄ə t̄e:d̄zi: s̄ñ̄ a:ga: b̄əṭʰəb̄əit̄ə l̄əlli: k̄ē:
s̄o:d̄z̄h̄a: ge:l̄əh̄ū h̄āmā. l̄əlli: h̄āmāra a:o:r̄ə pa:s̄ə a:bi
ge:li:h̄ə . o: e:k̄əṭa: p̄ʰu:l̄ə d̄is̄ə i:fa:ra: k̄ər̄əit̄ə b̄əd̄z̄əli:h̄ə -
"Can you guess wh̄at is th̄e name of th̄is flower ?

h̄āmā ək̄əb̄əka: ge:l̄ə t̄ʰəl̄əh̄ū . h̄āmā ə_1 p̄r̄əf̄n̄ə ke:r̄ə
d̄z̄əva:b̄ə d̄e:ba: le:l̄ə t̄əja:r̄ə n̄əh̄i t̄ʰəl̄əh̄ū. s̄əṭʰə i:h̄o: t̄ʰəl̄ə
d̄ze: h̄āmā o:1 p̄ʰu:l̄ə k̄ē: n̄əh̄i t̄ʰiñ̄əh̄əit̄ə t̄ʰe:li:ə. h̄āmā l̄əlli:
s̄ñ̄ k̄əh̄əli:ə " -Sorry, can you guess ?"
o: k̄əh̄əli:h̄i d̄ze: ra:t̄i me: ə_1 p̄ʰu:l̄ək̄ə n̄a:m̄ə k̄əh̄əṭi:h̄ə.

9 -10-2013

h̄āṣ̄əra:d̄z̄ə k̄əle:d̄z̄ə d̄i:ju: :

n̄ər̄t̄h̄ə k̄əip̄əṣ̄ə ut̄əri k̄ās h̄āmā viṭv̄əviḍja:l̄əj̄ə d̄is̄ə t̄ʰəl̄əit̄ə
r̄əh̄əl̄əh̄ū ət̄ʰi. ro:d̄ə k̄ē: d̄uñ̄u ka:t̄ə vo:n̄ə t̄ʰəi. ki:jo: r̄əṣ̄ta:
me: b̄h̄ē:t̄ə n̄əh̄i bʰe:l̄ə. s̄əñ̄əi h̄āmā a:ḡū: b̄əṭʰəit̄ə :s̄əñ̄əi :
ge:l̄əh̄ū ət̄ʰi. a:ḡū: d̄z̄a:k̄əs r̄əṣ̄ta: k̄ē: d̄uṭa: p̄ʰe:d̄z̄ə b̄h̄əs
d̄z̄əit̄ə t̄ʰəi. a:b̄ə k̄it̄ʰu d̄uri p̄ərə e:k̄əṭa: a:t̄o: əb̄əit̄ə
d̄e:k̄h̄a:j̄əl̄ə. d̄ra:j̄əv̄ərə s̄ñ̄ p̄ut̄ʰi k̄ās a:ḡū: b̄əṭʰəit̄ə
r̄əh̄əl̄əh̄ū h̄āmā. d̄ʰe:r̄ə ra:fi t̄ʰəl̄əs p̄əṭ̄əl̄ə. d̄a:hiñ̄a: t̄ʰəli k̄ās
200 mi:t̄ərə p̄ərə h̄āṣ̄əra:d̄z̄ə k̄əle:d̄z̄ə ke:r̄ə ge:t̄ə d̄e:k̄h̄i k̄ās
mo:n̄ə h̄arəkʰit̄ə bʰe:l̄ə d̄ze: l̄əlli: a:b̄ə b̄h̄ē:t̄ə d̄ze:ṭi:h̄ə.

h̄āmā əṭi viḥ̄əñ̄əṣ̄əre: t̄ʰəli ge:l̄ə t̄ʰəl̄əh̄ū. k̄əle:d̄z̄ə p̄ərə ki:jo:
n̄əz̄ərə n̄əh̄i a:j̄əl̄ə. k̄əñ̄ik̄ə d̄e:r̄ə ge:t̄ə l̄əḡə t̄ʰa:t̄h̄ə r̄əh̄əl̄əh̄ū
h̄āmā, t̄ṣ̄ e:k̄əṭa: ga:rd̄ə d̄ik̄h̄a:i: d̄e:l̄ək̄ə. s̄əməj̄ə k̄əri:b̄ə
s̄a:t̄ʰe: s̄a:t̄ə hi:e:t̄ə t̄ʰəl̄əi:h̄ə. ga:rd̄ə k̄əh̄əl̄ək̄ə d̄əṣ̄ə b̄əd̄ze:

kāle:d̄zā kʰulət̄ai. a:bā hāmā ki: kārābā ? mo:n̄ā
hādābādā: ge:lā. hāmā ul̄te: pāira rīgā ro:d̄ā d̄iṣā viḍā:
bʰe:lāhū. lalli: ṣā milāva:kā d̄z̄h̄ō:kā t̄f̄āḥlā t̄f̄āḥlā.

rīgā ro:d̄ā a:bi kās hāmā bāṣā ṣt̄āḍā pāra bāṣā ge:lāhū .
lalli: kē: pē:ra: d̄e:kʰās lāgālāhū. lalli: pāra viṣva:ṣā t̄f̄āḥlā
d̄ze: o: d̄z̄aru:rā aṭ̄i:fiā. ṣā:d̄h̄e: n̄āu bā:d̄zi ge:lāi. lalli: kē:
hāmā pʰo:n̄ā lāgāulijāi. lalli: pʰo:n̄ā n̄āfi ut̄h̄āulākā.
kāṇe:kā mo:n̄ā t̄f̄āḥlā bʰā ge:lā. pāraṭ̄f̄ā hāmā fiā:rālāhū
n̄āfi. pʰe:rā pʰo:n̄ā lāgāulijāi. a_1 be:rā o: pʰo:n̄ā riṣi:vā
ke:li:fiā. o: a:bi rāhālā t̄f̄āḥlā:fiā a:d̄z̄ā:d̄āpura me:.

hāmārā mo:n̄ā gādāgādā bʰās ge:lā. 1 lalli: t̄f̄āḥlā. hāmārā
mo:n̄ā a:o:rā d̄ilā pāra o: kābdzā: kās le:n̄e: t̄f̄āḥlā. ā:kʰi
d̄ābādāba: ge:lā. 1 milānā kē: bā:dākā n̄o:rā t̄f̄āḥlā. lalli:
hāmārā d̄z̄ā:n̄ā aṭ̄f̄ā , firidājākā ṣpādānā aṭ̄f̄ā, o: hāmārā
ko:mālā bʰā:vā aṭ̄f̄ā , lāṭ̄ti: d̄zākā: bāḥāṭ̄ā aṇṇurā:gā aṭ̄f̄ā.

hāmā o:kārā hāṣā t̄f̄āḥlā o: hāmārā hāṣāṇi: . hāmārā: le:lā
īdrālo:kākā pāri: pʰe:lā aṭ̄f̄ā. lalli: ke:rā ṣo:d̄z̄ā: me:
me:n̄āka: pʰe:lā aṭ̄f̄ā. mo:n̄ā, kārāmā, vāṭ̄f̄ānā ṣā o: hāmārā
t̄f̄ā: . hāmārā o:kārā t̄f̄āḥlā. o: hāmārā firidājākā mārmā
kē: bud̄z̄āḥlā t̄f̄āḥlā. d̄zāhijā: hāmā mārbā o: hāmārā:
le:lā d̄z̄aru:re: kāṇāṭ̄i:fiā. firidājākā aṭ̄f̄ā:fiā ko:t̄hāri: me: o:
ṭ̄riḥāṅgi: mudrā: me: aṭ̄ākālā aṭ̄f̄ā. o: rā:d̄zā bāṇālā aṭ̄f̄ā.

25-12-2013

lalli: hāmārā t̄f̄ā:

firidājā ākʰāṇo: d̄hāri n̄āfi mā:n̄āṭ̄ā aṭ̄f̄ā ki lalli: hāmārā:
t̄f̄ā:ṭi kās t̄f̄āli ge:li:fiā. mo:n̄ā kāṭ̄fo:ṭi kē: hāmā rāfi
ge:lāhū. d̄e:vāṭ̄ā:pittārā hāmārā ṣāgā n̄āfi d̄e:lākā. -
hāmārā aṭ̄imo: p̄rāja:ṣā be:kā:rā bʰe:lā. lalli: e:kā d̄āṇā
d̄hāri rāṇābʰu:mi me: d̄āṭ̄ālā rāhāli:fiā, pāraṭ̄f̄ā

ḍhərmē:ḍrəd̄zi: o:kəra: ru:mə pərə s̄ñ t̄s̄əm̄s̄ə n̄əhi -s̄ə-
 bʰe:la:ɦə. ləlli: kē: pa:pa: d̄zəɦərə kʰe:va:kə gəpə
 kəɦəla:t̄hi. ləlli: ɦa:ri ge:li:ɦə. ɦəmə ɦa:ri ge:ləɦū. a:bə
 ɦəmə ki: kəri: ? d̄zi:n̄əgi: kʰətmə kərəi kē: vit̄fa:rə ke:ləɦū
 , pərənt̄fə ma:jəkə əvəs̄t̄h̄a: ḍe:kʰi kəs 1 vit̄fa:rə t̄ɦo:ri
 ḍe:ləɦū.

t̄e:kʰəḍə kē: ə 1 məkə:n̄ə mē: a:1 mərələ d̄zəkā: ɦəmə
 pərələ t̄ɦi: . ɦirid̄jə tu:ri ge:lə ət̄ɦi . ā:kʰi s̄ñ n̄o:rə bəhi
 rəɦələ ət̄ɦi. ki:jo: s̄un̄əniɦa:rə n̄əhi. gəri:bə kē: pre:mə
 kərəva:kə ko:n̄əɦū əḍɦika:rə n̄əhi ɦo:e:t̄ə t̄ɦəi. gəri:bə
 ma:n̄e: n̄ird̄zi:və ɦo:jət̄ə t̄ɦəi. ləlli: ɦəmərə n̄əhi bʰe:li:ɦə.
 ɦəmərə ɦirid̄jə pʰa:ti ge:lə. ɦəmərə vit̄va:s̄ə d̄əgəməga:
 ge:lə. a:bə ḍun̄ija: pərə s̄ñ ɦəmərə vit̄va:s̄ə ut̄hi ge:lə. ɦəmə
 bəpəɦərə ka:ti kəs ka:n̄ələɦū ət̄ɦi. mo:n̄ə vit̄rəkt̄ə bʰəs
 ge:lə. pəri:va:rə , s̄əma:d̄zə, ḍe:fə s̄ñ ɦəmərə: v̄əra:ḡjə
 bʰa:və ut̄pən̄n̄ə bʰəs ge:lə.

ɦəmərə ḍun̄ija: ən̄əɦa:rə bʰəs ge:lə. əma:vəs̄ə s̄ñ ḍo:s̄ti:
 bʰəs ge:lə. ləlli: ɦəmərə: vit̄vərə ge:li:ɦə, pərənt̄fə ɦəmə
 o:kəra: n̄əhi vit̄s̄ərəli:jəi əkʰəno: ḍhəri. ət̄imə s̄ā:s̄ə ḍhəri o:
 ɦəmərə ɦirid̄jə me: rəɦət̄i:ɦə. ɦəmə a:d̄zi:vən̄ə o:kərə
 gula:mə bəni ge:ləɦū ət̄ɦi. ləlli: ke:rə s̄əbḍə 'a:i: ləvə ju:
 tu:' əkʰəno: ḍhəri ɦirid̄jə me: ud̄həmə mət̄fa:bəit̄ə ət̄ɦi.
 mo:n̄ə me: ɦəḍəbəḍi: ut̄hi d̄zə:jət̄ə ət̄ɦi. mo:n̄ə mo:s̄vərə
 kē: rəhi d̄zə:jət̄ə t̄ɦi: . ɦəmərə ləlli: ɦəmərə t̄ɦi: t̄fa:ɦe:
 ḍun̄ija: d̄ze:n̄a: bud̄z̄əi.

-s̄t̄o:s̄ə kuma:rə ra:jə 'bət̄o:ɦi:', gra:mə m̄əgərən̄a: -
 əpən̄ə m̄ət̄əvjə editorial.staff.videhə@gmail.com pərə
 pət̄h̄a:u.

2.3. **ṣṭo:ṣə kuma:rə ra:jə 'bəto:fi:' - ṣṣmərəṇə - 'kumərəḍzi:'**

**ṣṭo:ṣə kuma:rə ra:jə 'bəto:fi:'
ṣṣmərəṇə - 'kumərəḍzi:'**

g^hṭi: tuṇətuṇa: rəhələ tʃ^həi. vɪdja:r^hi: ṣəb^hə vɪdja:ləjə me:
k^he:lə rəhələ tʃ^həi . tʃe:tṇa: ṣṣtrə ke:rə ṣəməjə b^hə -s ge:lə

ʈʰəi. prəbʰa:ri: prəḍʰa:ṇa:ḍʰja:pəkə ḍʰi: məikə me: ba:ḍʰəḥ
ləgəla:ɦə , "pra:rʈʰəṇa: ki: sʈʰiʈi me: sʰa:vəḍʰa:ṇə ,
gururbrəɦma: gururviʃṇu....."

"tu: ɦi: ra:mə ɦəi, tu: rəɦi:mə ɦəi vəgəi rəɦə kəɦəiʈə ."...
.səʈrə kē: ʈi:ṇə ʈa: ba:lɪka: a:ga: bəʈʰəula:ʈʰi-ʈʰe:ʈṇa:

a:bə o: mo:ʈəgərə pe:ṇa: ḍʰəkā: ʈʰəʈi: ləskəs pā:ʈi:pā:ʈi -
gʰuməs ləgəla:ɦə. a:ʈʰəvi: kē: a:suʈo:sə kē: e:kə ʈʰəʈi:
ḍəməiʃə kəs ḍe:ləʈʰiṇɦə. ʈʰəuʈa: kē: pi:ʈʰə əʈʰi ge:ləi. o:kərə
ḍuṇu ā:kʰi sʰə ṇo:rə ḍʰəbəḍʰəbə kʰəʃəs ləgələi. piʃa:ʈʰə ḍʰəkə
o: la:ʈʰi: bəḍʰa:rəiʈə ʈʰəʈiṇɦə.

əbʰija:ṇə gi:ʈə kē: o: əpəṇe: gəbəiʈə ʈʰəʈi gʰəre: -gʰəre: " -
ələkʰə ḍʰa:jē:ge: ɦəmə, ḍe:kʰē:ge: ḍʰəma:ṇa: ".....

ma:ʈʰə pərə 'de:va:ṇəḍḍə' sʈa:i:lə kē: kəʈʈi: rəgə ke:rə ʈo:pi:
pəɦəṇəiʈə ʈʰəʈi. bəḍʰəiʈəbəḍʰəiʈə pʰəʈʰuri: bʰe:lə rəɦəiʈə -
ʈʰəʈi. sʰəbə ḍʰa:ṇə ba:i:sə pəʃe:ri:. ɦuṇəkə: le:lə kiʃo: pəigʰə
a:o:rə kiʃo: ʈʰo:ʈə ṇəɦi ʈʰəʈi. sʰəbəkə: e:ke: la:ʈʰi: sʰə
ɦā:kəiʈə ʈʰəʈiṇɦə. ɦe:ḍəma:sʈərə sʰə pəigʰə o: viḍu:səkə
ʈʰəʈi. bʰəri ḍiṇə viʈə: ḍʰəkə sʰku:lə me: ṇa:ʈʰəiʈə rəɦəiʈə
ʈʰəʈi. i: kiṇəkə: ṇi:kə ləgəʈiṇɦə va: ṇəɦi o:i: sʰə ɦuṇəkə:
ko:ṇəɦi pərəva:ɦə ṇəɦi ʈʰəṇɦi.

ṇəʈua: ḍʰəkā: ɦuṇəkərə ɦa:ʈʰə ʈʰəməkəiʈə rəɦəiʈə ʈʰəṇɦi.
kəʈəu ʈikə kəs o: ṇəɦi bəiʃəiʈə ʈʰəʈiṇɦə. ḍʰe:ṇa: ɦuṇəkə:
ɦəvəɦəiʈə bʰe:lə rəɦəiṇɦə , o: ḍe:ɦə kē: miʈʰəjəbəiʈə rəɦəiʈə
ʈʰəʈiṇɦə. vəkɪ:ləkə ka:ri: ko:ʈə bʰəri bəəkʰə pəɦəṇə:
rəɦəiʈə ʈʰəʈi . gəmi:, ḍʰa:ʈa:, bərəʃa:ʈə sʰəbʰə məuʃəmə me:
e:ke: pe:ɦəṇa:va:.

pre:məʈʰəḍḍə ḍʰəkā: mō:ʈʰə , rəgə ge:ɦūa: , ʈʰəɦə pʰuʈəkə
kəḍəkə:ʈi: , ḍo:ɦa:ra: ḍe:ɦə , ṇa:kə kʰərəgərə ʈʰəṇɦi
ɦuṇəkərə. ko:ʈə pərə ʃəkəra:ma:ʃiṇəkə pa:uḍərə ʈʰiʈi:ʃələ

"ru:ko:e:kəʈa: vɪdʒa:rʈhi: dʌsə "ru:ko: əbʰi: bəʈa:te: hǎi...
ləpəkələkɪnɦə. o: nɪtʃʰo:ɦə ba:ɦəri dʌsə bʰa:ɡələ əpənə
.dʒa:nə bətʃəuləkə

ɪsku:lə me: bʰəŋəʃɪja: sʌbʰə kē: le:tə s̄ əbətə de:kʰi kəs
ɦuŋəkərə pɑ:ra: tʃəʰi dʒa:jətə tʃʰəŋɦi , " a:ʃuʈo:sə ba:bu: ,
de:kʰijəu əkərə: sʌbʰə kē:ɦo:jətə tʃʰəi məɦa:ra:nɪ: bʰə ...s
ge:ləɦi. tʃa:nə , kʰurəpi: tʃʰua: bəŋə ɦua: s̄ kɑ:dʒə nɦi
tʃələtəs . əpənəəpənə s̄məjə pəkətə-s. dʒəkərə: pʰurʃətə nɦi
ətʃʰi o: əpənə ɡʰərə de:kʰijəu. ɪsku:lə əbət kē: kɑ:dʒə nɦi
tʃʰəi."

i: ro:dʒəkə ɦuŋəkərə ru:tʃnə tʃʰəŋɦi. kɪtʃʰu ma:s̄tərə ɦuŋəka:
nəzərə me: be:ʃi: nɪ:kə tʃʰətʰi. pʰe:rə kɪtʃʰu dʌŋəkərə ba:də
nɪ:kə ma:s̄tərə ke:rə ɦuŋəkərə lɪʃtə bədəli dʒəitə tʃʰəŋɦi.
pi:tʰə pəro:tʃʰə dʒe: mo:nə me: a:bətə tʃʰəŋɦi ba:dʒəitə
tʃʰətʰi. s̄o:dʒʰa: me: sʌbʰə kɪjo: kē: o: ba:bu: a:orə bʰa:i.dʒi:
kəɦəitə tʃʰətʰiɦə. kʰəŋe: dʌs̄məŋə dʒəkə kərəs ləɡəitə tʃʰətʰi
, kʰəŋe: sʌbʰə s̄ mi:tʰəɡərə pre:mi: dʒəkā:.

e:lə e:lə bi: a:orə e:mə e:s̄əʃi: ke:nə: tʃʰətʰi. tɪ:tʃərə tɾe:nɪɡə
ke:la: s̄ pəɦiŋe: o: e:jərəpʰo:rʃə me: tɾe:nɪɡə s̄ a:bi ge:lə
tʃʰələtʰiɦə. t̄əi əpənə: kē: o: pʰəudʒi: ma:nəitə tʃʰətʰi.
mədʰubəŋi: ko:r̄tə me: kɪtʃʰu dʌŋə dʰəri kɑ:dʒə ke:nə: tʃʰətʰi.
t̄əi kɑ:ri: ko:təkə d̄a:ba: kərəitə rəɦəitə tʃʰətʰi.

ɪsku:lə me: mā: s̄ərəs̄vətɪ: kē: məd̄irə tʃʰəi . ɦərə:kə bərəkʰə
pu:dʒa: e:v̄ə me:la: ləɡəitə tʃʰəi. d̄uʈi:nə d̄uŋə ɪsku:lə pərə -
rəɦəitə tʃʰəi. kələʃə ja:t̄ra: nɪkələi tʃʰəi. ro:mā:tʃə bəŋələ
kʰu:bə bʰəʃjə a:jo:dʒəŋə ɦo:jətə tʃʰəi. pu:re: bɪrəulə bla:kə
me: n̄a:mi: s̄ərəs̄vətɪ: pu:dʒa: ləɡəitə tʃʰəi. nɪ:ləkətʰə
məɦa:de:v̄ə ba:ba: kē: kəmələ: n̄əɦərə me: s̄ kələʃə bʰərələ
.tʃʰəi dʒa:jətə

" hio: ...hio: ...hie:dəma:stərə s̄a:həbə kʰu:bə n̄ətʃəla:hə d̄i:d̄ze:
kē: gi:tə pərəgərəd̄a: uṛa: d̄e:ləṭʰṭṭhə n̄a:tʃi kə ...s . tʃʰəuṛa:
s̄əbʰə pi:həka:ri: ma:ri rəhələ tʃʰəi. s̄əbʰə h̄iṣ̄i rəhələ tʃʰəi .

kiṭʃʰu lo:kəṇi d̄h̄urətʃʰija: kəs rəhələ tʃʰəi. kiṭʃʰu d̄zəṇi:d̄z̄a:t̄i
kəh̄əṭṭə tʃʰəi , "ma:rəḍʰəke:e:he:n̄ə ləbət̄a: ...
d̄h̄ija:puṭa: d̄zək̄: n̄a:tʃi rəhələ tʃʰəi. ...s̄ərəḍʰua:...ma:h̄ət̄ərə
buṛʰə bʰəs ge:ləi n̄a:kə ləgəle: tʃʰəi".....

i s̄əbʰə bʰe:la:kə ba:d̄o: h̄un̄əka: mo:n̄ə məliṇə n̄əhi bʰe:ləṇhi
d̄ze: lo:kə ki: kəhi rəhələ əṭʃʰi. əpəne: d̄h̄un̄e: bət̄a:h̄ə.
n̄əm̄əgərən̄əm̄əgərə bʰa:kʰa: bəd̄z̄əṭṭə tʃʰəṭʰi. la:lu: d̄zi: kē: -
lēgo:t̄ija: ja:rə ma:n̄i rəhələ tʃʰəṭʰi. tʃʰuṭ̄əki: le:va: me:
bəd̄z̄əṭṭə -pē:tʃə tʃʰəṭʰi. bəd̄z̄əṭṭə tʃʰəppən̄ə tʃʰuṛi bəh̄əṭṭərə
əpʰəṣ̄ij̄ā:t̄ə bʰe:lə rəh̄əṭṭə tʃʰəṭʰi. ṣ̄ək̄əra:ma:ṣ̄iṇ̄ə kē: d̄əbbi:
n̄ika:li kəs m̄ūhə me: d̄h̄əirə le:la:t̄h̄i. h̄iṣ̄əṭṭə tʃʰəṭʰi ṭṣ̄ əgua:
d̄ū:t̄ə kē: gəh̄ə me: ka:ri:kʰə la:gələ bud̄z̄əṭṭə tʃʰəṇhi.

kʰila:bəip̄ila:bəi me: n̄a:mə kəməṭṭə tʃʰəṭʰi. kiṇ̄əko: e:la: -
pərə la:lə tʃʰa:h̄ə d̄z̄əru:rə pi:a:bəṭṭə tʃʰəṭʰṭṭh̄ə. ə_ i ve:vəha:rə
.me: h̄iṇ̄ək̄ərə s̄a:n̄i: n̄əhi

a: i o: riṭa:jərə bʰəs d̄ze:t̄a:h̄ə. iṣ̄ku:lə kē: ka:rja:ləjə s̄əḍ̄z̄ələ
tʃʰəi. v̄iḍa:i: s̄əma:ro:h̄ə bʰəs rəhələ tʃʰəi. h̄un̄əka: p̄ā:tʃə
t̄u:kə kəpət̄a: pē:h̄əṇ̄əulə ge:ləṇhi. pa:gə prəbʰa:ri:
hie:dəma:stərə s̄a:h̄əbə h̄un̄əka: ma:t̄h̄ə pərə s̄əḍ̄z̄a:
d̄e:ləkəṇh̄ə. v̄əri:jə ma:stərə s̄a:h̄əbə h̄un̄əka: kəṇh̄a: pərə
s̄ələ o:t̄h̄a: kəs h̄un̄əka: n̄əm̄əṣ̄ka:rə ke:ləṇhi.

a:bə ga:mə pərə tʃʰəukətʃʰəura:ha: pərə m̄im̄ij̄əṭṭə rəh̄əṭṭə -
tʃʰəṭʰi

"ki: h̄əu kumərə , kəh̄ija: əjələh̄ə ? " kiyo: pu:tʃʰəṭṭəṭṭh̄ə.

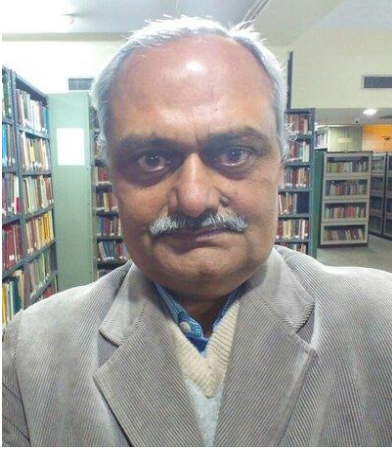
"ḍu ḍiṇ̄ə bʰe:lə əṭʃʰi. riṭa:jərə bʰəs ge:ləṇh̄i əṭʃʰi. h̄əmə ki:
riṭa:jərə h̄ie:bəi. a:bə s̄ərəka:re: riṭa:jərə h̄ie:t̄əi.m̄ūh̄ə kē: "

bitʃəkəbət̪ə fi:qəma:st̪ərə ʃa:fiəbə kumərəd̪zi: ʃā:ʃəkə
.a:la:pə ləiʃə bəd̪zəla:fiə

-ʃt̪o:ʃə kuma:rə ra:jə 'bət̪o:fi:', gra:mə məgərəuɳa: -

əpəɳə mət̪əʋjə editorial.staff.videhə@gmail.com pərə
pət̪ʰa:u.

2.4.rəbi:ɳd̪rə ɳa:ra:jəɳə miʃrə- məka:ɳə ma:lɪkə a:
kɪra:ja:d̪a:rə

rəbi:ndrə nɑ:rɑ:jəŋə mɪsrə

məka:ŋə ma:lɪkə a: kɪrɑ:jɑ:ɖɑ:rə

a:ɪ-kɑ:lɦɪkə juɡəme: lo:kəkə a:vɑ:sə bəɖələɪtə rəɦəɪtə ətʃɦɪ.
ŋəukəri:me: lo:kəkə bəɖəli: ɦio:ɪtə rəɦəɪtə ətʃɦɪ .
vja:pɑ:ri:səbʰə ʃe:ɦo: əpəŋə ʃəɦərə bəɖələɪtə rəɦəɪtə tʃɦətʃɦɪ .
ɡɑ:mə-ɡʰərəkə lo:kə ʃe:ɦo: ləɡəpɑ:səkə ʃəɦərəme: əpəŋə
ɡʰərə bəŋɑ: le:ŋe: tʃɦətʃɦɪ . dʒɪŋəkɑ:səbʰəkē: bʰəɡəvɑ:ŋə
be:ʃi: ʃəpəɖɑ: ɖe:ŋe: tʃɦətʃɦɪŋə ʃe: ʃəbʰə kəɪkə-kəɪkətɑ: ɡʰərə
bəŋe:ŋe: rəɦəɪtə tʃɦətʃɦɪ. dʒɑ:ɦɪrə tʃɦəɪkə kɪ pʰɑ:dʒɪlə ɡʰərəkə
o: kɪ: kərətɑ:ɦə,kɪrɑ:jɑ: ləɡe:tɑ:ɦə vɑ: bəɖə rəkʰətɑ:ɦə .
ɡʰərəkē: bəɖə rəkʰəŋɑ:ɪ ʃe:ɦo: ko:ŋo: la:bʰəkərə ʃəma:ɖʰɑ:ŋə
ŋəɦɪ ətʃɦɪ,tətʰɑ:pɪ kɪtʃɦugo:tɛ: kɪrɑ:jɑ:ɖɑ:rəkə ʃəɡe:
dʒʰəɖʒʰətəme: ŋəɦɪ pətɛ: tʃɑ:ɦəɪtə tʃɦətʃɦɪ a: ɡʰərəkē: bəɦɪtə-
bəɦɪtə ɖɪŋə ɖʰəri kʰɑ:li:e: tʃɦo:ɾɪ ɖəɪtə tʃɦətʃɦɪ. i: bɑ:tə ʃəɦɪ:
ətʃɦɪ dʒe: kəɪkə be:rə kɪrɑ:jɑ:ɖɑ:rəkə ʃəɡe: məka:ŋə kʰɑ:li:
kərə:bɑ:kə ɦe:tʃu,kɪvɑ: kɪrɑ:jɑ: vəʃu:li:me: ɖɪkkətʃ bʰəe:
dʒɑ:ɪtə ətʃɦɪ mɪɖɑ: təkərə mɑ:ŋe: tʃə i: ŋəɦɪ dʒe: ʃəɖɪkʰəŋə
ʃəe:ɦə ɦio:ɪtə rəɦətə . pʰe:rə əɦɑ: dʒəɦəŋə ɡɑ:mə-ɡʰərə
tʃɦo:ɾɪkəe: bɑ:ɦərə dʒɑ:e:bə tʃə kɪrɑ:jɑ:kə məka:ŋə tʃɑ:ɦəbe:
kəri:,əpəŋə məka:ŋə kətɛ:-kətɛ: bəŋəbəɪtə

rəhəbə?kɪrɑ:jɑ:kə məkɑ:ɳə bʰe:təɪtə rəhəe: a: dʌɳu: pəkʂəkē:
 tʰi:kəʂṣ̄ə s̄əməjə bɪt̄əɳi tɑ:hi: ud̄je:ʃjəʂṣ̄ə de:ʃəbʰəɾime: kɪrɑ:jɑ:
 ɳiʃt̄rəŋə kɑ:ɳu:ɳə bəɳələ ətʃʰi .

məkɑ:ɳə ma:likə a: kɪrɑ:je:ɖɑ:rəkə bi:tʃəme:
 s̄əməʂja: bəɦutə pɪrɑ:ɳə ətʃʰi . s̄əməʂja:kə d̄zəɾime:
 məkɑ:ɳəkə əbʰɑ:və a: bəɪʰəɪtə kɪrɑ:jɑ: ətʃʰi . məkɑ:ɳə
 ma:likə tʃɑ:ɦəɪtə rəɦəɪtə tʃʰəɪtʰi d̄ze:ɦuɳəkəɾə kɪrɑ:jɑ:
 bəɪʰəɪtə rəɦəɳi a: d̄zəkʰəɳə o: tʃɑ:ɦəɪtʰi məkɑ:ɳə kʰɑ:li: bʰəe:
 d̄zɑ:ɳi . kəɦəkə ma:ɳe: d̄ze: e:ɦəɳə ɳəɦiɦo:ɪkə d̄ze:
 kɪrɑ:e:ɖɑ:rə məkɑ:ɳəpəɾə əbəɪdʰə kəbdzɑ: kəe:ɦəe:kɪrɑ:jɑ:
 ʂe:ɦo: ɳəɦi d̄ɪəe: . mudɑ: kɪrɑ:jəɖɑ:rəkə s̄əməʂja: ʂe:ɦo:
 ma:ɳəbi:jə d̄ɪɪʃt̄ɪʂṣ̄ə de:kʰəbə bəɦutə d̄zəɾu:ri: ətʃʰi . məkɑ:ɳə
 ma:likə be:rə-be:rə d̄zə məkɑ:ɳə kʰɑ:li: kəɾəbəɪtə rəɦəɪtɑ:ɦə
 t̄ṣ̄ o:kəɾɑ: ɳɑ:ɳɑ: pɾəkɑ:rəkə s̄əməʂja:ɦo:e:bə s̄vəbʰɑ:vɪkə.
 bətʃtʃɑ:s̄əbʰəkə ɪʂəkʌ:lə,əpəɳə kɑ:rjɑ:ləjə a: bəɪʰəɪtə
 kʰəɾətʃɑ:me: tɑ:ləme:lə bəɪʂɑ:e:bə mo:s̄əkɪlə bʰəe: d̄zɑ:ɪtə
 ətʃʰi . kɑ:ɳu:ɳə e:ɦi s̄əməʂja:s̄əbʰəkē: s̄əma:d̄ɦɑ:ɳə kəɾəɪtə
 bi:tʃəkə rəʂtɑ: ɳɪkɑ:ləbɑ:kə pɾəjɑ:s̄ə kəɾəɪtə ətʃʰi . mudɑ:
 kəɪkə be:rə i: s̄ṣ̄əbʰəvə ɳəɦi bʰəe: pəbəɪtə ətʃʰi . dʌɳu: pəkʂə
 e:kə-d̄o:s̄əɾəʂṣ̄ə s̄ɑ:məd̄zəʂjə ɳəɦi bəɪʂɑ: pəbəɪtə tʃʰəɪtʰi a:
 mo:kəɖəma:bɑ:d̄zi: d̄ɦəɪ bɑ:t̄ə tʃʰəɪ d̄zɑ:ɪtə ətʃʰi. d̄zə
 məkɑ:ɳə ma:likə d̄əbṣ̄əgə ətʃʰi t̄ṣ̄ d̄zəbəɾəɖəʂt̄i: ʂe:ɦo: kəɾəɪtə
 ətʃʰi . bəɖəma:s̄əkē: ləgɑ: kəe: kɪrɑ:je:ɖɑ:rəkə s̄əma:ɳə kəɪkə
 be:rə bɑ:ɦəɾə pʰe:kɪ de:lə d̄zɑ:ɪtə ətʃʰi .

məɦɑ:ɳəgəɾə d̄ze:ɳɑ: kə:ləkɑ:tɑ:mumbə_ɪ, d̄ɪli:me:
 ɦɑ:ləɪtɪ a:o:rə bəɦutə kʰəɾɑ:pə ətʃʰi . kəɪkəɪtɑ: kɪrɑ:je:ɖɑ:rə
 mukʰjə vjɑ:pɑ:rɪkə s̄tʰɑ:ɳəme: pɑ:tʃə-d̄əʂə rʌpəjɑ: kɪrɑ:jɑ:
 d̄əɪtə tʃʰəɪtʰi a: pətʃɑ:s̄o: s̄ɑ:ləʂṣ̄ə əɾələ tʃʰəɪtʰi, məkɑ:ɳə kʰɑ:li:
 ɳəɦi kəe: rəɦələ tʃʰəɪtʰi. məkɑ:ɳəkəɦɑ:ləɪtɪ d̄zəɾd̄zəɾə bʰəe:
 tʃukələ ətʃʰi. məkɑ:ɳə ma:likə mo:kəɖəma: tʰo:kəɳe: tʃʰəɪtʰi .
 mudɑ: t̄ṣ̄: ki: ? kɪrɑ:je:ɖɑ:rəʂəbʰə a:pəʂəme: s̄ṣ̄əgəɪt̄əɳə bəɳɑ:
 kəe: t̄əkəɾə pɾəɪvɑ:d̄ə kəɾəɪtə rəɦəɪtə tʃʰəɪtʰi, mudɑ: məkɑ:ɳə
 kʰɑ:li:ɦe:bɑ:kə kə:ɳo: s̄ṣ̄əbʰɑ:vəɳɑ: ɳəɦi ləgəɪtə ətʃʰi . d̄zəũ o:

məka:nəṣṣəbʰə a:i-ka:lfi kira:ja:pərə le:lə d̪za:e:tə t̪ḡ kira:ja:
 la:kʰo:me: bʰəe: ṣəkəit̪ə ət̪ʰi . uḍa:fiərəṇəṣṣvərupə, d̪z̪
 kəṇa:təple:ṣə d̪illi:kə ko:n̪o: d̪o:ka:n̪ə ṣa:bikə kira:ja:pərə
 t̪ʰəl̪i rəhələ ət̪ʰi t̪ḡ kio: kie:kə kʰa:li: kərət̪ə? d̪z̪ o:
 o:fiṭʰa:mə kira:ja:pərə məka:n̪ə va: d̪o:ka:n̪ə a:bə le:bəe:
 d̪za:e:tə t̪ḡ kira:ja: kəṭe:kə bəṭʰi d̪za:e:tə,ṣo:t̪ʰəbo: mo:ṣək̪ilə
 ət̪ʰi. a:n̪o: məfiṭʰa:n̪əḡəṣṣəbʰəme: t̪e:fiṇe: fi:ləṭṭi ət̪ʰi .
 əṣṭu,məka:n̪ə ma:likəṣṣəbʰəkə t̪ʰiṭa: ṣe:fi: ut̪ʰiṭə ət̪ʰi . a:kʰirə
 lo:kə ṣəpəṭṭikē: e:fi le:lə t̪ḡ n̪əfi ki:n̪ələkə d̪ze: o:kəra: e:fi
 t̪ərəfiəkə ḡʰəṇəṭ̪ʰəkkərəme: ḡəma: d̪e:lə d̪za:e:? mud̪a:
 upa:jə ki: ət̪ʰi?

d̪zi:vəṇṇəme: bʰo:d̪z̪əṇṇə,vəṣṭrə,a:va:ṣə məulikə
 a:vəṣṭəkəṭa: ma:n̪ələ d̪za:iṭə ət̪ʰi . bʰo:d̪z̪əṇṇə,vəṣṭrəkə ba:d̪ə
 rəhəe: le:lə ḡʰərə t̪ḡ t̪ʰa:fiḡbe: kəri: . lo:ko: put̪ʰəiṭə ət̪ʰi d̪ze:
 əpəṇe:kə ko:n̪ə ḡa:mə ḡʰərə bʰe:lə? ma:n̪e: d̪ze: ḡʰərə
 a:d̪əmi:kə pəriṭʰəjə t̪ʰikə. ḡa:mi:n̪ə pəriṭe:fəme: t̪ḡ əkʰəṇo:
 ḡʰərə ma:n̪e: əpəṇə ḡʰərə bu:d̪z̪ʰələ d̪za:iṭə t̪ʰəikə ,ka:rəṇə
 o:fiṭʰa:mə kira:ja:kə məka:n̪ə n̪e: upələṭṭʰə fi:iṭə ət̪ʰi a:
 n̪e: lo:kə ləiṭə ət̪ʰi . ḡa:məme: lo:kəkə puṣṭəkə-
 puṣṭə ḡud̪z̪əri d̪za:iṭə t̪ʰəikə . e:kəfiṭʰa:mə lo:kə d̪zi:vəṇṇə
 bʰəri rəfi d̪za:iṭə ət̪ʰi . pəhiluka: ṣəməjəme: i: ba:t̪ə ṣəfi:
 t̪ʰələikə . mud̪a: a:bə pəriṣṭʰiṭi bəḍḍəli ḡe:lə ət̪ʰi . pəṭʰa:i-
 likʰa:i,n̪əukəri:,vja:pa:rə fi:ṭu lo:kə ḡa:mə-ḡʰərəṣṣə ba:fiərə
 fi:iṭə t̪ʰəṭʰi . i: ṣṣəbʰəṣə n̪əfi t̪ʰikə d̪ze: ṣəbʰə ṣəfiərəme: əfi:
 əpəṇə ḡʰərə bəṇe:n̪e: pʰiri: . t̪ḡ: kira:ja:pərə məka:n̪ə le:bə
 d̪z̪əruri: bʰəe: d̪za:iṭə ət̪ʰi .

t̪ʰo:tə ṣəfiərəme: kira:ja:kə məka:n̪ə a:ṣa:n̪i:ṣṣə bʰe:ṭi
 d̪za:iṭə ət̪ʰi,kira:ja: ṣe:fi: kəmə fi:iṭə t̪ʰəikə a: məka:n̪ə
 ma:likə d̪z̪əkʰəṇṇə-t̪əkʰəṇṇə kʰa:li: kərəe: ṣe:fi: n̪əfi kəfiṭə
 t̪ʰəikə . mud̪a: pəḡʰə ṣəfiərəme: kʰa:ṣə kəe:
 məfiṭʰa:n̪əḡəṣṣəme: fi:ləṭṭi d̪o:ṣərə ət̪ʰi . mumbə_ime: t̪ḡ i:
 fi:lə ət̪ʰi d̪ze: e:kəfi ko:t̪ʰəri:me: kəṭe:ko: ḡo:t̪e: kəfiṇa:kə
 kira:ja:pərə ḡud̪z̪ərə kərəiṭə t̪ʰəṭʰi. u:pərəṣṣə məka:n̪ə

ma:likəkē: pəgət̪i: s̪e:fiə: d̪iəukə,ma:s̪e:-ma:s̪e: k̪iɾa:ja: t̪ṣ̪
 t̪ʃa:fiəbe: kəri: . rəfi-rəfi kəe: məka:n̪ə ma:likə d̪ulətt̪i:
 ma:riṭe: rəfiət̪ə,d̪ʒa:fiṣṣ̪ə əfiā: i: n̪əfi biṣəri d̪ʒa: d̪ʒe:
 məka:n̪ə k̪iɾa:ja:pərə le:lə ge:lə ət̪ʃi a: kiṭʃʰu d̪iṣəkə ba:d̪ə
 kʰa:li: kərəfi pət̪ət̪ə . əṣtu,k̪iɾa:je:d̪a:rəkə fi:lətt̪i kəikə be:rə
 bəfiut̪ə t̪ʃiṭa:d̪ʒəṣṣ̪ə bʰəe: d̪ʒa:it̪ə ət̪ʃi . mud̪a: s̪əma:d̪ʰa:n̪ə
 ki: ət̪ʃi? s̪əbʰə a:d̪əmi: məka:n̪ə n̪əfi ki:n̪i s̪əkəit̪ə t̪ʃətt̪i .
 k̪iɾa:ja:pərə məka:n̪ə le:n̪a: e:kət̪a: məd̪ʒəbu:ri: rəfiət̪ə
 t̪ʃəikə . e:fi viṣəjəme: kət̪e:ko:be:rə n̪ja:jələjəme: ma:mila:
 kəe:lə ge:lə . e:fi viṣəjəpərə ut̪ʃiṭəmə n̪ja:jələjə s̪e:fiə:
 kət̪e:ko: pʰəiṣṣ̪əla: d̪e:ləkə . o:fiṣṣ̪əṣṣ̪ə kiṭʃʰu s̪ud̪ʰa:ro:
 bʰe:ləikə ət̪ʃi.

məka:n̪ə ma:likə a: k̪iɾa:ja:d̪a:rəme: s̪a:ma:n̪jət̪əh̪ə
 d̪u:ie:t̪a: ba:t̪ə le:lə d̪ʒʰəḍʒʰət̪ə fiə:riṭe: t̪ʃəikə:-1.k̪iɾa:ja:
 bət̪əbəe: fi:t̪u,2.məka:n̪ə kʰa:li: kərə:ba:kə fi:t̪u . a:o:rə
 t̪ʃʰo:t̪ə-mo:t̪ə s̪əməs̪ja:s̪əbʰə s̪e:fiə: bʰəe: s̪əkəit̪ə t̪ʃəikə
 d̪ʒe:n̪a: məka:n̪əkē: mərəmmət̪i ke:n̪a: k̪iɾa:ja: bək̪iəut̪a:
 bʰəe: ge:n̪a: a:d̪i-a:d̪i . e:fi s̪əməs̪ja:s̪əbʰəṣṣ̪ə n̪ipət̪əe: fi:t̪u
 d̪un̪u: pəkṣə məka:n̪ə k̪iɾa:ja:pərə le:bəe:- d̪e:bəe:s̪ṣ̪ə
 pəfiṣṣ̪ə a:pəṣṣ̪əme: k̪iɾa:ja:kə e:kəra:rəṣṣ̪əma: bəṣṣ̪əbət̪ə
 t̪ʃətt̪i . d̪ʒəḍʒ li:d̪ʒəkə əvəḍʒi s̪a:ləbʰəriṣṣ̪ə kəmə ət̪ʃi t̪ṣ̪ o:kəra:
 n̪iṣṣ̪əḍʒiṭə kərəba:kə d̪ʒəru: n̪əfi ət̪ʃi əṣṣ̪ətt̪a: e:kərə
 n̪iṣṣ̪əḍʒiṣṣ̪ə s̪əbə-rəḍʒiṣṣ̪ə rəkə o:fiṭʰa:mə kərə:e:bə ka:n̪u:n̪i:
 ba:d̪ʰjət̪a: ət̪ʃi . d̪ʒəḍʒ k̪iɾa:ja:kə e:kəra:rəṣṣ̪əma: bəṣṣ̪ələ ət̪ʃi
 t̪ṣ̪ li:d̪ʒəkə t̪jə əvəḍʒime: k̪iɾa:ja:kə o:fi məka:n̪əkə s̪əbʰə
 viṣəjə-vəṣtu t̪əkəre: əṣṣ̪əra: rə t̪jələtt̪ə t̪ʃa:fiə: o: k̪iɾa:ja:
 bət̪əba:kə gəppə fiə:ikə,məka:n̪ə kʰa:li: kərə:ba:kə gəppə
 fiə:ikə va: k̪iɾa:ja:kə bʰugət̪a:n̪ə kərəbə fiə:ikə . d̪ʒṣ̪
 k̪iɾa:ja:kə e:kəra:rəṣṣ̪əma: n̪əfi bəṣṣ̪ələ ət̪ʃi ,k̪iṣa: li:d̪ʒəkə
 əvəḍʒi bi:t̪i ge:lə ət̪ʃi t̪ṣ̪ məka:n̪ə ma:likə a: k̪iɾa:je:d̪a:rəkə
 bi:t̪jəme: s̪t̪a:n̪i:jə s̪ərəka:rə d̪va:ra: bəṣṣ̪əo:lə ge:lə k̪iɾa:ja:
 n̪jət̪əṣṣ̪ə ka:n̪u:n̪əkə əṣṣ̪əra: rə viṣa:d̪əkə n̪iṣṣ̪əjə fiə:e:t̪ə .

kira:je:da:rəkə fie:tu i: bəhutu d̄zəruri: ətʃʰi d̄ze: o:
 t̄jə kira:ja: s̄məjəṣṣ̄ m̄ka:n̄ə ma:likəkē: d̄əit̄ə rəh̄ətʰi .
 kira:ja: n̄əhi d̄e:n̄a:ie: əp̄əna:-a:p̄əme: m̄ka:n̄ə kʰa:li:
 k̄əre:ba:k̄ə fie:tu pr̄əja:pt̄ə ka:r̄əṇə bʰəe: s̄əkəit̄ə ətʃʰi . j̄əḍi
 m̄ka:n̄ə ma:lik̄ə kira:ja: n̄əhi l̄əit̄ə tʃʰətʰi t̄ḡ kira:ja:
 mudra:d̄e:ṣ̄əṣṣ̄ p̄ətʰa:o:l̄ə d̄za: s̄əkəit̄ə ətʃʰi . j̄əḍi s̄e:ho:
 ṣ̄əbʰəṣə n̄əhi ho:it̄ə ətʃʰi t̄ḡ kira:ja: n̄ij̄ṣ̄t̄r̄əṇə əḍʰika:ri:k̄ə
 o:hiṭʰa:m̄ə a:ve:d̄əṇə d̄əe: kira:ja: d̄z̄əma: k̄əra: d̄e:ba:k̄ə
 t̄ja:hi: . ṣ̄a:ma:n̄j̄ət̄əḥ̄ e:fiṇṇə p̄əris̄t̄iṭi t̄əkʰəṇe: ho:it̄ə ətʃʰi
 d̄z̄əkʰəṇə ki m̄ka:n̄ə ma:lik̄ə m̄ka:n̄ə kʰa:li: k̄əra:b̄əe:
 t̄ja:hiṭ̄ə tʃʰətʰi .

d̄z̄ə m̄ka:n̄ə ma:lik̄ə a: kira:je:da:rəkə v̄iva:d̄ə
 a:p̄əṣ̄əme: n̄əhi ṣ̄o:d̄z̄h̄əra:it̄ə ətʃʰi t̄ḡ d̄un̄u:me: ṣ̄ḡ k̄io: kira:ja:
 n̄ij̄ṣ̄t̄r̄əṇə əḍʰika:ri:k̄ə pa:ṣ̄ə a:ve:d̄əṇə d̄əe: əp̄əṇə s̄məṣ̄ja:
 ra:kʰi s̄əkəit̄ə tʃʰətʰi . uḍa:fīəṇəṣ̄ṣ̄ərup̄ə,d̄z̄ə m̄ka:n̄ə
 ma:lik̄ə m̄ka:n̄ə kʰa:li: k̄əṛəb̄əe: t̄ja:hiṭ̄ə tʃʰətʰi t̄ḡ t̄ək̄əṛə
 ka:r̄əṇə d̄əit̄ə m̄ka:n̄ə kʰa:li: k̄əṛəba: s̄əkəit̄ə tʃʰətʰi .
 ṣ̄a:ma:n̄j̄ət̄əḥ̄ m̄ka:n̄ə kʰa:li: k̄əre:ba:k̄ə fie:tu pr̄əṃukʰə
 ka:r̄əṇə me: kira:ja: n̄əhi d̄e:b̄ə,m̄ka:n̄ə ma:lik̄əkē: ṣ̄ṣ̄əj̄ə
 m̄ka:n̄ək̄ə a:v̄əṣ̄j̄ək̄əṭa: bʰəe: s̄əkəit̄ə ətʃʰi . d̄z̄ə
 kira:je:da:rəkē: əp̄əṇə m̄ka:n̄ə tʃʰəṇi t̄ḡ kira:ja:k̄ə m̄ka:n̄ə
 kʰa:li: k̄əre:ba:k̄ə o: m̄əḍz̄əgu:ṭə a:d̄h̄a:r̄ə b̄əṇi d̄za:it̄ə ətʃʰi .
 m̄ka:n̄ə ma:lik̄ə kira:ja: n̄ir̄ḍʰa:r̄əṇək̄ə fie:tu s̄e:ho: o:t̄əhi
 əḍz̄i: d̄əe: s̄əkəit̄ə tʃʰətʰi .

d̄e:ṣ̄ə bʰəṛime: ṣ̄əbʰə ra:d̄z̄j̄ə əp̄əṇə-əp̄əṇə kira:ja:
 n̄ij̄ṣ̄t̄r̄əṇə ka:n̄u:n̄ə b̄əṇəo:ṇe: ətʃʰi . k̄əik̄əṭa: ra:d̄z̄j̄əme: əhi
 ka:n̄u:n̄ək̄ə əḍʰi:n̄ə a:b̄əe:v̄əla: m̄ka:n̄ək̄ə kira:ja:k̄ə ṣ̄i:ma:
 t̄j̄ə k̄əe:l̄ə ətʃʰi . ṣ̄ḡgəhi ra:d̄z̄j̄ə va: ke:n̄ḍr̄ə
 ṣ̄əṛəka:r̄ə ṣ̄t̄h̄a:n̄i:j̄ə n̄ika:j̄ək̄ə m̄ka:n̄əṣ̄əbʰə s̄e:ho: e:hi
 ka:n̄u:n̄əṣ̄ḡ b̄a:fīəṛə ətʃʰi . k̄əik̄əṭa: ra:d̄z̄j̄əme: n̄ṣ̄ə n̄ir̄ṃiṭ̄ə
 m̄ka:n̄ə k̄iṣ̄a: ḍʰəṛma:r̄t̄h̄ə ka:r̄j̄əṛəṭə ṣ̄ḡṣ̄t̄h̄a:k̄ə m̄ka:n̄ə
 s̄e:ho: e:hi ka:n̄u:n̄ək̄ə əḍʰika:r̄ə k̄ṣ̄e:t̄ṛəṣ̄ḡ b̄a:fīəṛə ra:kʰələ
 ge:l̄ə ətʃʰi . v̄ibʰiṇṇə ra:d̄z̄j̄ək̄ə ka:n̄u:n̄əme: s̄əṃəru:p̄əṭa:

fio:ikə d̪ʒa:ɦis̪ə̃ i: ka:n̪u:n̪ə s̪ərvəgra:ɦi: bʰəe: s̪əkəe: a:
 s̪a:ma:n̪jə lo:kə e:kəɾə s̪uvid̪ʰa: s̪əɾələt̪a:s̪ə̃ ləe: s̪əkəe: t̪a:ɦi
 ɦe:t̪u 1992me: s̪ə̃s̪ə̃d̪ə d̪va:ra: a:d̪əɾf̪ə k̪iɾa:ja: n̪ij̪ə̃t̪rəŋə
 ka:n̪u:n̪ə pa:s̪ə kəe:lə ge:lə . e:ɦime: k̪iɾa:je:d̪a:ri:kə
 v̪iɾa:s̪ə̃t̪əpəɾə məud̪ʒu:d̪a: p̪ra:v̪ə̃d̪ʰa:n̪əme: s̪ə̃ k̪it̪ʰukē:
 s̪ə̃f̪o:d̪ʰit̪ə kəɾəba:kə p̪ɾə̃s̪t̪a:v̪ə̃ t̪ʰələ a:o:ɾə k̪iɾa:ja:kə e:kə̃t̪a:
 s̪i:ma: s̪e:ɦo: n̪iɾd̪ʰa:rit̪ə kəe:lə ge:lə d̪ʒa:ɦis̪ə̃ be:s̪i:
 bʰe:la:pəɾə k̪iɾa:ja: n̪ij̪ə̃t̪rəŋə la:gu: n̪əɦi fio:e:t̪ə. t̪əkəɾəba:d̪ə
 d̪illi:me: o:ɦi a:d̪ʰa:rəpəɾə 1997me: ka:n̪u:n̪ə bə̃n̪əbo: kəe:lə
 d̪ʒe: s̪t̪ʰa:n̪i:jə v̪ja:pa:ri: v̪əɾgəkə v̪iɾo:d̪ʰəkə ka:rəŋə la:gu:
 n̪əɦi kəe:lə ge:lə.

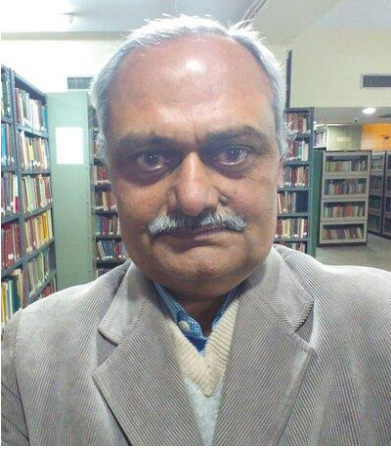
məka:n̪ə ma:likəkə a: k̪iɾa:je:d̪a:rəkə bi:t̪ʰə s̪ə̃v̪ə̃d̪ʰə
 məd̪ʰurə rəɦiəe: a: ko:n̪o: mə̃t̪əbʰe:d̪ə bʰe:la:pəɾə s̪ugəmə̃t̪a:s̪ə̃
 t̪əkəɾə s̪əma:d̪ʰa:n̪ə bʰəe: d̪ʒa:e: t̪a:ɦi ɦe:t̪u i: a:v̪ə̃f̪jəkə ə̃t̪ʰi
 d̪ʒe: d̪ũn̪u: pək̪ʂə məka:n̪əkē: k̪iɾa:ja:d̪a:ri: p̪ra:r̪ə̃bʰə
 ɦe:ba:s̪ə̃ pəɦĩn̪e: s̪pə̃s̪t̪ə p̪ra:v̪ə̃d̪ʰa:n̪əkə s̪ə̃ge: k̪iɾa:ja:kə
 li:d̪ʒə e:gri:me:n̪t̪ə(k̪iɾa:ja:kə e:kəɾa:rə̃n̪a:ma:) ut̪ʰit̪ə
 mu:l̪jəkə s̪t̪ā:pə pe:pəɾəpəɾə ɦə̃s̪t̪a:k̪ʂərit̪ə kəɾə̃t̪ʰi. o:ɦime:
 s̪ə̃bʰə ba:t̪ə d̪ʒe:n̪a: k̪iɾa:ja: kə̃t̪e:kə fio:e:t̪ə,məka:n̪ə kə̃t̪e:kə
 d̪n̪ə k̪iɾa:ja:pəɾə rəɦit̪ə,məka:n̪əkə məɾəmmə̃t̪i ke:n̪a: ki:
 ɦəe:t̪ə, məka:n̪ə kəɦiɾa: kʰa:li: kəɾəe: pə̃ɾə̃t̪ə, s̪pə̃s̪t̪ə̃t̪a:s̪ə̃
 likʰələ rəɦiəe: . d̪ʒə̃ũ s̪a:ləbʰə̃ɾis̪ə̃ ə̃d̪ʰikə ɦe:t̪u k̪iɾəja:pəɾə
 məka:n̪ə le:lə d̪ʒa:it̪ə ə̃t̪ʰi t̪ə̃ e:kəɾa:rə̃n̪a:ma:kə n̪iɾv̪ə̃d̪ʰə̃n̪ə
 s̪e:ɦo: kəɾa:e:bə̃ d̪ʒə̃ruri: ə̃t̪ʰi . e:ɦime: d̪ũn̪u: pək̪ʂəkē: ɦit̪əkə
 s̪əma:d̪ʰa:n̪ə bʰəe: d̪ʒa:it̪ə ə̃t̪ʰi . ə̃s̪t̪u, məka:n̪ə k̪iɾa:ja:
 le:bəe: va: d̪e:bəe:s̪ə̃ pəɦĩn̪e: upə̃ro:kt̪ə ba:t̪ə̃s̪ə̃bʰəkē:
 d̪ʰja:n̪əme: rəkʰə̃it̪ə ka:n̪u:n̪ə s̪ə̃mmə̃t̪ə k̪iɾa:ja:kə
 e:kəɾa:rə̃n̪a:ma: bə̃n̪a: le:ba:kə t̪ʰa:ɦi: a: t̪əkəɾə ə̃n̪ũv̪ə̃d̪ʰəkē:
 d̪ũn̪u: pək̪ʂəkē: pa:lə̃n̪ə kəɾə̃it̪ə rəɦəkə t̪ʰa:ɦi: d̪ʒa:ɦis̪ə̃ s̪ukʰə-
 f̪ā:t̪i bə̃n̪ələ rəɦiəe: . i: s̪ə̃bʰə ba:t̪ə d̪ʒə̃ t̪ʰi:kə̃s̪ə̃ kəe:lə ge:lə
 ə̃t̪ʰi t̪ə̃ məka:n̪əkē: k̪iɾa:ja:pəɾə d̪e:ba:me: ko:n̪o: ɦə̃ɾd̪ʒa:
 n̪əɦi t̪ʰə̃ikə.

-rə̃bi:n̪d̪rə̃ n̪a:ra:jə̃ŋə miʃrə, mishsrarn@gmail.com

-rəbi:ndrə nɑ:ra:jəŋə mɪfrə, pɪtɑ:kə nɑ:mə: svərgi:jə
 su:rjə nɑ:ra:jəŋə mɪfrə, mɑ:tɑ:kə nɑ:mə: svərgi:jɑ: dʒɑ:kɑ:fi:
 de:vi:, bæ:sə: 69 vərʂə, pəɪtrikə grɑ:mə: əɾe:rə di:hə,
 mɑ:trikə: ʂɪŋgʰrɑ: djo:ɾʰi:, vɾi:ti: bʰɑ:rəʂə ʂərəkɑ:rəkə upə
 ʂəʈʃivə (ʂe:va:nɪvɾi:ttə), ʂpe:fələ me:tro:po:li:təŋə
 mədʒi:stretə, dɪllai:(ʂe:va:nɪvɾi:ttə), fikʂɑ: tʃəndrədʰɑ:ri:
 mi:ʈʰila: mɑhɑ:vidjɑ:ləjəʂə bi:.e:ʂə-ʂi:. bʰəu:ɪkə vidʒnɑ:nəme:
 prəʈi:ʂtʰɑ: : dɪlli: viʃvəvidjɑ:ləjəʂə vidʰɪ ʂnɑ:təkə, prəkɑ:ʃi:ʈə
 kri:ti: mɑi:ʈʰili:me: prəkɑ:fəŋə vərʂəhə2017 1.bʰo:rəʂə ʂā:dʒʰə
 dʰəri (ɑ:tmə kəʈʰɑ:),2. prəʂəʂəvəʂə (nɪvəddʰə), 3.svərgə e:ʈəhi
 əʈʰɪ (jɑ:ʈrɑ: prəʂəʂə); prəkɑ:fəŋə vərʂəhə2018 4. pʰəʂɑ:də
 (kəʈʰɑ: ʂəgrəhə) 5. nəməʂʈəʂjə (upəŋjɑ:ʂə) 6. vɪvidʰə prəʂəʂə
 (nɪvəddʰə) 7.məhɑrɑ:dʒə(upəŋjɑ:ʂə)
 8.ləʒəko:ʈərə(upəŋjɑ:ʂə); prəkɑ:fəŋə vərʂəhə2019
 9.ʂi:mɑ:kə o:hi pɑ:rə(upəŋjɑ:ʂə)10.ʂəmə:dʰɑ:nə(nɪvəddʰə
 ʂəgrəhə) 11.mɑ:ʈri:bʰu:mi(upəŋjɑ:ʂə)
 12.ʂvəpəŋəlo:kə(upəŋjɑ:ʂə); prəkɑ:fəŋə vərʂəhə2020
 13.ʂəʈʰəŋɑ:də(upəŋjɑ:ʂə) 14.ɪe:hə ɪʰikə
 dʒi:vəŋə(ʂəʂmərəŋə)15.dʰəhəi:ʈə de:bɑ:lə(upəŋjɑ:ʂə);
 prəkɑ:fəŋə vərʂəhə2021 16.pɑ:ʈʰe:jə(ʂəʂmərəŋə) 17.həmə
 a:bi rəhələ iʃʰi:(upəŋjɑ:ʂə) 18.pələjəkə pərə:ʈə(upəŋjɑ:ʂə);
 prəkɑ:fəŋə vərʂəhə2022 19.bi:ti ge:lə ʂəməjə(upəŋjɑ:ʂə)
 20.pəʈi:bimbə(upəŋjɑ:ʂə) 21.bəddəli rəhələ əʈʰɪ
 ʂəbʰəkɪʃʰu(upəŋjɑ:ʂə) 22.rɑ:ʂtrə məddɪrə(upəŋjɑ:ʂə)
 23.ʂəjjo:gə(kəʈʰɑ: ʂəgrəhə) 24.nɑ:tʃi rəhələ iʃʰəli
 vəʂudʰɑ:(upəŋjɑ:ʂə) 25.dɪ:pə dʒərəi:ʈə rəhəe: (upəŋjɑ:ʂə).

əpəŋə məʈəʂjə editorial.staff.videhə@gmail.com pərə
 pəʈʰɑ:u.

mə k^he:pə

rəbi:ndrə nɑ:rɑ:jəŋə mɪfrə

mɑ:trɪb^hu:mɪ d^hɑ:rɑ:vɑ:fɪkə -(upənjɑ:sə)

24

go:vĩdə a: mɑ:d^həvə gɑ:mə pəhũtʃɪtəhɪ t^ho:kəle:
pɑ:t^həfɑ:lɑ: ləgə pəhũtʃələ:hə .

"e:hɪt^hɑ:mə t̪ə kɪtʃ^hu n̪əhɪ bɑ:tʃələ ətʃ^hɪ?"

"e:t^he:kə t^he:dʒi:s̪ə i: s̪əb^hə b^he:lə s^he: s^ho:tʃɪ a:tʃɪənjə
lɑ:ɡɪ rəhələ ətʃ^hɪ . o:hɪ:s̪ə a:tʃɪənjə e:hɪ bɑ:t̪ə s̪ə h^ho:ɪt̪ə ətʃ^hɪ
d̪ɛ: d̪ə tʃ^hɪn̪əbɑ:nɪt^ho:ləkə lo:kəs̪əb^hə s̪əb^həkɪtʃ^hu tʃɪpətʃɑ:pə
d̪e:k^həɪt̪ə rəhɪ ge:lə . kɪtʃ^hu prət̪ɪkɑ:rə n̪əhɪ kəe: s̪əkələ . e:hɪn̪ə
t̪ə n̪əhɪ tʃ^hələ i: t^ho:lə . e:kə s̪əməjə tʃ^hələ d̪ʒək^hən̪ə e:hɪ
t^ho:ləme: vɪd̪vɑ:n̪əs̪əb^hə b^həɾələ tʃ^hələ:hə . d̪ʒət̪əhɪ d̪e:k^hu:
t̪ət̪əhɪ ʃɑ:st̪rə tʃəɾtʃɑ: b^həe: rəhələ ətʃ^hɪ . o:hɪ: t^ho:ləme: a:ɪ ki:
hɑ:lə ətʃ^hɪ? gɑ:məkə e:kət̪ɑ: prət̪ɪst^hɪt̪ə s̪əpəd̪ɑ: tʃ^hələ i:
pɑ:t^həfɑ:lɑ: ,t̪əkəro: rəkʃɑ: n̪əhɪ kəe: s̪əkələ:hə."

"d̪ʒək^hən̪ə əpən̪e: a:d̪əmi: ʃət̪ru b^həe: d̪ʒɑ:ɪt̪ə ətʃ^hɪ t̪ə

რეკსა: კარება კაკრო: ჩე:ტუ მო:სსაკილ ბ^hაე: ძვა:იტ^h ატ^hი .
სუდ^hა:კარ^hა ტ^h ა^hრ^hა^h პ^hო:კ^h ბ^hა:ტ^h ო^hნ^hი ს^hუნ^hა:ჩ^hა . კ^hა^hჩ^h:დ^hნ^hი
ო: ბ^hა^hჩ^hა^h კ^hა^hჩ^hლ^hაკ^hჩ^hნ^hა . მ^hა^hდ^hა: ს^hუდ^hა:კ^hარ^hა ტ^h ძ^hე: ტ^hჩ^hა^hტ^hი^h ს^hე:
ს^hა^hბ^hაკ^hე: ბ^hუ:ძ^hვ^hალ^h ა^hტ^hი . "

"ა:ბ^hა^h კ^hი: კ^hა^hე:ლ^hა ძ^hვა:ე:?^h ე:ჩ^hიტ^hა:მ^hა ტ^h ს^hუდ^hა:კ^hარ^hა
ა^hრ^hა^h მ^hაკ^hა:ნ^hა ბ^hა^hნ^hა: რ^hა^hჩ^hალ^hა ტ^hჩ^hა^hტ^hი . ე:ტ^hე:კ^hა ტ^hე:ძ^hვი:ს^hდ^h ე:კ^hარ^hა
კ^hა:ძ^hვ^hა ა:გ^hუ: კ^hო:ნ^hა: ბ^hა^hტ^hი გ^hე:ლ^hა,ს^hე: ს^hო:ტ^hჩ^hი ა:ჩ^hტ^hარ^hა^h ლ^hა:გ^hი რ^hა^hჩ^hალ^hა
ა^hტ^hი . ჩ^hა^hმ^hარ^hა: ლ^hო:კ^hა^hნ^hიკ^hა გ^hე:ლ^hა: ს^hა:ტ^hა^h დ^hნ^hა^h ბ^hე:ლ^hა ა^hტ^hი . ე:ტ^hა^hბ^hე:
ს^hამ^hა^hე^hმ^hე: მ^hაკ^hა:ნ^hაკ^hა კ^hა:ძ^hვ^hა ე:ტ^hე:კ^hა ა:გ^hუ: ბ^hა^hე: გ^hე:ლ^hა ."

ო: ს^hა^hბ^hა^h ა:პ^hა^hს^hა^hმ^hე: გ^hა^hპ^hა^h კ^hა^hე: რ^hა^hჩ^hალ^hა ტ^hჩ^hა^hლ^hა:ჩ^hა კ^hი
ო:ჩ^hიტ^hა:მ^hა ს^hუდ^hა:კ^hარ^hა ა:ბ^hი გ^hე:ლ^hა:ჩ^hა . ჩ^hი^hუნ^hაკ^hა: ს^hა^hგ^hე: ლ^hა^hტ^hა^hტ^hა^h
ს^hა^hბ^hა^h ს^hე:ჩ^hო: ტ^hჩ^hალ^hა .

"კ^hა^hჩ^hა: გ^hა:მ^hა ა^hბ^hა^hტ^hა გ^hე:ლ^hაჩ^hა?"

"ა:ბ^hი: რ^hა^hჩ^hალ^hა ტ^hჩ^hი:"

"ო:! ჩ^hა^hმ^hა ტ^h ს^hუნ^hა^hნ^hე: რ^hა^hჩ^hალ^hაკ^hა ძ^hე: ა:ბ^hა^h ტ^hი: ს^hა^hბ^hა^h
ძ^hვ^hა^hე^hნ^hა^hტ^hაკ^hა ს^hა^hგ^hე: ძ^hვა:ნ^hაკ^hი:დ^hა:მ^hე:მ^hე: რ^hა^hჩ^hა^hბ^hა^hჩ^hა ."

"ბ^hი:ტ^hე: რ^hა^hს^hტ^hა:ს^hდ^hა^hა:პ^hა^hს^hა^h ჩ^hო:ბ^hა^hე: პ^hა^hტ^hალ^hა."

"ს^hე: კ^hი:კ^hა? გ^hა:მ^hა კ^hო:ნ^hო: ბ^hა:გ^hალ^hა ძ^hვა:იტ^hა^h ტ^hჩ^hალ^hაკ^hა .
კ^hიტ^hუ^h დ^hნ^hა^h ძ^hვა:ნ^hაკ^hი:დ^hა:მ^hა^hმ^hე: რ^hა^hჩ^hა^hტ^hა^hჩ^hა . ჩ^hი:კ^hა^hბ^hე:ძ^hვა:ე: -
".ბ^hუ^hძ^hვ^hა^hტ^hა^hჩ^hაკ^hა

"ს^hო:ტ^hა^hნ^hე: ს^hა^hე:ჩ^hა რ^hა^hჩ^hალ^hაკ^hა . მ^hუ^hდ^hა: ს^hე: ა^hჩ^hა: კ^hა^hჩ^hა:
ჩ^hო:ბ^hა^hე: დ^hე:ლ^hაკ^hა?"

"ლ^hა:ჩ^hა . ჩ^hა^hმ^hა კ^hი: კ^hე:ლ^hაჩ^hა?"

"ა^hჩ^hა:კ^hე: ი: კ^hუ^hბ^hუ^hდ^hა^hჩ^hი კ^hე:ნ^hა: ბ^hე:ლ^hა ძ^hე: პ^hა:ტ^hა^hს^hა:ლ^hა:კ^hე:
ტ^hო:ტ^hი კ^hა^hე: ო:ჩ^hიტ^hა:მ^hა ა^hრ^hა^hნ^hა გ^hა^hრ^hა ბ^hა^hნ^hა: რ^hა^hჩ^hალ^hა ტ^hჩ^hი: . ი: ტ^hა^h
ს^hა:რ^hა^hდ^hვ^hა^hნ^hიკ^hა ს^hტ^hა:ნ^hა ტ^hჩ^hალ^hაკ^hა. გ^hა:მ^hაკ^hა ე:კ^hა^hტ^hა: პ^hრ^hა^hტ^hა^h:
ტ^hჩ^hალ^hაკ^hა . ა^hჩ^hა:კ^hე: პ^hუ:რ^hა^hდ^hვ^hა^hს^hა^hბ^hაკ^hა კ^hი:რ^hა^h ტ^hჩ^hალ^hა . ე:ნ^hა: ო^hნ^hი

kərəkə tʃa:ɦəɪtə tʃʰələ ."

suḍʰa:kərə lətʰəɪtəṣəbʰəkē: ɪsa:ra: ke:lətʰɪ . o:ṣəbʰə
la:tʰi: bʰədʒɪtə ɦɪnəkə:ṣəbʰə dɪsə bətʰələ . lətʰəɪtə ṣəbʰə
go:vɪdə a: ma:dʰəvəpərə dənna:dənə prəɦa:rə kərəɪtə ge:lə .
la:tʰi:kə prəɦa:rə ləɪtəɦɪ dɪnu:go:te: tʰa:məɦɪ kʰəṣələ:ɦə.

"kəɦəɪtə tʃʰəlɪəɦə dʒe: e:ɦɪ ma:məla:me: tã:ŋə nəɦɪ
əra:bəɦə. mudə: to:ra:ṣəbʰəkē: bəɦɪtə d̪a:bi: bʰəe: ge:lə
tʃʰəɦə . ɦəmərə a:pəsi: ma:məla: ətʃʰɪ . i: dʒəgəɦə
s̪a:rvədʒənikə ko:n̪a: bʰəe: ge:ləɪkə? ṣəbʰədɪnəṣṣə ɦəmərə
purəkʰa:kə e:ɦɪpərə ədʰɪka:rə rəɦələ ətʃʰɪ . ɦəmərə ba:bu:kə
n̪a:me: rəsi:də kətəɪtə tʃʰəɦɪ . t̪u: ṣəbʰə t̪ə dʒəbərəd̪əṣṣi:
pərə:s̪a:n̪ə tʃʰəɦə . a:bo: ṣəməjə tʃʰəɪkə. əpənə ka:dʒəme:
la:ɪ dʒa:ɦə ,n̪əɦɪ t̪ə".....

dɪnu:go:te: ma:rɪ ləgəla:ṣṣə kuhəri rəɦələ tʃʰələ:ɦə .
ki: bədʒɪtəɦɪ?

"ɦɪnəkə: dɪnu:go:te:kē: ɡʰərə dʰəri pəɦɪtʃa: d̪əɦɪnə .
a: ɦe: ! d̪əba:ɪkə d̪o:ka:n̪əbələ:ṣṣə mələɦəmə ki:n̪ɪ d̪əɦɪnə .
tʃo:təṣəbʰə pərə ləgəbətə rəɦət̪a:ɦə. ʃe: ba:dʒɪ su-"dʰa:kərə
dʒo:rəṣṣə tʰəɦa:ka: pa:ɾələn̪ɪ . go:vɪdə a: ma:dʰəvə be:sudʰə
rəɦətʰɪ . prət̪ɪka:rə kərəba:kə ṣtʰɪt̪ɪme: n̪əɦɪ rəɦətʰɪ . ɦɪnəkə:
lətʰəɪtəṣəbʰə utʰa:putʰa:kəe: ut̪ərəba:rɪto:ləkə pa:kəɾi:kə -
. ɡa:tʃʰəṣərəme: o:ɦɪ ɦa:ləme: ra:kʰɪ d̪e:ləkə a: tʃəɦɪ ge:lə

-rəbi:n̪drə n̪a:ra:jəŋə mɪfrə, pɪta:kə n̪a:məṣvərgi:jə su:rjə :
n̪a:ra:jəŋə mɪfrə, ma:t̪a:kə n̪a:məṣvərgi: :ja: d̪əja:ka:ɦi:
d̪e:vi:, bəe:ṣəvərəṣə 69 :, pət̪ɪrɪkə ɡra:məəɾe:rə d̪i:ɦə :,
ma:t̪ɪkəṣn̪ɡʰa: d̪jo:ɾʰi: :, vɪɾɪt̪bʰa:rət̪ə ṣərəka:rəkə upə :
(ʃe:va:n̪vɪɾɪt̪ə) ṣətʃɪvə, ʃpe:fələ me:t̪ro:po:lɪt̪ə
mədʒɪst̪re:t̪ə, d̪illəi:(ʃe:va:n̪vɪɾɪt̪ə), ɦɪkʃa:tʃənd̪rəd̪ʰa:ri: :
bʰəut̪ɪkə vɪdʒna:n̪əme: . ʃi:-e:ṣə.mɪt̪ʰɪla: məɦa:vɪd̪ja:ləjəṣṣə bi:
: prət̪ɪstʰa:d̪illi: vɪsvəvɪd̪ja:ləjəṣṣə vɪd̪ʰɪ ṣn̪a:t̪əkə, prəka:ɦɪt̪ə

kr̥iṭi. 1 pr̥aka:f̥aṇṇa v̥ar̥ṣahā2017 :maṭṭh̥i:li:me: :bʰo:r̥aṣṣā s̥ā:d̥z̥h̥a
d̥h̥ari (a:ṭm̥a kaṭṭh̥a:), 2 (ṇiv̥āḍḍh̥a) pr̥aṣṣāgavaj̥a ., 3 s̥v̥arg̥a e:ṭṭhi .
(ja:ṭra: pr̥aṣṣāg̥a) aṭṭh̥i; pr̥aka:f̥aṇṇa v̥ar̥ṣahā2018 4 p̥h̥aṣṣa:d̥ḍ̥a .
viv̥id̥h̥a pr̥aṣṣāg̥a . 6 (up̥aṇṇja:s̥ṣa) ṇamaṣṣṭaṣṣj̥ai . 5 (kaṭṭh̥a: s̥āgr̥ah̥a)
(up̥aṇṇja:s̥ṣa)m̥ah̥ara:d̥z̥a. 7 (ṇiv̥āḍḍh̥a)
(up̥aṇṇja:s̥ṣa)l̥ad̥z̥ako:ṭ̥ar̥a. 8; pr̥aka:f̥aṇṇa v̥ar̥ṣahā2019
9 ṇiv̥āḍḍh̥a) s̥ama:d̥h̥a:ṇ̥a. 10 (up̥aṇṇja:s̥ṣa) s̥i:ma:k̥a o:ḥi pa:r̥a.
(up̥aṇṇja:s̥ṣa)ma:ṭ̥rib̥h̥u:mi. 11 (s̥āgr̥ah̥a)
(up̥aṇṇja:s̥ṣa) s̥v̥app̥alo:k̥a. 12; pr̥aka:f̥aṇṇa v̥ar̥ṣahā2020
13 i:e:h̥a ṭ̥h̥ik̥a . 14 (up̥aṇṇja:s̥ṣa) s̥ākh̥aṇṇa:d̥ḍ̥a.
(up̥aṇṇja:s̥ṣa) d̥e:ba:l̥a d̥h̥ah̥aṭṭ̥a. 15 (s̥āṣṣm̥ar̥aṇṇa) d̥zi:v̥aṇṇa;
pr̥aka:f̥aṇṇa v̥ar̥ṣahā2021 16 s̥āṣṣm̥a) pa:ṭ̥h̥e:j̥a.r̥aṇṇah̥ama . 17 (
(up̥aṇṇja:s̥ṣa) pr̥al̥aj̥ak̥a p̥ara:ṭ̥a. 18 (up̥aṇṇja:s̥ṣa) a:bi r̥ah̥al̥a ṭ̥h̥i:;
pr̥aka:f̥aṇṇa v̥ar̥ṣahā2022 19 (up̥aṇṇja:s̥ṣa) bi:ṭi ge:l̥a s̥am̥aj̥a.
r̥ah̥al̥a aṭṭh̥i b̥aḍḍ̥ali. 21 (up̥aṇṇja:s̥ṣa) pr̥aṭ̥ib̥imb̥a. 20
(up̥aṇṇja:s̥ṣa) ra:ṣṭr̥a m̥āḍḍ̥ira. 22 (up̥aṇṇja:s̥ṣa) s̥ab̥h̥ak̥iṭṭ̥h̥u
ṇa:ṭ̥i r̥ah̥al̥a ṭ̥h̥ali . 24 (kaṭṭh̥a: s̥āgr̥ah̥a) s̥āj̥o:g̥a. 23
(up̥aṇṇja:s̥ṣa) d̥i:p̥a d̥z̥ar̥aṭṭ̥a r̥ah̥ae: . 25 (up̥aṇṇja:s̥ṣa) v̥aṣṣud̥h̥a: .

əp̥aṇṇa m̥āṭṭ̥av̥j̥a editorial.staff.videh̥a@gmail.com p̥ərə
p̥aṭṭ̥a:u.

2.6.kuma:ra mənno:dʒə kəʃjəpə- prətɪda:nə

kuma:ra mənno:dʒə kəʃjəpə

1 ta: ləŋʱukətʰa:

prətɪda:nə

" t̪əo:ra: t̪i:nə-t̪i:nə ta: s̪ə̃t̪a:nə bʰəgəva:nə d̪e:nəh̪e: h̪əu e:kəre: a:urə ləi bʰəri pe:t̪ə ənnə a: d̪əst̪ʰə kəpəra: t̪əs d̪ʒumit̪e: n̪e: h̪əi: t̪ʃa:rimə ləi əurə kəh̪ā: s̪e: d̪ʒumi t̪əi? budʰəni:! upərəva:la: d̪ʒe: kərəit̪ə t̪ʃʰət̪ʰnə s̪e: n̪i:ke: la:gi:əpənə bəva: ke: bʰa:gə me: ra:d̪ʒəd̪ʒo:gə h̪əi: ra:d̪ʒə kərət̪əi ra:d̪ʒə! əpənə: a:urə d̪ʒəre: n̪əi: h̪əi t̪ə ɪs̪e: ki: h̪əi: t̪əs əpənə: kʰu:nə! əpənə d̪ʒəpəmələ s̪ukʰə-t̪ʃəi n̪ə s̪e: rəh̪əu uh̪e: n̪e: h̪ərə ma:i:-ba:pə t̪ʃa:h̪əi h̪əi! a:ra d̪ʒe: h̪o:ubət̪ə bʰa:gəmət̪ə t̪ʃʰəi t̪ʃʰəi t̪ə: əpənə: ra:d̪ʒə bʰo:gət̪ə a: h̪əmərə: a:urə ke:

2.7. **ṅirməla: kəṅṅə- əḅṅi ſikʰa: (kʰe:pə-16)**

ṅirməla: kəṅṅə (1960-), **ſikʰa:** - e:m e:, **ṅəiḥərə - kʰəra: dʒəpura, dʒərəbʰəṅga:, ſa: ſura - go: rʰija: ri: (bələḥa:),** **vətʰəma: ṅə ṅiva: ſə - rā: tʰi:, dʒʰa: rəkʰəṅdə, dʒʰa: rəkʰəḍə** **ṣərəka: rə məḥila: e: və̃ ba: lə vika: ſə ſa: ma: dʒikə ṣurəkʰa: viḥa: gə me: ba: lə vika: ſə pərijo: dʒəṅa: pəda: dʰika: ri: pəda** **ṣə̃/ se: va: ṅivriṭṭi upəra: ṅtə ṣvətʰətrə le: kʰəṅə.** **mu: lə ḥiṅḍi:- ṣvərgi: jə dʒiṭe: ṅḍrə kuma: rə kəṅṅə, məṭṭʰili:** **əṅṅu: də- ṅirməla: kəṅṅə**

əḅṅi ſikʰa: (bʰa: gə - 16)

pu: rəvə kəṭʰa: :

urəvəḥi: ra: dʒa: puru: rəva: ke: məḅgələ [i: ka: ləga: kəs dʰa: ṅəvə

mē: juddhāretā bhē:lā l dē:kḥṛtāḥi bhāri mē: dā:nṛvā pākṣakā
 vi:rā jo:ddhā: dhāra:fa:i: fio:mājā la:gālā l stḥṛti e:kādāmā
 vīpāri:tā bhās ge:lā,a:bā dē:vātā:gāṇā mē: utṣa:fiā umāgi
 pāṛalā tḥālā l dā:nṛvā-gāṇā dhā:nā-gāḥumākā ba:li sṇā kṛti-
 kṛtā kās khāṣālā dṛā: rāhālā tḥālā l ke:fi ke: bhāñfiā kro:dhā
 sās vākṛā bhās ge:lā l a:bā āpāṇā sē:nā: ke: nē:trivā
 sāmfiā:rās o: svājā a:bi ge:lā l

ghāma:sā:nā juddhā fio:mājā la:gālā ,dunū: pākṣakā vi:rā
 dhāra:fa:i: fio:mājā lāgā:fiā l dṛākḥāṇi āstrā-fāstrā ke:
 juddhā mē: dā:nṛvā-pākṣā ke: ādhikā vi:rā dhāra:fa:i: fio:mājā
 la:gālā,tākhāṇi a:suri: ma:ja: ke: prāpātjā dā:nṛvā:dṛā
 ke:fi pāsā:rāṇā:i: prā:rābhā ke:lākā l a:gnē:ja:stṛā,sārpā:stṛā
 rjā:di ke: prājō:gā fio:mājā la:gālā l ādhāka:rā o: tī:vā
 prāka:fākā ma:ja: rāṭjās la:gālā l e:kā sās āñē:kā ke:fi
 dṛiṣṭigātā fio:mājā la:gālā l mudā: puru:rāva: vā:stāvīkā ke:fi
 ke: tḥiṇhāva: mē: kṇiko: gālāti: nāhi ke:lāḥi a: o:kāra:
 kuḥālāta: sās tḥi:nhi kās āpāṇā tī:rākā vāsā: kās lāgā:fiā
 o:kāra: u:pārā l o: ghā:jālā bhājā khāṣi pāṛalā. o: a:pāsā tḥāli
 ge:lā pa:tā:lā lo:kā vīfra:mākā vā:stē: a:bā dū:sārā-dū:sārā
 dā:nṛvā sē:nā:pātjā sābhākā nē:trivā mē: juddhā fio:mājā
 la:gālā l i: juddhā lāga:tā:rā tḥā:ri dḥā tākā fio:itā rāhālā l
 mudā: a:bā dā:nṛvā-gāṇā mē: utṣa:fiākā kṣi:nāta: a:bi ge:lā
 tḥālā dā:nṛvā:dṛā ke:fi ke: ghā:jālā bhās juddhā kṣē:trā sās
 ba:fiārā fio:jāba:kā kārāṇā . tā:hi pārā rā:dṛā: puru:rāva: ke:
 kuḥālā nē:trivā mē: ātī vīḥṣṭā āstrā-fāstrākā prāfiā:rā ke:
 kārāṇā e:hi juddhā mē: dā:nṛvā ātjā kāmāḍṛō:rā pāri kās
 fiā:ri ge:lā a: o: sābhā juddhā kṣē:trā sās pāla:jāṇā kās
 la:gālā . dā:nṛvā sāmīkā gāṇākā utṣa:fiā sāmā:ptā bhās ge:lā
 tḥālā l juddhā sāmā:ptā bhē:lā, dē:vātā: vīdṛājī: bhē:la:fiā l
 vīdṛitā dē:vāgāṇā mē: fiāṣākā lāfiāri pāsāri ge:lā l
 dē:vāgāṇākā dṛājāghō:sā ke: nā:ra: sās dḥiḍḍigāṭā gū:dṛi
 utḥālā l dē:vāgāṇā ke: dḥā:ra: iṇḍrākā sāḡā rā:dṛā:
 puru:rāva: ke: dṛājāghō:sākā nā:ra: tī:vā svārā mē:
 bhāfulāta: sās lāga:o:lā ge:lā l puru:rāva: ke: dṛājā ghō:sākā
 dhāḥi ke: sāḡā dē:vāgāṇā pārā puṇāhāpūspā-vīḥṣṭi bhē:lā l

h̄arṣo:l̄l̄aṣṭiṭā puru:r̄ava: iṇḍr̄a e:v̄ṣ̄ aṇṇj̄a d̄e:v̄ṭa: ke: ṣ̄ḡe
 ṣv̄argak̄a d̄iṣa: m̄ē: a:p̄aṣi: le:l̄a pr̄aja:ṇa k̄as ge:l̄aṭṭi |
 am̄ara:v̄ṭi: m̄ē: pr̄aviṣṭā h̄o:ṭṭāhi ma:ṭr̄a d̄e:v̄ā:ḡaṇa: ṣ̄ab̄h̄a
 puṣp̄a-v̄riṣṭi pra:r̄ābb̄h̄a k̄as d̄e:l̄aṇṇi | ṣ̄amp̄u:ṇa ṣv̄argalo:k̄a
 a:ṇḍ̄a ṣa:ḡar̄a m̄ē: ṣ̄ara:bo:r̄a b̄h̄as ge:l̄a ṭ̄h̄ala: | a:i: ṣv̄argē
 lo:k̄a m̄ē: p̄ar̄am̄a a:ṭ̄j̄ar̄j̄a ke: ba:ṭṭa b̄h̄as r̄ah̄al̄a ṭ̄h̄al̄a ki ṭ̄dr̄a
 ke: ṣṭ̄h̄a:ṇa p̄ar̄a puru:r̄ava: ke: d̄z̄aj̄a ḡh̄o:ṣ̄ak̄a d̄h̄v̄aṇṇi ḡd̄z̄iṭā
 b̄h̄as r̄ah̄al̄a ṭ̄h̄al̄a | e:ṇa: bud̄z̄h̄a:ṭṭa ṭ̄h̄al̄a d̄ze:ṇa: ṣv̄argē ka:
 ra:d̄za: ṭ̄dr̄a ṇḡhi puru:r̄ava: h̄i: h̄o:ṭṭi |

.....

d̄z̄ak̄h̄aṇṇi ṣ̄as d̄e:v̄ṭa:k̄a v̄id̄z̄aj̄a b̄h̄e:l̄a d̄a:ṇḡv̄a-ḡaṇa p̄ar̄a,o:hi
 d̄iṇḡ ṣ̄as ṇiṭāḍiṇḡ ko:ṇo: ṇe: ko:ṇo: ut̄ṣ̄av̄a m̄aṇa:o:l̄a d̄za:
 r̄ah̄al̄a aṭ̄ṭi ṣv̄argē lo:k̄a m̄ē: . pr̄aṭ̄je:k̄a ut̄ṣ̄av̄a m̄ē:
 puru:r̄ava:k̄a ṣ̄amma:ṇa b̄h̄as r̄ah̄al̄a aṭ̄ṭi | a:ṭ̄j̄ar̄j̄a ṭ̄as ṣ̄ab̄h̄a
 ke: e:hi ba:ṭṭak̄a h̄o:ṭṭa ṭ̄h̄aṇṇi ki ṭ̄dr̄a ap̄aṇḡ pr̄amuk̄h̄a ḡṇṇa
 i:rs̄ja: ke: biṣ̄a:ri ṭ̄juk̄al̄a ṭ̄h̄aṭṭi | o: ṭ̄as ṣv̄aj̄ṣ̄ puru:r̄ava:k̄a
 p̄ar̄a:kr̄am̄a p̄ar̄a mo:hiṭā b̄h̄e:l̄a ṭ̄h̄aṭṭi. o: h̄iṇḡak̄a ṣ̄am̄ak̄ṣ̄a
 ap̄aṇḡ: ke: aṭ̄j̄āṭṭa ṭ̄ut̄ṭ̄h̄a aṇḡub̄h̄av̄a k̄ar̄as la:ḡal̄a ṭ̄h̄aṭṭi |
 h̄iṇḡaka: aṇḡub̄h̄av̄a h̄o:ṭṭa ṭ̄h̄aṇṇi d̄ze:ṇa: ki ṣv̄argak̄a ṣ̄iḡa:ṣ̄aṇḡ
 ke: va:ṣṭ̄av̄ik̄a aḍ̄h̄iṭā puru:r̄ava: h̄o:ṭṭi iṇḍr̄a ṇḡhi! o: ap̄aṇḡ
 mo:ṇa m̄ē: puru:r̄ava:k̄a v̄iṣṭā jo:ḡj̄āṭṭa: ṣvi:ka:r̄a k̄as ṇe:ṇe:
 ṭ̄h̄aṭṭi.o: ap̄aṇḡ: ke: puru:r̄ava:k̄a ṣ̄am̄ak̄ṣ̄a aṭ̄j̄āṭṭa ṇim̄ṇa ṣṭ̄ar̄a
 p̄ar̄a pa:bi r̄ah̄al̄a ṭ̄h̄aṭṭi. puru:r̄ava: ke: ṣ̄am̄ak̄ṣ̄a o: ma:ṭr̄a
 e:k̄a ṣa:ma:ṇṇj̄a ṣ̄aṇṇik̄a ṣ̄aṇḡ ma:ṇṇi r̄ah̄al̄a ṭ̄h̄aṭṭi ap̄aṇḡ: ke:.
 muḍa: puru:r̄ava:k̄a v̄iṭa:r̄a b̄h̄iṇṇḡhi aṭ̄ṭi. o: v̄id̄z̄aj̄a ke:r̄a
 ṣ̄amp̄u:ṇa ṣre:j̄a pur̄āḍ̄ar̄a ke: u:p̄ar̄a ṣ̄am̄ar̄iṭā k̄as r̄ah̄al̄a
 ṭ̄h̄aṭṭi | ra:d̄za: puru:r̄ava: ke: h̄iṇḍ̄aj̄a ja: m̄aṣṭ̄iṣk̄a ke:
 ḡar̄v̄ak̄a le:ṣ̄a ma:ṭr̄a ṣp̄ar̄ṣ̄a ṭ̄ak̄a ṇḡhi ke:l̄ak̄a aṭ̄ṭi | o: ap̄aṇḡ:
 ke: ṣa:ma:ṇṇj̄a ma:ṇḡv̄a bud̄z̄h̄i r̄ah̄al̄a ṭ̄h̄aṭṭi | ap̄aṇḡ e:ṭe:k̄a
 pr̄āṣ̄ṣa: ṣuṇṇi o: k̄aṇṇiko: ḡar̄v̄iṭā ṇḡhi b̄h̄e:l̄aṭṭi.
 le:kiṇḡ e:k̄ar̄a aṭ̄ṭh̄a i: ṇḡhi d̄ze: ra:d̄za: ṇi:ṣp̄riḡh̄a ṭ̄h̄aṭṭi.
 ra:d̄za: ke: h̄iṇḍ̄aj̄a m̄ē: ṇi:ṣp̄riḡh̄aṭṭa: ṇḡhi b̄h̄ar̄apu:r̄a ut̄ṭ̄h̄a:ḡ
 ṭ̄h̄aṇṇi - ka:r̄aṇḡ ṭ̄h̄iki:ḡ ur̄v̄āṣi:! ra:d̄za: ke: ut̄ṭ̄h̄a:ḡ ṭ̄h̄aṇṇi

urvaḥi: ṣas puṇḥāḥ b'hē:ṭa hio:jāva:kā! o: urvaḥi: d̄ze: apraṭṭima
 sūḍari:!apsāra:gāṇa mē: ṣarva:d̄hikā sūḍarjāvati: ṣḍgā
 guṇāvati: t̄j'hāt̄hī ! e:hi ka:rāṇa ṭās o: puru:rāva: ke: hirid̄ajā
 ke: ṣammo:hit̄a ke:ṇe: t̄j'hāt̄hī! puru:rāva: mugd̄hā t̄j'hāt̄hī
 huṇākā: pāra ! puru:rāva:! d̄ze: priḥvi: pāra apāna: ke:
 brāhmāt̄jārjāvā ke: māha:ṇā pud̄zā:ri: bud̄z'hāt̄a t̄j'hāla:hi!
 svārgā mē: apāna o: v̄iṣṭa d̄hāṇa guma: t̄jukalā t̄j'hāt̄hī!
 urvaḥi: ke: pre:mā mē: vid̄agd̄hā,v̄ihvālā pre:mi: ṣama:ṇā o:
 ṭās urvaḥi: ṣas milāṇa ke:rā ko:ṇāhuṇa: upājuktā avāsāra
 pra:ptā hio:jāva:kā prāja:ṣā mē: t̄j'hāt̄hī!

mudā: praṭṭid̄iṇā ke: v̄jāst̄ata: mē: o: apāna: ke: aṣāha:jā ṣāṇa
 aṇub'hāvā kās rāhālā t̄j'hāt̄hī l urvaḥi: ṣas ko:ṇa: puṇḥāḥ b'hē:ṭa
 hio:ṇi o: bu:d̄z̄hī ṇāhi pa:bi rāhālā t̄j'hāt̄hī l urvaḥi: ṣas milāṇa
 kārāva: he:ṭu huṇākā hirad̄ajā āj̄āt̄a v̄jāgrā t̄j'hāṇi l

o:mhārā urvaḥi: ke: māṇo: s̄t̄hī e:hi ṣas kit̄hu bhāṇṇā ṇāhi
 t̄j'hāṇi. huṇāko: hirad̄ajā mē: puru:rāva: vira:d̄zāma:ṇā t̄j'hāt̄hī
 ! urvaḥi: ke: hirad̄ajā rāmālā āt̄hī puru:rāva: mē: ! svārgā mē:
 a:jo:d̄z̄it̄a ko:ṇo: ut̄sāvā mē: o: ṇāhi d̄zā:i:ṭā t̄j'hāt̄hī l k̄āte:ko:
 ṇimāt̄rāṇa ke: o: aṣvi:krit̄a kās d̄e:ṇe: t̄j'hāt̄hī l puru:rāva: ṣas
 milāṇa ke:rā avāsārākā ṣḍd̄hā:ṇā mē: svāj̄ā urvaḥi: āj̄āt̄a
 v̄jāst̄a t̄j'hāt̄hī. āṇjā ṣamāst̄a ka:rjā huṇākā: ṣamākṣā e:hi
 ṣamājā gāuṇā bh'e:lā t̄j'hāṇi.

bāhuṭā ṣamājā ṭākā d̄a:ṇāvāgāṇa ṣās trāst̄a ja:ṣāṇa v̄jāvāst̄hā:
 ke: ba:d̄ā puṇḥāḥ ṇāvi:ṇā ru:pā mē: svārgākā ja:ṣāṇa mē:
 a:mu:lā pārvāt̄āṇā kārāva: he:ṭu īdrā apāṇa ṣābhā
 ṣābhā:ṣādā ke: d̄arāba:rā mē: a:māt̄rit̄a k̄āe:ṇe: t̄j'hāt̄hī
 .d̄e:vārṣi ṇā:rād̄ā e:hi avāsāra pāra vira:d̄zāma:ṇā t̄j'hāt̄hī
 svārgālo:kā mē: . puru:rāva: ke: e:hi ṣābhā ka:rjā mē: k̄āṇiko:
 rut̄jī ṇāhi t̄j'hāṇi.ṭāt̄hā:pi o: āṇjāmāṇāṣkā bhā:vā ṣas bāṣālā
 t̄j'hāla:hi ṣābhā: mē: l

ṣāpt̄āriṣi ke: v̄it̄jā:rā t̄j'hālāṇi kī svārgā ke: ṣīha:ṣāṇa pāra
 puru:rāva: ke: bāṣā:o:lā d̄zā:e:,mudā: huṇākā e:hi praṣṭā:vā
 ke: puru:rāva: svāj̄ā aṣvi:krit̄a kās d̄e:lāṇi l e:hi ānut̄j̄it̄a
 praṣṭā:vā ṣas īdrā āj̄āt̄a bhājābhī:ṭā bhās ge:lāt̄hī,mudā:
 ṣāpt̄āriṣi ke: ṣāmmukhā o: kit̄hu ba:d̄zī ṇāhi ṣākāla:hi l e:hi

2.8. **ḍzəgəḍi:ʃə prəʒa:ḍə məṇḍələ-ḍzɪṇəgi: bʰa:rə bəṇi ge:lə**

ḍzəgəḍi:ʃə prəʒa:ḍə məṇḍələ

ḍzɪṇəgi: bʰa:rə bəṇi ge:lə

ɳo:kəri:ʒə ɳuʋriʈtə bʰe:la: pətʃʰa:ɪtə ʃie:məntə kuma:rə
 ga:me:me: rəʃʰaɪkə ʋɪʈʃa:rə məṇəme: ro:pi le:ləɳə. kiʈʃʰu ʈʃʰi:
 ʈʃə ga:mə-ʒəma:ḍzə ga:məkə ʒəma:ḍzə ʈʃʰi:. ke:ʈəbo:
 a:pʰəḍə-a:ʒəma:ɳi:, ba:ʈʰi-rəuḍi: kie: ɳe: bʰe:lə muḍa:
 ga:məkə ʒəma:ḍzə əkʰəɳo: o:ʃiṇe: əʈʃʰi ɸze:ʃie:ɳə ʃiḍzə:rə
 bəʀəkʰə pu:rʋə ʈʃʰələ. e:kəʀə ma:ɳe: i: ɳə ɪ budzʰəbə ḍze:
 ga:məme: ro:ɸo:-ʒəʀəkə o:ʃiṇa: əʈʃʰi a: po:kʰəriʒo:-ɪɳa:rə
 o:ʃiṇa: əʈʃʰi ḍzəʃiṇa: ʃiḍzə:rə bəʀəkʰə pu:rʋə ʈʃʰələ. e:kəʀə
 ma:ɳe: i: ḍze: əkʰəɳo: ga:məkə kiʒa:ɳə kʰe:ti:ʒə ḍzʉʀələ
 ʈʃʰəiʈʰə, ga:e:-məʃi:ʒə po:ʒəbəʒə ḍzʉʀələ ʈʃʰəiʈʰə. o:ɳa:, kiʈʃʰu
 ɳəbə be:ʋəʒa:rə ʒe:ʃo: bəʈʰələ əʈʃʰi a: kiʈʃʰu puɾa:ɳə
 be:ʋəʒa:rə ʒe:ʃo: ʒəma:ptə bʰe:be: kə:lə əʈʃʰi.
 ʒəməja:ɳuʒa:rə ḍzi:ʋəɳə ʈʃʰələie:. ḍzə ʒe: ɳəʃi ʈʃʰələtə ʈʃə o:
 ɳəʒtə bʰəʃ/ḍzə:e:tə. ḍze:ɳa: bəiʀəga:ri:, ʃa:ʈʰi:, ɡʰo:ʈa:kə
 ʒəʋa:ri: ɳəʒtə bʰəʃ/ge:lə a: ɳəbə-ɳəbə iḍzi:ɳə-ʈʃa:liʈə ʒəʋa:ri:
 a:bi ge:lə əʈʃʰi.

ga:məme: rəʃʰaɪkə ʋɪʈʃa:rə ʃie:məntə kuma:rəkə: i: ʈʃʰe:ləɳə
 ḍze: ʒe:ʋa: ɳuʋriʈtə ʃo:ʒə ʒa:tə ḍɳə pəʃiṇe: ḍʰəʀi ga:məkə:
 biʒəʀələ ʈʃʰələ:. ḍzəʃiʒa:ʒə ɳo:kəri: ʃuru: ke:ləɳə ʈʃʰiʒe:ʈa: ʒə

se: rəhɪtəɪnə t̪ə d̪illi:me: pʰləɪtə kɪe: kɪnət̪əɪt̪hə. pətəne:me:
məka:nə ki:nəba:kə ko:nə kʰəgət̪a: t̪ʰe:ləɪnə. s̪ərəka:ri:
kva:t̪əɾəme: s̪əbʰə d̪ɪnə rəhələ: t̪əkʰənə məka:nəkə ko:nə
kʰəgət̪a: t̪ʰe:ləɪnə. gə:məme: əkʰəno: ba:ba:kə bəne:ləha:
i:t̪a:-kʰəpət̪a:kə gʰərə t̪ʰəɪnə.

d̪ɪnə bʰəɾɪkə s̪u:rjəkə kɪrənə pe:bə d̪zəhɪnə: pʰu:lə
t̪əkət̪jəka:ɪt̪ə rəhəie: a: s̪u:rja:st̪ə hio:ɪte: d̪ze:nə: mələpənə
pəs̪ərəe: ləgəɪ t̪ʰəɪ t̪əhɪnə: hie:mənt̪ə kuma:rəkē: pā:t̪jə
bəd̪ze: əpənə ka:rja:ləjəst̪ə nɪkələla: pət̪ʰa:ɪt̪ə, bʰe:ləɪnə.
mud̪a:, h̪a:ɪ st̪ərəkə əpʰəs̪ərə d̪zəhɪnə: əpənə st̪ərəkə
me:nət̪e:nə kərəɪ t̪ʰəɪt̪hə t̪əhɪnə: hie:mənt̪ə kuma:rə se:hio:
ke:ləɪnə. o:nə:, əpʰɪs̪əst̪ə nɪkələla: pət̪ʰa:ɪt̪ə, ma:nə: əpənə
ka:rja:ləjəst̪ə nɪkələla: pət̪ʰa:ɪt̪ə, se:s̪ə d̪ze: d̪u:t̪a: st̪a:pʰə
ka:rja:ləjəme: t̪ʰəɪnə, o: d̪un̪u: bud̪zʰɪ ge:lə t̪ʰələ: d̪ze:
s̪a:t̪əmə d̪ɪnə s̪a:həibə se:va: n̪ɪvɪtt̪ə bʰəʃ t̪jəli d̪ze:t̪a:.
əɪgəla: əpʰəs̪ərə ke:hie:nə əbəɪ t̪ʰəɪt̪hə se: d̪e:kʰa: t̪ja:hi:. t̪jə:
ka:rja:ləjəst̪ə əppənə d̪ze: ko:nə: s̪əmbənd̪hɪt̪ə ka:d̪zə t̪jʰɪ o:
s̪əbʰə kəra: le:bə, bʰəvɪsjəkə le:lə n̪i:kə rəhət̪ə.

ka:rja:ləjəst̪ə əpənə se:va:-n̪ɪvɪtt̪ikə s̪u:t̪jəna:-pət̪rə
h̪a:t̪həme: n̪e:nə: hie:mənt̪ə kuma:rə əpənə d̪e:ra: pəh̪ūt̪jə
d̪ra:ɪgə ru:pəkə t̪e:buləpərə rəkʰələɪnə. kəpət̪a: kʰo:li, h̪a:t̪hə-
pəe:rə, m̪ɪhə-ka:nə d̪ʰo:ɪkəʃ/bəɪs̪əkəme: bəɪs̪əbe: ke:la:hə kɪ
pət̪ni:- rəsmɪ d̪zələpa:nəkə ple:t̪ə a:gu:me: rəkʰɪ, p̪un̪ə:
kɪt̪je:nə d̪ɪs̪ə bət̪ʰɪ ge:li:. əpu:t̪ʰə-vəst̪ukə kɪt̪je:nə
t̪ʰe:ləɪnəh̪e:. bʰəɪ mənə hie:mənt̪ə kuma:rə d̪zələpa:nə kəɪɪ,
t̪ja:hə pi:bəe: ləgəla:. rəsmɪ se:hio: t̪ja:həkə kəpə n̪e:nə:
a:gu:me: bəɪs̪ə pi:bəe: ləgəli:. t̪əhi: bi:t̪jə hie:mənt̪ə
kuma:rəkē: se:va:-n̪ɪvɪtt̪ikə t̪jɪtt̪hɪ:pərə n̪əd̪zəɪrə ge:ləɪnə.
o:nə:, əpənə: əpənə a:jukə h̪ɪs̪a:bəst̪ə bud̪zʰɪje: rəhələ t̪ʰələ:
d̪ze: e:t̪e: d̪ɪnə n̪o:kəɪɪ: ke:ləũ. mud̪a: se: bɪs̪əɪrə ge:lə t̪ʰələ:
d̪ze: a:ɪ p̪un̪ə: t̪jɪtt̪hɪ: h̪a:t̪həme: e:la: pət̪ʰa:ɪt̪ə mo:nə
pət̪ələɪnə. mo:nə pət̪ɪte: t̪ja:həkə t̪jɪskɪ:me: gət̪ɪro:d̪hə a:bəe:
ləgələɪnə. ma:nə: d̪ze:nə: t̪ja:hə pi:bəɪ t̪ʰələ:, t̪ə_ɪme:
kʰəɾə:t̪jə ut̪pən̪ə bʰe:ləɪnə. bəd̪zələ:-

◆ se:va: n̪ɪvɪtt̪ikə t̪jɪtt̪hɪ: bʰe:t̪ə ge:lə. ka:hɪs̪əst̪ə se:va:-mukt̪ə

b^həṣ/d̄z̄a:e:bə.! ❖

bo:lə-b^həro:s̄ə d̄ṝṭṭə r̄əsm̄i bəḍz̄əli:-

❖ əh̄i:ṭa: s̄e:va:-ṇ̄iṣṝitt̄ə h̄əe:b̄ə a:ki s̄əb^hə h̄io:ie: ❖

o:ṇ̄a:, h̄ie:m̄əṇṭ̄ə kuma:r̄ə əp̄əṇṇ̄ə d̄z̄i:v̄əṇṇ̄ək̄ə t̄ṣ̄r̄h̄a:-uṭ̄əri:
ḍe:k^hə r̄əh̄ələ t̄ṣ̄h̄əla: muḍa: t̄e:k̄əra: t̄ṣ̄h̄iṣ̄əb̄əṭṭ̄ə bəḍz̄əla:-

❖ h̄iḍ̄, s̄e: t̄ḍ̄ s̄əb^hə h̄io:ite: əṭṣ̄h̄i. muḍa: e:t̄e: t̄ḍ̄ m̄əṇṇ̄əme: k^huṣ̄i:
əṭṣ̄h̄ie: d̄ze: b̄əṭṭ̄i:s̄ə s̄a:l̄ək̄ə ṇ̄o:k̄əri:k̄ə d̄z̄i:v̄əṇṇ̄ə be:ḍa:ḡə
r̄əh̄ələ. ❖

r̄əsm̄ik̄ə m̄əṇṇ̄əme: k̄ie: əb̄iṭ̄əṇṇ̄ə d̄ze: d̄z̄i:v̄əṇṇ̄ə bəḍḍ̄ələṇṇ̄e: s̄əb^hə
k̄iṭṣ̄h̄u bəḍḍ̄ələie: a: ḍo:s̄ərə d̄z̄i:v̄əṇṇ̄ə p̄əḍḍ̄h̄əṭṭ̄i s̄uru: h̄io:ie:.

t̄ṣ̄a:h̄ə pi:l̄a:k̄ə p̄əṭṣ̄h̄a:it̄ə t̄ṣ̄iṭṭ̄h̄i: p̄əṭṣ̄h̄i h̄ie:m̄əṇṭ̄ə kuma:r̄ə
p̄əṭṭ̄i:k̄ē: k̄əh̄ələṇṇ̄ə-

❖ ək^həṇṇ̄ə əh̄iḍ̄: əp̄əṇṇ̄ə k̄a:d̄z̄ə ḍe:k^hu:, m̄əṇṇ̄ə k̄iṭṣ̄h̄u b^hərija:e:l̄ə
bud̄z̄h̄i p̄əṭ̄əie:, t̄ḍ̄e: ṭ̄h̄o:ṭ̄e:k̄a:l̄ə a:ra:m̄ə k̄əru:. ❖

e:k̄ə t̄ḍ̄ o:h̄iṇṇ̄a: p̄əṭ̄h̄ələ-lik^hələ ḡuṇṇ̄əṣ̄i:l̄ə h̄io:ite: t̄ṣ̄h̄əṭṭ̄h̄ə
ṭ̄əh̄u:me: u:p̄ərə ṣ̄ṭ̄ərək̄ə d̄ze: m̄əh̄iṭ̄a: t̄ṣ̄h̄əṭṭ̄h̄ə o: t̄ḍ̄ a:ro: be:s̄i:
h̄io:ite: t̄ṣ̄h̄əṭṭ̄h̄ə. d̄z̄əh̄iṇṇ̄a: h̄ie:m̄əṇṭ̄ə kuma:r̄ə bəḍz̄əla: ṭ̄əh̄iṇṇ̄a:
r̄əsm̄i ḍ̄ra:ṭ̄ḡə ru:m̄əṣṣ̄ə b̄əh̄əra: ḡe:li:. ṣ̄o:p̄h̄a:p̄ərə o:ṇ̄əṭṭ̄h̄ə,
ā:k^hi muṇṇ̄ə h̄ie:m̄əṇṭ̄ə kuma:r̄ə əp̄əṇṇ̄ə d̄z̄i:v̄əṇṇ̄ə ḡuṇṇ̄ə:
ləḡəla:. d̄z̄i:v̄əṇṇ̄ək̄ə o:i mo:ṭ̄əp̄ərə a:i a:bi ḡe:l̄ə t̄ṣ̄h̄i:
d̄z̄əṭṭ̄h̄a:m̄əṣṣ̄ə e:k̄ə d̄z̄i:v̄əṇṇ̄ə bəḍḍ̄ələ ḍo:s̄ərə d̄z̄i:v̄əṇṇ̄ək̄ə
ṣ̄iṃa:ṇṇ̄əme: p̄əe:r̄ə r̄a:k^həṭṭ̄ə. ək^həṇṇ̄ə ṭ̄ək̄ək̄ə əp̄əṇṇ̄ə d̄z̄i:v̄əṇṇ̄ə
j̄əe:h̄ə ṇ̄e: r̄əh̄ələ d̄ze: p̄iṭ̄a:d̄z̄i:k̄ē: ṇ̄i:k̄ə ṇ̄o:k̄əri: t̄ṣ̄h̄e:l̄əṇṇ̄ə,
b^həṣ̄əp̄ur̄ə k̄əma:i t̄ṣ̄h̄e:l̄əṇṇ̄ə, p̄əriṣ̄a:r̄ək̄ə ṣṣ̄əḡə t̄ṣ̄a:ru: b^hā:ik̄ə
b^həṣ̄əṇṇ̄ə-po:s̄əṇṇ̄ək̄ə a: ṇ̄i:k̄ə ṣ̄iḡṣ̄a:-ḍ̄i:k̄ṣ̄a: ḡe:h̄io: b^he:ṭ̄ələ,
d̄z̄ə_ṣṣ̄ə ṇ̄i:k̄ə-ṇ̄i:k̄ə ṇ̄o:k̄əri: t̄ṣ̄a:ru: b^hā:ik̄ē: əṭṣ̄h̄i. muḍa:
t̄ṣ̄a:ru: b^hā:ik̄ə bi:t̄ṣ̄ə əp̄əṇṇ̄ə d̄z̄i:v̄əṇṇ̄ə r̄e:k^ha: ki: əṭṣ̄h̄i, ṭ̄əh̄i:
bi:t̄ṣ̄ə ṇ̄e: a:ḡu:k̄ə d̄z̄i:v̄əṇṇ̄ə ṇ̄iṣṝh̄a:riṭ̄ə k̄əṣ̄əb̄ə. əp̄əṇṇ̄ə t̄ḍ̄ j̄əe:h̄ə
ṇ̄e: əṭṣ̄h̄i d̄ze: m̄a:ṭ̄a:-p̄iṭ̄a: m̄əri ḡe:la:. bi:t̄ṣ̄əme: əp̄əṇṇ̄e: ḍ̄uṇṇ̄u:
p̄əra:ṇ̄i: t̄ṣ̄h̄i: m̄a:ṇṇ̄e: p̄əṭṭ̄i-p̄əṭṭ̄i:, ṭ̄əbi:t̄ṣ̄ə ḍ̄u:ṭ̄a: be:ṭ̄i: əṭṣ̄h̄i. o:
ḍ̄uṇṇ̄u: ḍ̄əḡṭ̄əri: ṣ̄iḡṣ̄a: p̄əṇṇ̄əh̄i əṭṣ̄h̄i. ḍ̄uṇṇ̄u: əp̄əṇṇ̄ə-əp̄əṇṇ̄ə
ṣ̄a:s̄ur̄ə b̄a:s̄ə k̄əṣ̄əie:.

ra:ṭ̄ik̄ə ṇṇ̄ə b̄a:d̄z̄i ḡe:l̄ə. t̄e:s̄ərə ṣ̄ā:d̄z̄h̄ək̄ə ṣ̄i:ma: ḡe:h̄io: ṭ̄əpi
ḡe:l̄ə. muḍa: ā:k^hi b̄əṇṇ̄ə ke:ṇṇ̄e: k̄ur̄əṣ̄i:p̄ərə o:ṇ̄əṭṭ̄h̄ələ

hie:məntə kuma:rə ka:lhukə d̄zi:vəṇṇə le: n̄iʃtʃəja:t̄mækə
 vitʃa:rə n̄əhi kəʃsəkələ tʃʰəla:. n̄iʃtʃəja:t̄mækə vitʃa:rə kə ʃjo:
 ke:n̄a: s̄əkɪt̄əit̄hə. kɪe:kə t̄ḡ du: d̄zi:vəṇṇəkə bi:tʃə vitʃa:rə
 pʰḡsələ tʃʰe:ləṇṇə. e:kə d̄zi:vəṇṇə o: tʃʰe:ləṇṇə d̄ze: s̄ərəka:rəkə
 fia:i: s̄t̄ərəkə ətʃʰɪ a: d̄o:s̄ərə s̄a:ma:d̄zikə d̄zi:vəṇṇə tʃʰe:ləṇṇə.
 be:vəha:rə ru:pəme: s̄ərəka:ri: tʃʰe:ləṇṇə a: vitʃa:rə ru:pəme:
 s̄a:ma:d̄zikə tʃʰe:ləṇṇə, d̄zə 1 bi:tʃə əpəṇṇə ʃe:ʃə d̄zi:vəṇṇə
 bit̄a:e:bə tʃʰəṇṇə....

t̄ə 1 bitʃʃe:me: rəʃmi d̄ra:ʃgə ru:məme: a:bi kəhələkəṇṇə-
 ❖ əhi:t̄a: ʃe:va: n̄ivrit̄t̄ə bʰe:lū hie:n̄ə a:ki s̄əbʰə hio:ie:, t̄ə 1le:
 əṇe:re: kɪe: e:t̄e: mət̄həfia:n̄i ke:n̄e: tʃʰi:.. ❖

pət̄ni:kə vitʃa:rə s̄un̄i hie:məntə kuma:rə bədzəla:- ❖ jəe:hiə
 n̄ə 1 t̄jə kəʃ pa:bi rəhələ tʃʰi: d̄ze: a:gu:kə d̄zṇəgi: ke:t̄əe:
 a: ke:n̄a: bit̄a:e:bə? ❖

əpəṇṇə pi:t̄a:kə ʃe:va: n̄ivrit̄t̄ikə d̄zi:vəṇṇəkē: əkh̄jia:ʃə rəʃmi
 bədzəli:-

❖ əit̄h̄a:mə əpəṇṇə ki: ətʃʰɪ d̄ze: rəhəbə. əpəṇṇə t̄ḡ s̄əbʰə kiʃʰu
 ga:məme: ətʃʰɪ, t̄ḡe: n̄i:kə hie:t̄ə d̄ze: ga:me: tʃʃəli:.. ❖

pət̄ni:kə vitʃa:rə hie:məntə kuma:rəkə hirid̄əjəme: n̄i:kə
 gəʃa:n̄ə gəʃələṇṇə muḍa: əkh̄əṇṇə t̄əkə d̄ze: s̄uvit̄h̄a: tʃʰe:ləṇṇə,
 o: ga:məme: n̄əhi d̄e:kʰə pe:bə rəhələ tʃʰəla:. muḍa: e:t̄e: t̄ḡ
 məṇṇə ma:n̄ijē: rəhələ tʃʰe:ləṇṇə d̄ze: puḡt̄ə-d̄ərə-puḡt̄ə lo:kə
 ga:məkə d̄h̄ərət̄i:pərə bit̄əb̄it̄ə a:bi rəhəla: ətʃʰɪ. məṇṇəkə
 d̄ze:n̄a: s̄əbʰə vitʃa:rə t̄ərə pəʃi ge:ləṇṇə, a: e:ka:e:kə muhəḡḡ
 bəhəra: ge:ləṇṇə-

❖ ka:lh̄i ga:mə tʃʃəli d̄zə:e:bə. ❖

e:kə t̄ḡ ʃe:va:-n̄ivrit̄t̄ikə pət̄h̄a:t̄ikə d̄ze: le:n̄ə-d̄e:n̄ə tʃʰe:ləṇṇə
 ʃe:hio: a: n̄o:kəri:kə bi:tʃə d̄ze: bət̄ʃələ tʃʰe:ləṇṇə, d̄ze:
 bəʃkəme: tʃʰe:ləṇṇə, ʃe:hio: s̄əbʰət̄a: m̄ila:kəʃ d̄zəkʰəṇṇə
 hie:məntə kuma:rə d̄e:kʰəla: t̄ḡ məṇṇə kəhi d̄e:ləkəṇṇə ʃe:ʃə
 d̄zi:vəṇṇe: ke:t̄e:t̄a: ətʃʰɪ d̄ze: ko:n̄o: t̄ərəh̄əkə əḡo:kərd̄zə
 hie:t̄ə. ko:n̄o: t̄ərəh̄əkə əbʰa:və n̄əhijē: hie:t̄ə, t̄əhu:me:
 pē:ʃəṇṇə ʃe:hio: ma:ʃe:-ma:ʃə bʰe:t̄əbe: kərət̄ə. kɪe: məṇṇəme:
 əbit̄əṇṇə d̄ze: d̄zəhiṇa: d̄zəṇṇəkə pət̄h̄a:t̄i bət̄ʃiʃa:kə d̄e:kʰə-

re:kʰə d̪ʒə̃ ma:e:-ba:pə n̪əhi kəraɪtʰə t̪ə̃ o: bətʃt̪ʃa: d̪ʰəraɪt̪i:pərə
n̪əhi t̪ɪkə (d̪ʒi:bə) pəuɬə, t̪əhiɪna: vɪɪdd̪ʰa:vəst̪ʰa: s̪e:ho: ho:ɪte:
ətʃʰɪ. e:kə d̪ɪsə ʃəri:rəkə əgə-prət̪jə̃gə ʃɪt̪ʰɪlə ho:ɪe: d̪o:sərə d̪ɪsə
bəra-be:ma:ri:kə a:krəmənə s̪e:ho: ho:ɪte: ətʃʰɪ, t̪ə ɪle:
d̪o:sərəkə d̪ʒəru:rət̪ə pəɪɪte: ətʃʰɪ. s̪əgʰənnə pəɪva:rə d̪ʒə̃
rəhələ t̪ə̃ be:t̪a:-puɬo:hu, po:t̪a:-po:t̪i: s̪e:va: kəraɪe: a: d̪ʒə̃ s̪e:
n̪əhi rəhələ t̪ə̃ n̪o:kəra-t̪ʃa:kərekə bələ: t̪ʃələɪe:....

d̪ʒi:vənnəkə s̪əgʰənnə vənnəme: he:mənt̪ə kuma:rəkə mənə o:t̪e:
t̪ʃəkkərə n̪əhi ləga: s̪əkələnnə d̪ʒe:t̪e: t̪ʃəkkərə ləgəbəkə
d̪ʒəru:rət̪ə t̪ʰe:lənnə. he:mənt̪ə kuma:rə bəd̪ʒəla:-

◆ka:lɪkə le:lə ka:lɪ s̪o:t̪ʃɪ le:bə. t̪ʃəlu: pəhiɪne: bʰo:d̪ʒənnə
kərabə.◆

rəʃmɪ bəd̪ʒəli:- ◆əud̪ʒʰuke: s̪o:t̪ʃələ-vɪt̪ʃa:rələ s̪ə̃ n̪e: ka:lɪ
t̪ʃələt̪ə.◆

he:mənt̪ə kuma:rə bəd̪ʒəla:- ◆ka:lɪ ga:mə t̪ʃəli d̪ʒa:e:bə.
ga:məkə lo:kə t̪ʃa:he: kɪt̪ʃʰu ho:t̪ʰu muɬa: puɬt̪əɪɪ: s̪əma:d̪ʒə̃
t̪ə̃ t̪ʰɪja:he:.◆

ga:mə a:bi, t̪ʰəə ma:səkə bi:t̪ʃə he:mənt̪ə kuma:rə əpənnə
rəhəikə o:hiənnə s̪əbʰə be:vəst̪ʰa:, ma:n̪e: s̪uvid̪ʰa:pu:ɪnə
d̪ʒi:vənnə t̪ʃələɪe:, kəʃ le:lənnə. d̪ʒə ɪs̪ə̃ mənə ma:n̪i ge:lənnə
d̪ʒe: ʃa:n̪t̪ɪpu:ɪnə d̪ʰəgə̃s̪ə̃ ʃe:sə d̪ʒi:vənnə bi:t̪a: le:bə.

a:ɪ t̪e:sərə d̪ɪnə, ma:n̪e: əkʰənnə t̪əkə he:mənt̪ə kuma:rə gʰərə-
ā:gənnə, d̪ua:rə-d̪ərəbəd̪ʒd̪ʒa: bənnəbəkə pə:t̪ʃʰu: ləgələ
t̪ʰələ: t̪ə̃e: ga:mə d̪ɪsə ko:n̪o: d̪ʰɪja:n̪e: n̪e: t̪ʰe:lənnə, d̪uɪu:
pəra:n̪i: d̪ərəbəd̪ʒd̪ʒa:kə o:s̪a:rəpərə bəɪsələ ga:mə d̪ɪsə
d̪e:kʰə rəhələ t̪ʰələ:. rəʃmɪ bəd̪ʒəli:-

◆əkʰənnə t̪əkəkə bi:t̪ələ d̪ʒi:vənnə ki: rəhələ a: əbəbələ:
bʰəvɪs̪jəkə d̪ʒi:vənnə ke:he:n̪ə h̪əe:t̪ə?◆

n̪ɪrvələkə bələ d̪ʒəhiɪna: a:t̪ma:ra:mə ho:ɪe: t̪əhiɪna: he:mənt̪ə
kuma:rə a:t̪məbələkə s̪ə̃gə bəd̪ʒəla:-

◆d̪ʒɪn̪əgi: t̪ə̃ bʰa:rə bənn̪jē: rəhələ ətʃʰɪ, muɬa: ā:kʰɪ t̪ə̃ t̪əkəɪ
t̪ʰi:.◆

-*d̄zəgədi:fə prəʂsa:də mən̄dələd̄zi:kə d̄zənmə məd̄ʰubəni:*
d̄zila:kə be:rəma: ga:məme: 5 d̄zula:i: 1947 iʂvi:me:
bʰe:ləiṇə. mən̄dələd̄zi: hiṇ̄di: e:və̄ ra:d̄zəni:t̄i fa:ʂtrəme:
e:mə.e:kə əhiərt̄a: pa:bi d̄zi:viko:pa:rd̄zəṇə hi:tu kriʂi
ka:rjəme: ʂə̄ləgṇə bʰə̄/ ru:t̄fi pu:rvəkə ʂəma:d̄zə ʂe:va:me:
la:gi ge:la: ʂəma:d̄zəme: vja:ptə ru:rʰiva:di: e:və̄ ʂa:mənt̄i:
vjəvəhiarə ʂa:ma:d̄zika vika:ʂəme: hiṇ̄əka: va:d̄ʰəkə bud̄zʰi
pə̄rələiṇə. pʰələt̄ə: d̄zəmi:n̄da:rə, ʂa:mənt̄əkə ʂə̄gə ga:məme:
purəd̄zo:rə ləra:t̄i ʰa:rʰə bʰə̄/ ge:ləiṇə. pʰələt̄ə: mən̄dələd̄zi:
əpəṇṇə d̄zi:vəṇəkə əd̄ʰikā:fə ʂəməjə ke:ʂə-mo:kəḍama:,
d̄zəhələ ja:t̄ra:d̄ime: vjəti:t̄ə ke:la:hiə. 2001 iʂvi:kə pət̄ʰa:it̄ə
ʂa:hiṭjə le:kʰəṇṇə-kʂe:t̄rəme: e:la:. 2008 iʂvi:ʂə̄ vibʰiṇ̄ṇə pə̄trə-
pə̄trika:d̄ime: hiṇ̄əkə rət̄ʂəṇṇa: prəka:ʂit̄ə hiuə ləgələiṇə. gi:t̄ə,
ka:vjə, ṇa:t̄əkə, e:kā:ki:, kəʰa:, upəṇjə:ʂə it̄jə:di ʂa:hiṭjəkə
məulikə vid̄ʰa:me: hiṇ̄əkə əṇ̄əvə̄rət̄ə le:kʰəṇṇə əd̄viti:jə ʂidd̄ʰə
bʰə̄/ rəhələiṇə ət̄ʰi. əkʰəṇṇə d̄ʰəri d̄ərd̄zəṇə bʰəri
ṇa:t̄əkə/e:kā:ki:, pā:t̄ʂə ʂa:e:ʂə̄ u:pərə gi:t̄ə/ka:vjə, un̄ṇəiʂə
go:t̄ə upəṇjə:ʂə a: ʂa:rʰe: a:t̄ʰəʂa:e: kəʰa:-kəhi:ni:kə ʂə̄gə
kit̄ʰu məhiətvəpu:rṇə viʂəjəkə fo:d̄ʰa:le:kʰə a:d̄ika
puʂt̄əkə:ka:rə, ʂa:e:ʂə̄ u:pərə grəṇ̄t̄ʰəme: prəka:ʂit̄ə t̄ʰəiṇə.
miṭ̄ʰila:-məiṭ̄ʰili:kə vika:ʂəme: fri: d̄zəgədi:fə prəʂsa:də
mən̄dələd̄zi:kə jo:gəḍa:ṇə əviʂmə̄rəṇi:jə t̄ʰəiṇə. i: əpəṇṇə
ʂə̄t̄ə̄t̄ə krija:ʂi:lə̄t̄a: o: rət̄ʂəṇṇa: d̄ʰə̄rmiṭ̄a:kə le:lə vibʰiṇ̄ṇə
ʂə̄ʂt̄ʰa:ʂəbʰəkə d̄va:ra: ʂəmma:ṇit̄ə/purəʂkriṭ̄ə hi:it̄ə rəhələ:
ət̄ʰi, jəʰa:- vid̄e:hiə ʂəmpa:d̄əkə mən̄dələ d̄va:ra: ga:məkə
d̄ziṇ̄əgi:' ləgʰu kəʰa: ʂə̄grəhə le:lə 'vid̄e:hiə ʂəmma:ṇə- 2011',
'ga:məkə d̄ziṇ̄əgi: və̄ ʂəməgrə jo:gəḍa:ṇə hi:tu ʂa:hiṭjə
əka:ḍe:mi: d̄va:ra:- 't̄əigo:rə lit̄ire:t̄fərə e:va:rd̄ə- 2011',
miṭ̄ʰila: məiṭ̄ʰili:kə un̄ṇəjəṇṇə le:lə ʂa:kʂərə d̄ə̄rəbʰə̄gə:
d̄va:ra:- 'və̄id̄e:hiə ʂəmma:ṇə- 2012', vid̄e:hiə ʂəmpa:d̄əkə
mən̄dələ d̄va:ra: 'ṇəi d̄ʰa:rəie:' upəṇjə:ʂə le:lə 'vid̄e:hiə ba:lə
ʂa:hiṭjə purəʂka:rə- 2014', ʂa:hiṭjəme: ʂəməgrə jo:ḍa:ṇə le:lə
e:ʂə.e:ṇə.e:ʂə. glo:bələ ʂe:miṇ̄əri: d̄va:ra: 'kəufiki: ʂa:hiṭjə
ʂəmma:ṇə- 2015', miṭ̄ʰila:-məiṭ̄ʰili:kə vika:ʂə le:lə ʂə̄t̄ə̄t̄ə
krija:ʂi:lə rəhəba:kə hi:tu əkʰilə bʰa:rə̄ti:jə miṭ̄ʰila: ʂə̄gʰə

d̄va:ra:- 'vaidjāna:t̄hā mīsrā 'ja:tri:.' s̄amma:ṇā- 2016', rāṭṭāṇa:
 d̄h̄armīta:kā k̄ṣe:trāme: amu:l̄jā jo:gāda:ṇā he:tu d̄zjo:ṭṣṇa:-
 māṇḍalā d̄va:ra:- 'kāumuḍi: s̄amma:ṇā- 2017', mīṭṭh̄ila:-
 māṭṭh̄ili:kā s̄āgā aṇṇā ut̄kriṣṭā s̄e:va: le:lā ak̄h̄ilā bh̄a:rāṭi:jā
 mīṭṭh̄ila: s̄āḡh̄ā d̄va:ra: 'svā. ba:bu: s̄a:he:vā ṭṭṭāud̄h̄ari:
 s̄amma:ṇā- 2018', ṭṭṭe:ṭṭāna: s̄amīṭi, pāṭṭāna:kā prāṣidd̄h̄ā 'ja:tri:
 ṭṭṭe:ṭṭāna: purāṣka:rā- 2020', māṭṭh̄ili: s̄a:ḥiṭṭjākā aḥarṇiṣā s̄e:va:
 a: s̄ridzāṇā he:tu mīṭṭh̄ila: s̄ā:sk̄riṭṭikā s̄amāṇvāṇā s̄amīṭi,
 guva:ḥa:ṭi:-aṣamā d̄va:ra: 'ra:d̄zakāmālā ṭṭṭāud̄h̄ari: s̄a:ḥiṭṭjā
 s̄amma:ṇā- 2020', bh̄a:rāṭā s̄arāka:rā d̄va:ra: 's̄a:ḥiṭṭjā
 āka:ḍe:mi: purāṣka:rā- 2021' ṭṭṭh̄a: s̄a:ḥiṭṭjā o: s̄āṣk̄riṭṭime:
 māḥaṭvāpu:ṇā aḥvāda:ṇā le:lā amāra s̄ahi:ḍā ra:māp̄h̄alā
 māḍalā vit̄ṭa:rā māṭṭṭā d̄va:ra: 'amāra s̄ahi:ḍā ra:māp̄h̄alā
 māḍalā ra:ṣṭri:jā purāṣka:rā- 2022'

rāṭṭāṇa: s̄āṣa:rā : 1. m̄drād̄h̄āṇuṣi: āka:s̄ā, 2. ra:ṭi-d̄ṇā, 3. ṭi:ṇā
 d̄ze:t̄h̄ā e:ga:rāh̄amā mā:ḡh̄ā, 4. s̄arīṭa:, 5. gi:ṭṭā:d̄zālī, 6.
 suk̄h̄a:e:lā po:k̄h̄arikā d̄zā:ṭh̄ā, 7. s̄aṭṭabe:d̄h̄ā, 8. ṭṭṭṭāṭi:, 9.
 rāh̄āṣa: ṭṭṭauri:, 10. ka:māḍh̄e:ṇu, 11. māṇṇā māṭṭh̄āṇā, 12. āka:s̄ā
 ḡāga: - kavīṭa: s̄āgrāh̄ā. 13. pāṭṭṭvāṭi:- e:kā:ki: s̄āṭṭṭjāṇā. 14.
 mīṭṭh̄ila:kā be:ṭi:, 15. k̄ampro:ma:īd̄zā, 16. d̄z̄h̄āme:līja: bīa:ḥā,
 17. rāṭṭā:kārā ḍākāṭṭā, 18. s̄vājāḥvārā- ṇa:ṭākā. 19. māula:lā
 ga:ṭṭh̄ākā p̄h̄u:lā, 20. ut̄ṭṭh̄ā:ṇā-pāṭṭāṇā, 21. d̄zīṇāgi:kā d̄zī:ṭā, 22.
 d̄zī:vāṇā-mārāṇā, 23. d̄zī:vāṇā s̄āḡh̄arṣā, 24. ṇai d̄h̄a:ṭāe:, 25.
 bāṭṭāki: bāhīṇā, 26. bh̄a:d̄āvākā a:t̄h̄ā aṇṇā:rā, 27. s̄āḍḍh̄āva:-
 vīḍḍh̄āva:, 28. ṭh̄u:ṭh̄ā ga:ṭṭh̄ā, 29. īd̄z̄d̄zāṭṭā gāma: īd̄z̄d̄zāṭṭā
 bāṭṭṭe:lāṭi, 30. lāh̄āṣāṇā, 31. pāḍgu, 32. a:mākā ga:ṭṭh̄i:, 33.
 s̄ut̄ṭṭā:, 34. mo:ṭāpārā, 35. s̄ākalpā, 36. aṇṇṭimā k̄ṣāṇā, 37.
 kuṇṭṭh̄a:- upāṇṇa:s̄ā. 38. pāḍḍvīṇi:- prābāṇḍh̄ā-ṇībāṇḍh̄ā-
 s̄ama:lo:ṭṭāṇa:. 39. kālīja:ṇi:, 40. s̄āṭṭāma:e:, 41. s̄amāḍz̄h̄āṭṭā:,
 42. ṭā:mākā ṭṭṭmāḡh̄āilā, 43. bī:rā:gāṇa:- e:kā:ki:. 44.
 ṭāre:gāṇā, 45. bāḍzāṇṭā:-budz̄h̄āṇṭā:- bī:ḥāṇṇā kāṭṭh̄a: s̄āgrāh̄ā.
 46. j̄ābh̄ūḍa:s̄ā, 47. rāṭṭāṇi: k̄h̄āṭṭh̄ā- ḍi:rḡh̄ā kāṭṭh̄a: s̄āgrāh̄ā. 48.
 ga:mākā d̄zīṇāgi:, 49. arḍḍh̄ā:ḡṇi:, 50. s̄āṭṭāb̄h̄āṭṭā: po:k̄h̄āirā,
 51. ga:mākā s̄ākalā-s̄u:rāṭṭā, 52. āpāṇā māṇṇā āpāṇā d̄h̄āṇā, 53.

ṣamaratʰa:ika bʰu:ṭə, 54. appəṇə-bi:ra:ṇə, 55. ba:lə go:pa:lə,
 56. bʰəkəmo:ṛə, 57. uləba: tʃa:ura, 58. pətədʒʰa:ṛə, 59.
 gəṛʰaṇṇəgərə hia:tʰə, 60. ləḍʒəbīḍʒi:, 61. ukəru: ṣaməja, 62.
 məḍʰuma:tʃʰi:, 63. pəṣe:ṇa:kə ḍʰərəmə, 64. guṛa:-kʰuḍḍi:kə
 ro:ti:, 65. pʰələhīa:rə, 66. kʰəṣṣəṭṭə ga:tʃʰə, 67. e:gətʃʰa:
 a:məkə ga:tʃʰə, 68. subʰətʃiṇṭəkə, 69. ga:tʃʰəpərə ṣə kʰəṣṣəla:,
 70. ḍəbʰija:e:lə ga:mə, 71. gule:ti: ḍa:ṣə, 72. muṛja:e:lə
 gʰərə, 73. bi:rā:gəṇa:, 74. ṣmriṭi fe:ṣə, 75. be:ti:kə pəirukʰə,
 76. kra:ṇṭi:jo:gə, 77. tṛika:ləḍḍəsi:, 78. pəṭi:ṣə ṣa:lə pətʃʰua:
 ge:ləṽ, 79. ḍo:həri: hā:kə, 80. ṣubʰima:ṇi: ḍʒiṇṇəgi:, 81.
 ḍe:kʰələ ḍiṇṇə, 82. gəpəkə pi:ja:hiulə lo:kə, 83. ḍi:va:li:kə ḍi:pə,
 84. appəṇə ga:mə, 85. kʰi:ləto:ṛə bʰu:mi, 86. tʃiṭəvəṇəkə
 ſika:rə, 87. tʃəuraṣə kʰe:ṭəkə tʃəuraṣə upəḍʒə, 88. ṣaməjəṣṣə
 pəhiṇṇe: tʃe:ṭə kiṣa:ṇə, 89. bʰəukə, 90. ga:məkə a:ṣa: tuṭi ge:lə,
 91. pəṣe:ṇa:kə mo:lə, 92. kriṣi:jo:gə, 93. hī:rələ tʃe:həra:
 ḍʒi:ṭələ ru:pə, 94. rəhī dʒo:kərə pəri:va:rə, 95. kəṛṭa:kə rəḡə
 kərməkə ṣṣəḡə, 96. ga:məkə ṣu:raṭə bəḍḍəilə ge:lə, 97. aṇṭimə
 pəri:kṣa:, 98. gʰərəkə kʰərtʃə, 99. ṇi:kə tʰəka:ṇə tʰəke:ləṽ, 100.
 ḍʒi:vəṇəkə kərmə ḍʒi:vəṇəkə mərmə, 101. ṣṣətʃəṛəṇə, 102.
 bʰəri məṇə ka:ḍʒə, 103. a:e:lə a:ṣa: tʃəli ge:lə, 104. ḍʒi:vəṇə
 ḍa:ṇə tʃəṭʰa: 105. appəṇə ṣa:ti:- ləḡʰu kəṭʰa: ṣṣəḡrəhə.

əi rətʃəṇa:pərə

əpəṇə

məṭṭəvjə editorial.staff.videhə@gmail.com pərə pəṭʰa:u.

2.9. a: tʃa: rjə ra: ma: ɲə ɲə d̪ə mən̪d̪ə lə- gəuri: a: pre: mə me: d̪h̪o: kʰa:

a: tʃa: rjə ra: ma: ɲə ɲə d̪ə mən̪d̪ə lə

gəuri: a: pre: mə me: d̪h̪o: kʰa:

1

gəuri:

pə d̪i t̪ə mə ɲi: d̪e: və mi f̪rə bi: ɲə bi: gʰa: d̪zə mi: ɲə ke: d̪zə: t̪i ɲi ja: rə ɲə ɲi. d̪zə mi: d̪a: re: le: kʰa: t̪h̪a: t̪h̪ə ba: t̪ə. kə ɲa: t̪i: va: la: ɲə be: li: a: t̪h̪ə t̪ə d̪a: rə d̪ə rə ba: d̪zə: ɲə ɲə kə rə - t̪h̪a: kə rə, d̪u: d̪zə: t̪a: bə i lə, ɲə rə ba: ɲə, d̪zə ɲə, e: go: bʰə i ɲə a:

əɪgo: ga:jə,tʃərəba:fiə. pəɖɪtə dʒi: pu:dʒa: n̄ə kərə:bətʰi vərən̄
 pu:dʒa: kərəɪtə.ma:n̄e: ki: jədʒəma:n̄i: n̄ə.

subəfiə pu:dʒa: pa:tʰə ke: ba:ɖə ɖərəva:dʒa: pərə bəɪtʰəki:.
 dʒəfiə: m̄ihələga: s̄əbʰə ke: s̄əge: tʃa:jə-pa:n̄ə a:
 tʃəva:hi:.e:kərə ɪ n̄ə ma:n̄e: ki kʰe:tʃi: pərə ɖʰja:n̄ə n̄ə,s̄e:
 ba:tə n̄ə. kʰe:tʃi: ke: s̄əməjə kʰe:tə ke: a:tʃi: pərə bəɪtʰə ke:
 dʒən̄ə mədʒəɖu:rə pərə ɖʰja:n̄ə. kʰe:tʃi: s̄e: ɖu: s̄əu mən̄ə
 ɖʰa:n̄ə,e:kə s̄əu mən̄ə ge:h̄i: a: bʰərəpu:rə t̄e:ləh̄iə-ɖələh̄iə
 fiə: dʒa:n̄ə. ḡa:və ke: ra:dʒəni:tʃi kərə: me: ma:fiərə rəh̄iət̄ə.
 prətʃtʰa: kʰu:bə rəh̄iə.

pəɖɪtə dʒi: ke: pət̄ni: s̄ət̄i: ɖe:vi: rəh̄iə,s̄ət̄i ɖe:vi: kʰubə
 s̄unnərə rəh̄jə.mriɖubʰa:ʃni: a: va:kpət̄ni: s̄e:fiə: rəh̄jə.t̄ə
 pəɖɪtə dʒi:jo: kəmə n̄ə. s̄a:ma:n̄jə kəɖə ke: go:rə ʃəri:rə, bət̄ə
 bət̄ə ā:kʰə a: rə:bəɖa:rə mo:tʃʰə.ma:tʰa: pərə t̄rip̄ɖə.
 pəriva:rə kʰujə fiə:lə.

pərət̄u biɖʰəna: ke: biɖʰa:n̄ə,s̄ət̄i: ɖe:vi: e:go: s̄unnərə
 ləɪka: ke: dʒən̄əmə ɖe:ləkə. pərət̄u tʃʰəɪt̄ja:rə ke: bih̄a:n̄e:
 s̄ət̄i: ɖe:vi: pərələ:kə siɖʰa:rə ge:lə. pəɖɪtə dʒi: ke: viɖʰəva:
 bu:t̄hi: ma:jə və:ɪ ləɪka: pa:lə ləkə. pəɖɪtə dʒi: ɖukʰi: rəfiə:
 ləgələn̄ə.

pəɖɪtə dʒi: a:bi bʰəgəva:n̄ə ʃəkərə ke: a:urə pu:dʒa: kərə:
 ləgələn̄ə. əpəne: fi:tʰe: ma:tʃi: ke: məfiə:ɖe:və
 bəna:bətʰi, be:ləpət̄rə pərə ra:mə n̄a:mə likʰəɪt̄ə. və:ɪ
 be:ləpət̄rə a: kəne:rə -ɖʰəɪt̄urə pʰu:lə s̄e: pu:dʒa: kərəɪtʰə.

pəɖɪtə dʒi: a:bi pəɖələ k̄a:bərə le:ke: ba:ba: bəɪɖjəna:tʰə
 ɖʰa:mə dʒa:jə ke: bitʃa:rə kəɪlən̄ə a: əpən̄ə m̄ihələgua: s̄əbʰə
 ke: bət̄əɪlən̄ə.bitʃa:rə bʰe:lə ki ə ɪ ma:gʰə ʃri: pət̄ʃəmi: ke:
 ba:ba: bəɪɖjəna:tʰə pərə dʒələ tʃəɖʰa:jələ dʒa:jə.s̄əbʰə
 t̄əɪja:ri: bʰe:lə n̄əukərə -tʃa:kərə s̄əge: rəso:ɪja: t̄əkə k̄a:vərə
 le:ke: dʒa:jəɪt̄ə.ma:n̄e: ki kʰa:jə pije: ke: s̄əbʰə s̄əma:n̄ə

b^harjā: le:ke: t̄jələt̄ə.k^ha:li: d̄zəla:vəṇṇə t̄həhəra:və st̄h̄a:ṇṇə
pərə k^hari:d̄ələ d̄zā:jət̄ə.

p̄d̄it̄ə d̄zi: əpəṇṇə t̄jət̄jē:ra: s̄ṣurə ke: ba:ba: d̄h̄a:mə
t̄jələ: ke: s̄ṣva:d̄ə pət̄h̄əlṇṇə.t̄jət̄jē:ra: s̄ṣurə giri:ḥə pa:t̄h̄əkə
ṣe: k^hu:bə pət̄əṇṇə.

pəhilo:hi: kəhī: t̄i:r̄h̄a:t̄əṇṇə me: d̄zā:jət̄ə rəhələṇṇə t̄ə pa:t̄h̄əkə
d̄zi:jo: s̄ṣge: rəhəṇṇə. pa:t̄h̄əkə d̄zi: ba:ba: d̄h̄a:mə d̄zā:jə ke:
le:lə p̄d̄it̄ə d̄zi: ke: g^hərə kəila:ḥəpurə ə_īlṇṇə. pərəṣṭu s̄ṣgə
mē: rəhəṇṇə pət̄t̄j̄i:s̄ṣə s̄a:lə ke: juvət̄i: be:t̄i: gəuri: . pa:t̄h̄əkə
d̄zi: s̄o:t̄jələṇṇə k̄i ə_ī s̄a:lə gəuri: ke: h̄a:t̄h̄ə pi:la: kə
d̄e:bəjə.ə_īṣe: pəhile: gəuri: ke: ba:ba: bərd̄j̄ṇa:t̄h̄ə ke:
d̄ərf̄ṇṇə kəra: d̄ərbəkə t̄j̄a:hi:.

gəuri: ka:li:d̄a:s̄ṣə s̄ma:rəkə məh̄a:viḍj̄a:ləjə,t̄j̄ēd̄ṣṇa:
ṣe: bi:e: s̄ma:d̄zəḥa:st̄rə kəile: rəhe: . gəuri:
gəur̄a:gi:, ko:mələ:gi: a: v̄jəvəh̄a:rə kuḥələ ṇṇəv̄jəvəṇṇa:
rəhəjə. p̄d̄it̄ə məh̄a:d̄e:və m̄iḥrə gəuri: ke: ba:ba:
bərd̄j̄ṇa:t̄h̄ə d̄h̄a:mə d̄ərf̄ṇṇə kəra:be: ke: vit̄j̄a:rə ṣe:
p̄rəṣṇṇə b^he:lṇṇə. p̄d̄it̄ə məh̄a:d̄e:və m̄iḥrə a: gəuri: ke:
j̄əḍa: kəḍa: o:d̄z̄h̄a: -s̄a:ri: ba:la: m̄ṇṇo:viṇṇo:d̄o: b^he:lə
rəhəjə.ə_ī b^hē:t̄ə ṣe: d̄u:ṇu: go:re: h̄ərṣ̄ito: rəhəjə.

ba:ba: d̄h̄a:mə ja:t̄ra: juru: b^he:lə.s̄ṣəb^hə p̄j̄ərə-p̄j̄ərə
vəst̄rə me: .s̄ṣəb^həṣe: a:kərf̄əkə p̄d̄it̄ə məh̄a:d̄e:və m̄iḥrə a:
gəuri: pa:t̄h̄əkə la:ge: . d̄ze:ṇṇa: s̄ṣj̄a:s̄i: -s̄ṣj̄a:s̄ṇṇə.s̄ṣəb^həṣe:
pəhile: kulə d̄e:vət̄a:,ḡā:və d̄e:vət̄a: a: məh̄a:d̄e:və mət̄h̄ə mē:
pu:d̄zā: b^he:lə a: ba:ba: d̄h̄a:mə ke: le:lə p̄rəst̄h̄a:ṇṇə.h̄ərə h̄ərə
məh̄a:d̄e:və ke: ṣvərə ṣe: d̄h̄ərət̄i: a:ka:ḥə ḡūd̄zā:jəma:ṇṇə h̄o:
ge:lə.

s̄ṣəb^hə t̄h̄əhəra:və st̄h̄a:ṇṇə pərə ḥivə pura:ṇṇə ke: t̄j̄ərt̄j̄a: p̄d̄it̄ə
məh̄a:d̄e:və m̄iḥrə kərəit̄h̄ə.s̄ṣuṇ̄iḥa:rə ke:vələ a: ke:vələ gəuri:
pa:t̄h̄əkə.a:urə lo:gə k^ha:ṇṇa: -pi:ṇa: ke: v̄jəvəst̄h̄a: me: .
muk^hj̄ə v̄jəvəst̄h̄a:pəkə rəhət̄h̄i -giri:ḥə pa:t̄h̄əkə.

ʃivə pura:ŋə ke: kəʔʰa: me: ʃivə -sətʃi: ke: pre:mə,sətʃi: ke:
 həvəŋə kūdə mē: pra:ŋə tʃa:gə a: gəuri: ke: ʃivə ʃe:
 puŋəviva:hiə. pre:mə kəʔʰa: ʃe: du:nu: go:re: ke:
 prəbʰa:vitə ho:jə la:gələ dʰi:re: dʰi:re: pədqitə dʒi: a: gəuri:
 me: pre:mə ke: prəspʰutəŋə ho:jə la:gələ.pre:mə ke: rəgə me:
 rəga:jə la:gələ.əŋjə lo:gə ə_1 pre:mə ʃe: ədʒa:ŋə rəhəjə.

a:bi tʃə gəuri:, pədqitə dʒi: ke: pəirō: dʰəba:be: la:gələ.
 pəəʔtu ba:ba: bəidjəŋə:tʰə dʰa:mə dʰəʃəŋə a: dʒələ tʃədʰa:be:
 ke: dʰja:ŋə rəhəjə. pədqitə dʒi: a: gəuri: ʃa:kəkʃə rəhəʃəŋə.
 ja:ʃra: ʃəma:pti bʰe:lə. tʰi:kə ma:gʰə ʃri:pəʔʃəmi: ke: ba:ba:
 bəidjəŋə:tʰə ke: dʰəʃəŋə bʰe:lə a: pədqitə dʒi: a: gəuri:
 li:ga:ka:rə ba:ba: bəidjəŋə:tʰə pəə dʒələ tʃədʰəiləŋə.ʃəbʰə
 lo:gə dʒələ tʃədʰəiləŋə.

pədqitə məha:de:və miʃrə əppəŋə kulə puro:hi:ʃə pədqə: ke:
 jəhā: dʰe:ra: dʰa:lə ləŋə a: giri:ʃə pa:tʰəkə ʃe: kəhələŋə -du:
 ʃəpta:hiə ba:ba: dʰa:mə mē: ru:kəbə.du: go: kəməra: le:lə
 ge:lə. bʰo:dʒəŋə bəŋa:be: ke: le:lə ələgə ʃe:e:go: kəməra:
 mē: pədqitə dʒi:, gəuri: a: giri:ʃə pa:tʰəkə.du:ʃəə rumə mē:
 bā:ki: lo:gə.pəəʔʃə giri:ʃə pa:tʰəkə ke: dʒja:dʰa: ʃəməjə
 bʰo:dʒəŋə a:dʰi ke: vjəvəʃtʰa: mē: bi:tə: .dʒja:dʰa: tʰəə du:ʃəə
 kəməra: mē: rəhəʃəhi. pədqitə dʒi: a: gəuri: ke: e:kəə la:bʰə
 mi:ləitə rəhəjə.du:nu: go:re: ke: pre:mə pəəba:ŋə tʃəʔʰəitə
 rəhəjə. e:kə tʰəəhə ʃe: ʃivə a: gəuri: ke: kəʔʰa: du:həra:be: ke:
 vitʃa:rə kəre: ləgələŋə.

e:kəta: dʰiŋə pədqitə məha:de:və miʃrə bədʒələŋə -gəuri: .
 ba:ba: dʰa:me: me: du:nu: go:re: ke: bi:a:hiə kə le:be: ke:
 tʃa:hi:e:hiəŋə pəvitʃə sʰtʰa:ŋə a: ʃəməjə kəhi: pa:jəbə.

gəuri: ba:dʒələ -hi: . o:dʒʰa: dʒi:ba:tə tʃə pəvitʃə a: ŋe:kə
 hiəjə.həməhi: a:bi əhi: bi:ŋa: ŋə dʒi:və ʃəkəijə tʃʰi:. əhi: ʃe:
 həməra: pəvitʃə pre:mə ho: ge:lə hiəjə.

pəḍḍṭə məɦa:ḍe:və mɪfrə bəḍʒələŋə -bɪḍʰa:tə: ke: ɦɦe:
māḍʒu:rə budʒʰa:jə ɦəjə. bʰəgəvə:ŋə bʰo:le:ŋa:tʰə ke:
ḍʒi:vəŋə gʰətəŋa: ʒəŋə ɦəmərə: ʒəge: gʰətə rəɦələ ɦəjə.

gəuri: ba:ḍʒələ -bɪḍʰa:tə: ḍʒe: kərəjə tʰətʰɦə,ətʰɦe: kərəjə
tʰətʰɦə. pərəṭtu ba:bu: ḍʒi: ʒe: pu:tʰə ɦje: ke: tʃa:ɦi:.

pəḍḍṭə məɦa:ḍe:və mɪfrə bəḍʒələŋə -ɦəmə ɡrɪ:ʃə ba:bu: ʒe:
pu:tʰə le:bəjə. ɦəmərə: vɪʃvə:ʒə ɦəjə ḍʒe: vɔ: ma:ŋə le:tʰəŋə.

gəuri: ba:ḍʒələ -ḍʒi:. ɦəmərə: vɪʃvə:ʒə ɦəjə ḍʒe: ba:bu: ḍʒi:
ma:ŋə le:tʰɦə.

ḍo:ʒərə ḍɦə rə:tə me: ḍʒəbə ɡrɪ:ʃə ba:bu: ʒu:tə: la: ə_ɦləŋə
tə pəḍḍṭə ḍʒi: bəḍʒələŋə -ɡrɪ:ʃə ba:bu:.e:go: məɦətʰvəpu:ŋə
ba:tə kərə: ke: tʃa:ɦi: tʃɦi:.

ɡrɪ:ʃə pə:tʰəkə bəḍʒələŋə -o:ḍʒʰa: ḍʒi:.ba:ḍʒu:.

pəḍḍṭə ḍʒi: -ɦəmə əɦa: ʒe: gəuri: ke: ɦa:tʰə mā:gəɦ tʃɦi:.
ɦəmərə: vɪʃvə:ʒə ɦəjə ḍʒe: ɦəmərə: gəuri: ke: ɦa:tʰə ḍe:bə.

ɡrɪ:ʃə pə:tʰəkə -ətʃa:ŋəkə ɦ mā:gə ʒuŋəke: ʒəŋə rəɦə
ge:ləŋə a: ʒo:tʃe: ləgələŋə.

gəuri: ba:ḍʒələ -ɦā:. ba:bu: ḍʒi:. o:ḍʒʰa: ḍʒi: tʰi:ke:
məgələŋə ɦəjə. ɦəməɦɦi: o:ḍʒʰa: ḍʒi: ʒe: pre:mə ɦo: ge:lə
ɦəjə. ɦəmərə: vɔ: ʒa:kʃa:tə məɦa:ḍe:və ləgətə tʰətʰɦi.ɦəmə
ɦuŋəkərə gəuri:ɦəmərə: vɪʃvə:ʒə ɦəjə ḍʒe: əɦa: o:ḍʒʰa: ḍʒi:
ke: mā:gə ma:ŋə le:bəjə.

ɡrɪ:ʃə pə:tʰəkə bəḍʒələŋə -tʰi:kə ɦəjə. ka:ɦɦi rə:tə me:
bətə:jəbə.

ɡrɪ:ʃə ba:bu: məŋə me: ɡuŋəḍʰuŋə kərəjə ləgəla:ʒā:ḍʒʰə
təkə ŋɪʃkərəʒə ŋɦa:lə la: kɪ o:ḍʒʰa: pəḍḍṭə məɦa:ḍe:və mɪfrə
a: gəuri: ke: bɦa:ɦə ʒərəvəḍʰa: utʃɦə ɦo:jəṭə.

ra:tə me: d̄zəbə s̄ute: giri:fə ba:bu: ə ɪlənə t̄ə p̄ədq̄t̄ə d̄zi:
putʃhələnə -giri:fə ba:bu: ki bitʃa:rə kəɪɪjənə.

giri:fə ba:bu: bəd̄zələnə -d̄ze: əɦa: a: gəuri: ke: vitʃa:rə h̄əjə
s̄e:ɦe: vitʃa:rə h̄əməro: h̄əjə.ɪ utʃit̄ə a: m̄əgələ vitʃa:rə h̄əjə.

ka:lɦije: ba:ba: ke: m̄ədq̄rə me: ʃubhə pa:ɪɪgrəɦənə
s̄əmpən̄nə kəɪlə d̄za:jə.

a:ɪ s̄əbe:re: d̄o:pəɦərə s̄e: pəɦile: giri:fə ba:bu: , gəuri: ke:
ɦa:t̄hə p̄ədq̄t̄ə məɦa:d̄e:və mɪfrə ke: ɦa:t̄hə me: s̄əp̄ə
d̄e:lənə.ba:ba: bh̄o:le:n̄a:t̄hə ke: s̄a:kʃi: ma:n̄əit̄ə p̄ədq̄t̄ə
məɦa:d̄e:və mɪfrə gəuri: ke: m̄ā:gə me: s̄e:n̄u:rə bh̄ərə
d̄e:lənə.via:ɦə ba:ba: d̄h̄a:mə ke: p̄əda: kəɪlən̄ə.a:ɪ gəuri:
məɦa:d̄e:və ke: ərd̄h̄a:ɡi:ni: b̄ən̄ə ge:l̄ə.s̄əbh̄ə k̄ɦuʃə rəɦe:.
ba:ba: ke: d̄zəjəka:ra: la:gələ.

e:go: s̄ka:ɪpijo: a: e:go: mi:ni: t̄rəst̄ə bh̄a:ɾa: bh̄e:lə.
s̄ka:ɪpijo: s̄e: d̄ulɦin̄ə gəuri: - d̄ulɦa: məɦa:d̄e:və a: t̄rəkə s̄e:
giri:fə ba:bu: a: əɲjə lo:gə gh̄ərə: kəɪla:ʃəpura ə ɪlənə. p̄ədq̄t̄ə
məɦa:d̄e:və mɪfrə ke: ma:jə d̄ulɦin̄ə gəuri: a: d̄ulɦa:
məɦa:d̄e:və ke: a:rəti: ut̄a:rə lən̄ə a: ɡriɦə p̄rəve:ʃə
kəɪlən̄ə.

kuʃh̄ə ka:lə ba:d̄ə gəuri: e:go: ləɾika: vɪʃvəɲa:t̄hə ke:
d̄zəɲəmə d̄e:ləkə.s̄əti: ke: d̄zəɲəmələ ləɾika: ka:ʃi:n̄a:t̄hə
ke:jo: go:ri: k̄ɦu:bə ma:n̄e:.. d̄u:n̄u: ləɾika: ka:ʃi:n̄a:t̄hə a:
vɪʃvəɲa:t̄hə d̄zəva:n̄ə bh̄e:lə. ʃa:di: via:ɦə bh̄e:lə. gəuri: a:
p̄ədq̄t̄ə məɦa:d̄e:və mɪfrə a:ɪ d̄a:di: -d̄a:d̄a: b̄ən̄ə ge:lən̄ə.
p̄ərət̄u gəuri: pa:t̄həkə a: p̄ədq̄t̄ə məɦa:d̄e:və mɪfrə ke: p̄re:mə
a:ɪjo: d̄ɪga:rə me: t̄jərt̄it̄ə h̄əjə.

2

pre:mə me: d̄h̄o:k̄h̄a:

a:ɪ pro: ʃja:mə mo:ɦəŋə ke: kʰu:nə bo:kəreɪtə pəra:nə
 pəkʰe:ru: utə ge:lə. vo: ɦəmərə: muɦəlla: me: məka:nə
 bəŋa: ke: rəɦəɪtə rəɦələŋə. ɦəmə ətɪ:tə me: kʰo: ge:li: d̄zəbə
 ɦəmə kʰe:məka: ka:le:d̄zə me: pədʰəɪtə rəɦi:. ɦəmə ʂa:ɪʂə
 ke: vɪd̄ja:r̄ɦi: rəɦi:. vo: ʂəma:d̄zəʃa:ʂtrə ke: pro:pʰe:ʂərə
 rəɦələŋə. vo: ɦəʂəmukʰə, mɪləŋəʂa:rə a: lo:kəpɪjə rəɦətə.
 vɪd̄ja:r̄ɦi: ʂəbʰə ɦuŋəkərə pətʰa:i: ʃəli: ʂe: ʂətuʂtə a: kʰuʃə
 rəɦe:. ɦəmə ɦuŋəka: ka:le:d̄zə ke: ka:məŋə rumə me:
 bəɪd̄əmiʃtəŋə kʰe:ləɪtə d̄e:kʰi:. kəɦi:jo: e:kələ tə kəɦi:jo: d̄əbələ
 bəɪd̄əmiʃtəŋə kʰe:ləɪtə. le:kɪŋə ɦuŋəkərə prətɪʂpərd̄ɦi: kʰɪla:ɪ:
 ɦo:ɪtə rəɦe: vəru:nə kuma:rə d̄ze: kʰe:məke: ka:le:d̄zə ke:
 e:go: pro:pʰe:ʂərə ke: be:tə: rəɦe:. vəru:nə kuma:rə a:
 pro:pʰe:ʂərə ʃja:mə mo:ɦəŋə ke: d̄o:ʂta:nə: ʂəb̄əd̄ɦə rəɦe:.
 ka:rəŋə kɪ e:kə ɬurɪja: rəɦe:.

d̄zəbə məɦtʃə ɦo:jə tə pro: ʃja:mə mo:ɦəŋə əpəŋə ʂuŋŋərə
 pət̄ni: ʂo:nɪja: ke: məɦtʃə d̄e:kʰa:be: ke: le:lə əvəʃje: la:be:.
 ʂo:nɪja: əpəŋə: ʂəgə əpəŋə ʂa:lə bʰərə ke: ru:pəva:nə
 be:tə:, e:go: pa:nɪ: ke: bo:tələ a: tʃa:jə ʂe: bʰərələ tʰərəməʂə
 bʰi: la:be: məɦtʃə ke: d̄əura:nə d̄zəbə pro: ʂa:ɦe:bə ke: kəɦtʰə
 ʂukʰe: tə ʂo:nɪja: ʂe: le:ke: pa:nɪ: pɪjəɦtʰə a: tʰəka:nə
 məɦəʂu:ʂə ɦo:jə tə tʃa:jə pɪjəɦtʰə. le:kɪŋə vo: vəru:nə ke:
 əvəʃje: pa:nɪ: a: tʃa:jə pɪa:bəɦtʰi.

məɦtʃə me: pro: ʂa:ɦe:bə a: vəru:nə ke: prətɪʂpərd̄ɦa:
 d̄e:kʰəɪtə bəŋe:. ʃa:ri:ri:kə kəʂa:bətə me: vəru:nə pro:pʰe:ʂərə
 ʂa:ɦəbə ʂe: bi:ʂə rəɦe: d̄ze:kərə pʰa:jəd̄a: ət̄ətəɦə bəru:nə ke:
 mɪlə ɦi: d̄za:jə. pro:pʰe:ʂərə ʂa:ɦəbə bəru:nə ʂe: məɦtʃə ɦa:rə
 d̄za:jə. ma:n̄e: kɪ p̄a:tʃə məɦtʃə ɦo:jə tə d̄u: məɦtʃə
 pro:pʰe:ʂərə ʂa:ɦəbə d̄zi:t̄e: tə t̄i:nə məɦtʃə bəru:nə d̄zi:t̄ə
 d̄za:jə. ə_ɪ məɦtʃə ke: əʂərə tə pro:pʰe:ʂərə ʂa:ɦəbə a: bəru:nə
 pərə tə n̄ə pərə:. le:kɪŋə əʂərə pro:pʰe:ʂərə ʂa:ɦəbə ke: pət̄ni:
 ʂo:nɪja: pərə əvəʃje: pət̄e:. ʂo:nɪja: bəru:nə ke: t̄ərəpʰə
 a:kərsɪtə ɦo:jə la:gələ. d̄ɦi:re: d̄ɦi:re: ʂo:nɪja: pro: ʃja:mə
 mo:ɦəŋə ʂe: kət̄e: la:gələ.

d̄zəbə pro: fja:mə mo:fiəṇṇə dju:ti: pərə ka:le:d̄zə d̄zə:jə
 t̄ə vəruṇṇə pro:pʰe:s̄ərə s̄a:fiəbə ke: a:va:s̄ə pərə a:
 d̄zə:jə.bəru:ṇṇə a: s̄o:n̄ija: pja:rə ke: ba:t̄ə kərə:.a: e:kə d̄ṇṇə
 pja:rə kərəit̄ə kərəit̄ə d̄ṇṇu: ke: d̄e:fiə e:kə fiə: ge:lə. ma:n̄e:
 ki s̄o:n̄ija: a: bəruṇṇə mē: ba:s̄əṇṇa: ke: pja:rə rəfiə:. fi:lā:ki
 bəru:ṇṇə ke: b̄i:fiə bʰe: ge:lə rəfiə:.

pro:pʰe:s̄ərə s̄a:fiəbə d̄ṇṇu: ke: ra:s̄əli:la: e:kə d̄ṇṇə d̄e:kʰə
 le:ləṇṇə. pro:pʰe:s̄ərə s̄a:fiəbə s̄o:n̄ija: ke: kʰu:bə
 s̄əməd̄zʰəiləṇṇə. ð̄fiə: i s̄əbʰə kijəikə kərəi t̄ʰi:. ð̄fiə: e:go:
 be:t̄a: ke: ma:jə bʰi: t̄ʰi:.

le:kiṇṇə s̄o:n̄ija: kəfiə ləkə ki fiəmə bəruṇṇə s̄e: pja:rə kərəi
 t̄ʰi:.fiəmə bəru:ṇṇə ke: s̄ḍge: rəfiəbə. pro:pʰe:s̄ərə s̄a:fiəbə
 kəfiələṇṇə-fiəməra: gʰərə s̄e: n̄ikələ d̄zə:u. le:kiṇṇə s̄o:n̄ija:
 kəfiələkə-ð̄fi: gʰərə s̄e: n̄ikələ d̄zə:u. i məka:ṇṇə t̄ə fiəmə
 fiə:. fiəməra: ṇa:mə s̄e: d̄zəmi:ṇṇə a: gʰərə fiə:.əpəṇṇa: be:t̄a:
 ke: bʰi: le: d̄zə:u.

pro:pʰe:s̄ərə s̄a:fiəbə t̄ə s̄o:n̄ija: s̄e: s̄ət̄ʰi:fa: pre:mə kərəit̄ə
 rəfiə:..ā:kʰi s̄e: lo:rə t̄ʰuəbət̄ə be:t̄a: prijā:fu ke: le:it̄ə gʰərə
 s̄e: n̄ikələ ge:ləṇṇə. vo: a: jəfiərə me: əpəṇṇa: gʰərə s̄e: d̄u:rə
 bʰa:t̄a: pərə d̄e:ra: le:ke: rəfiə: ləgəṇṇə. ba:d̄ə me: jəfi:
 məfiəlla: me: d̄zəmi:ṇṇə kʰəri:d̄ə ke: məka:ṇṇə bəṇṇa:
 le:ləṇṇə.be:t̄a: ke: bʰi: pəd̄ʰa:be: ləgəṇṇə. əpəṇṇe: pət̄ni: ke:
 d̄e:lə pre:mə me: d̄ʰo:kʰa: a: pət̄ni: ke: pre:mə ke: bijo:gə me:
 jərə:bə a: s̄igərə:t̄ə pije: ləgəla:..be:t̄a: i d̄z̄i:n̄ijər̄igə pəṛʰəit̄ə
 rəfiə:..d̄u:rd̄iṇṇə e:fiəṇṇə bʰe: ge:lə ki i d̄z̄i:n̄ijər̄igə kələ:d̄zə s̄e:
 a:va:s̄ə əbət̄ə ka:lə ba:t̄ʰə mē: upʰəṇṇəit̄ə n̄ədi: me: ṇa:vi
 uləit̄i ge:la: s̄e: d̄ubə ke: mərə ge:lə. pro:pʰe:s̄ərə
 s̄a:fiəbə pre:mə mē: d̄ʰo:kʰa: a: i a:gʰa:t̄ə n̄əfi s̄əfi
 s̄əkila:..vo: kʰa:t̄ə pəkəti le: la:.. pəto:si: s̄əbʰə d̄a:gəḍərə s̄e:
 d̄e:kʰəiləṇṇə.pərə vo: kʰuṇṇə bo:kərəit̄ə d̄ṇṇija: s̄e: viḍa: bʰe:
 ge:ləṇṇə. s̄o:n̄ija: ke: əṇṇukəpa: pərə ka:le:d̄zə me: kira:ṇi: ke:
 n̄əukəri: miḷə ge:lə. s̄a:ra: vi:ra:s̄ət̄ə ke: mələka:ṇṇə bəṇṇə

ge:lə. ə_lla: kɪ pro: ʃja:mə mo:həṇə pət̪ni: ke: d̪e:lə pre:mə
me: d̪h̪o:kʰa: ke: ba:d̪o: əpəṇə pre:mə ke: ka:rəṇə t̪əla:kə ṇə
d̪e:le: rəh̪əṭ̪h̪i. bəruṇə a:ɪ s̪o:ṇija: ke: t̪ʰo:ṭə ke: əpəṇa:
pəruva:rə s̪əḡə d̪zi:vəṇə d̪zi: rəh̪ələ h̪əe:. s̪o:ṇija: əke:le:
d̪zi:vəṇə b̪iṭa: rəh̪ələ h̪əe:əpəṇa: ko:t̪h̪əri: me: pro: ʃja:mə
mo:həṇə ke: p̪h̪o:ṭo: t̪əḡələi h̪əe: .d̪zəi pəṇə s̪ukʰələ ma:la:
t̪ā:ḡələ h̪əe:.

-a:t̪ʰa:rjə ra:ma:ṇṇḍə mḍḍələ s̪a:ma:d̪zikə t̪ʃiṭəkə
s̪i:ṭa:məṭ̪h̪i: s̪e:va:ṇivriṭṭə prəḍʰa:ṇa:d̪ʰja:pəkə, ma:ṭa:-
t̪ʃṇḍrə d̪e:vi:, p̪iṭa:-s̪və0ra:dze:svərə mḍḍələ, pət̪ni:-prəmila:
d̪e:vi:, d̪zəṇmə t̪iṭ̪h̪i-01 d̪zəṇvəri: 1960 jo:ḡṭa:- e:mə-e:s̪əsi:
(rəṣa:jəṇə s̪a:st̪rə), e:mə e: (h̪iṇḍi:). ru:t̪ʃi- s̪a:h̪iṭjika, m̪əiṭ̪h̪i:
h̪iṇḍi: kəviṭa: -kəh̪a:ṇi: le:kʰəṇə a: a:le:kʰə. prəka:ṣiṭə po:t̪h̪i: -
m̪əiṭ̪h̪i: kəviṭa: s̪əḡrəh̪ə b̪h̪a:s̪a: ke: ṇə b̪ā:t̪jo:. 2022
prəka:ṣiṭə rəṭ̪ʃəṇa: - s̪əḍz̪h̪ija: kəviṭa: s̪əḡrəh̪ə po:t̪h̪i: - d̪zəṇəkə
ṇḍḍiṇi: d̪za:ṇəki: a: s̪əurjə ḡa:ṇə. 2022 pət̪rika: -m̪iṭ̪h̪i:
s̪əma:d̪zə, ḡʰərə -ba:h̪ərə a: əpu:ruva: (m̪əiṣa:mə). əkʰəba:rə -
d̪əṇiḡkə m̪əiṭ̪h̪i:lə puṇərd̪za:ḡərəṇə prəka:s̪ə. s̪a:ma:d̪zikə-
s̪a:ma:d̪zikə t̪ʃiṭəṇə, d̪a:jit̪və- pu:ruvə d̪zila: prət̪iṇḍ̪h̪i,
pra:t̪h̪əṇiḡkə s̪iḡs̪əkə s̪əḡh̪ə, d̪uməra:, s̪i:ṭa:məṭ̪h̪i:. s̪t̪h̪a:ji:
pət̪ṭa:- ḡra:mə-pipərə: viṣəṇəpura t̪h̪a:ṇa:-pəriṣa:rə d̪zila:-
s̪i:ṭa:məḍ̪h̪i: vət̪t̪əma:ṇə pət̪a:-pipərə: s̪əḍḍəṇə, m̪urəlija:t̪ʃəkə
va:rd̪ə-04 s̪i:ṭa:məṭ̪h̪i: po:s̪t̪ə-t̪ʃəkəməh̪ila: d̪zila:-s̪i:ṭa:məḍ̪h̪i:
ra:d̪zjə-biṣa:rə piṇḍə-843302

əɪ **rəṭ̪ʃəṇa:pərə** **əpəṇə**
m̪əṭ̪əvjə editorial.staff.videh̪ə@gmail.com **pərə pət̪h̪a:u.**

2.10. द. kiʃəŋə ka:ri:gərə- miʈʰila: məiʈʰili: ke: gʰuŋə
dʒē:ka: kʰo:kʰəiərə ke: kʰa: ge:lə (fi:ʒjə kəʈa:kʃə)

qɑ:æ. kɪfəŋə kɑ:ri:gərə

miṭṭhɪlɑ: məiṭṭhɪli: ke: gʰuŋə dʒē:ka: kʰo:kʰəiɾə ke: kʰɑ: ge:lə
(fiɑ:sʒə kətɑ:kʂə)

ba:ba: bətəbətɑ:ɪtə bədʒətə rəfɦəi dʒe: ɪ sʂəbə gʰuŋə dʒē:ka:
kʰɑ: ge:lə sʂəbə kiṭṭhə? tə_ɪjo: e:kəɾɑ: sʂəbəfɦəkə pe:tə ŋəi
bʰərələi? e:kəre: sʂəbə dʒɑ:re: miṭṭhɪlɑ: ke: e:fɦəŋe: dʒurgətɪ tʃɦəi
ki:. sʂəbətɑ: uluɑ: əpəŋe: kəbəlɪtɪ:e tʃu:rə jəi dʒe: fɦəmərə:
sʂəbə sʒəŋə kɑ:bɪlə kɪjo: ŋe:? məgəddʰɪjɑ: sʂərəkɑ:rə miṭṭhɪlɑ: ke:
ba:dʰəkə tʃɦəi? e:kko: tɑ: miṭṭhɪlɑ: vələ: əpəŋə dʒo:kʰə kəfɦətə
kiŋŋəu? i: sʂəbə gʰu:ŋə dʒē:ka: sʂəbə kiṭṭhɪu kʰɑ: ge:lə?

fɦəmə ba:ba: sʒə putʃɦəli: dʒe: ki fɦo:ləi fɦəu ba:ba:, tɔ:fɦərə
kʰətɪjɑ: gʰu:ŋə kʰɑ: ge:ləfɦo: ki:? əuri: tɔ:re: pɔ:təbɑ: sʂəbə
kʰətɪjɑ: tɔ:ri dɛ:ləkəu sʒe: e:tɛ: gərəmə:e:lə tʃɦəfɦu:? ba:ba:
bədʒələi fɦəu kɑ:ri:gərə tʃɦū: mi:dɪjɑ: vələ: sʂəbə ki: fɦəmərə
mo:ŋə əgʰo:rə kərəi me: lɑ:gələ tʃɦəfɦə? fɦəme: pʰe:rə bədʒəli:
fɦəu ba:ba: fɦəuləu ki: sʒe: kəfɦu: ŋe: tʂəbe: ŋe: fɦəmərə: əru:
budʒʰəbəi gə? tʂəbe: ba:ba: bo:lələi dʒɦu: dʒi: pəfɦile:
tʂmə:ku:lə kʰuɑ:bəfɦə tʂə ŋiṭʃe:ŋə sʒə kəfɦəi tʃɦɪjəə.

fɦəme: ba:ba: ke: kʰəŋi: bəŋɑ: ke: kʰue:li: a: putʃɦəli: dʒe:
ɑ:bə kəfɦo: ŋe: kəṭṭɦɪ gʰu:ŋə kʰɑ:e ge:ləi kɔ:ŋə bərəgɑ:fɦi: sʂəbə
dʰe:re: kɑ:bɪlə bəŋə rəfɦələu? pʰe:rə ba:ba: bo:lələkəi dʒe:
dɛ:kʰəi ŋəi tʃɦəfɦəkə miṭṭhɪlɑ: məiṭṭhɪli: ke: gʰuŋə dʒē:ka:
kʰo:kʰəiɾə ke: kʰɑ: ge:lə i: fɦo:fɦəkɑ:ri:, pe:təpe:suɑ: ŋe:tɑ:.,
sʒɑ:fɦɪjɪkə dʒələ:lə sʂəbə. tə_ɪjo: jətʰɑ:ɾtʰəkə mūfɦə dʒʰəpəbəfɦə?
fɦəmə bədʒəli: dʒe: ba:ba: pu:rɑ: pʰəiɾəkʂɑ: ke: kəfɦu: ŋe:
dʒe: ki: fɦo:ləi? ba:ba: məfɦə bɪdʒəkəbətə bo:lələkəi fɦəu
sʂəbətɑ: fɦəməfɦi: kəfɦijəə tū: sʂəbə mi:dɪjɑ: vələ: ŋəi dɛ:kʰəi
tʃɦəfɦəkə miṭṭhɪlɑ: məiṭṭhɪli: ke: dʒurdʒɑ:fɦə? fɦəme: kəfɦəlɪjəi
tɔ:fɦe: kəfɦo: ŋe: fɦəu ba:ba: miṭṭhɪlɑ: məiṭṭhɪli: ke: fiɑ:lə.

ba:ba: bədʒələi dɛ:kʰəi tʃɦəfɦəkə miṭṭhɪlɑ: məiṭṭhɪli: me:

fio:həka:ri:, pe:təpo:sua: ne:ta:, sa:hitjika d̄əla:lə s̄əbə
 əp̄hərəd̄za:tə b̄həʔ ge:lə. i: s̄əbə mit̄hila: məit̄hili: ke: ḡhu:n̄ə
 d̄z̄e:ka: k̄h̄a: ge:lə? fio:həka:ri: t̄j̄h̄əu:ta: s̄əbə ne: kit̄j̄h̄ə
 bud̄z̄h̄ət̄h̄ə ḡmət̄h̄ə a: d̄z̄hu:t̄h̄əu fio: fio: ke:n̄e: p̄h̄ir̄ət̄h̄ə
 d̄z̄e: s̄əbət̄a: məit̄h̄ili:e: t̄j̄h̄ij̄əi t̄ə d̄ər̄əb̄h̄əga: s̄ə d̄e:v̄əḡh̄ərə
 d̄z̄əne:ḡərə s̄ə go:dda: t̄ək̄ə s̄əbət̄a: mit̄h̄ile: t̄j̄h̄ij̄əi a:
 ra:d̄z̄əp̄h̄a:ni: d̄ər̄əb̄h̄əge: fie:ba:k̄ə t̄ja:hi:ʔ i: fio:həka:ri: s̄əbə
 b̄h̄əḡəpi:p̄əb̄əh̄a: s̄əbə b̄ət̄ək̄ut̄t̄əb̄əilə t̄a: k̄ər̄əi d̄z̄e:t̄h̄əʔ
 k̄ər̄ət̄əb̄ə n̄əi d̄e:k̄h̄ət̄h̄ə a: d̄z̄a:t̄i d̄e:k̄h̄ə lo:k̄ək̄ə a:k̄əl̄ən̄ə
 k̄ər̄ət̄h̄ə ki:ʔ t̄h̄i:n̄a: i: pe:təpo:sua: ne:ta: s̄əbə mit̄h̄ila:
 ra:d̄z̄ə fio: fio: k̄ər̄ət̄ə d̄əla:li: ke:n̄e: p̄h̄ir̄ət̄ə. a:i: t̄əl̄ik̄ə
 e:k̄ərə: s̄əb̄əke: t̄j̄in̄ni: m̄il̄ə t̄ja:lu: k̄ərə:ule: n̄əi b̄h̄e:l̄əi a:
 mit̄h̄ila: ra:d̄z̄ək̄ə n̄a:m̄ə p̄ərə t̄j̄əd̄a:k̄h̄o:ri: po:st̄ər̄əba:d̄zi: a:
 d̄z̄ət̄ərə m̄ət̄ərə p̄ərə b̄h̄a:s̄əŋ̄əba:d̄zi: t̄a: k̄ər̄əi d̄z̄a:re:ʔ

h̄əm̄ə ba:ba: ke: k̄əh̄əli: h̄əu ba:ba: mit̄h̄ila: ra:d̄z̄ə b̄əŋ̄ət̄əu
 t̄ə t̄o:ro: m̄ət̄ri: s̄ət̄ri: b̄əŋ̄a:i: d̄e:t̄əu t̄ə ni:k̄ə r̄əh̄ət̄əu ne:
 əp̄p̄əŋ̄ə b̄h̄a:s̄a: məit̄h̄ili: me: ra:d̄z̄ə ka:d̄z̄ə fio:t̄əu? e:t̄e:
 s̄uŋ̄ət̄e: ba:ba: a:ro: k̄h̄iŋ̄ja: ge:ləu. h̄əm̄ərə: s̄ə bo:l̄əl̄ək̄əu
 h̄əu ka:ri:ḡərə t̄ō:hu: sa:hitjika d̄əla:lə v̄əla: t̄j̄əl̄ək̄əp̄əni:
 b̄ət̄j̄a:i: l̄əḡəl̄əh̄əʔ h̄əme: ba:ba: s̄ə put̄j̄h̄əli: d̄z̄e: sa:hitjika
 d̄əla:lə ke:fi:n̄ə fio:i: h̄əi:ʔ

ba:ba: ke: h̄əŋ̄i: t̄j̄h̄u:t̄i ge:l̄əi b̄əd̄z̄əl̄əi əi: h̄əu ka:ri:ḡərə t̄o:ro:
 əi: sa:hitjika d̄əla:lə s̄əbə d̄r̄ja: n̄əi bud̄z̄h̄ə t̄j̄h̄əh̄əʔ h̄əu j̄əih̄ə
 ma:n̄əki: d̄əla:lə s̄əbə t̄ə məit̄h̄ili: b̄h̄a:s̄a: ke: s̄udd̄h̄ə əs̄udd̄h̄ə,
 ke:n̄d̄ri:j̄ə məit̄h̄ili: ra:t̄ə bo:li:, d̄əit̄j̄h̄əŋ̄a:fi: p̄əit̄j̄əma:fi:
 ko:s̄ik̄əŋ̄əfi: m̄əp̄h̄e:j̄i: ke: b̄h̄e:d̄ə k̄ə: k̄h̄əd̄ə b̄ik̄h̄əd̄ə ke:l̄ək̄əʔ
 h̄əm̄ə put̄j̄h̄əli: s̄e: ki:ʔ ba:ba: bo:l̄əl̄ək̄əi h̄əu ka:ri:ḡərə t̄o:ra:
 lik̄h̄əb̄ə ba:d̄z̄əb̄ə ke: i: s̄əbə mo:d̄z̄əre: ne: k̄ər̄ət̄h̄əʔ
 b̄əh̄ud̄z̄əŋ̄ə v̄ərḡək̄ə bo:li: ke: i: s̄əbə ra:t̄ə bo:li: k̄əh̄ət̄h̄ə.
 lik̄h̄əba: ka:l̄ə s̄e:fio: t̄o:h̄ərə bo:li:k̄ə m̄əul̄ik̄ə s̄v̄əru:p̄ə ke:
 b̄əp̄əil̄ə s̄əsk̄ri:t̄a:fi: məit̄h̄ili: b̄əŋ̄a: d̄e:t̄h̄ə ki:ʔ s̄əbət̄a:
 puru:s̄ka:r̄ə a:jo:d̄z̄əŋ̄ə me: əp̄əne: t̄a: a: d̄u: t̄ja:ri: t̄a:
 mo:n̄əl̄əgḡu: pit̄j̄h̄əl̄əgua: ke: s̄əḡə r̄ək̄h̄ət̄h̄əʔ i: sa:hitjika

ḍḍala:lə ṣṣəbə ḍḍḥu:rṭṭəi kə məṭṭḥīli: bḥa:ṣa: ke: vərgə bḥe:ḍi:
bəṇṇa: ḡḥu:ṇṇə ḍḍz̄ḍka: kḥa: ge:ləi. kəḥəla: pərə e:kko: ṭa:
ḍḍala:lə jəṭṭḥa:rṭḥə gəpə ma:ṇṇəṭə kiṇṇəu uṇṇəṭe: jəṭṭḥa:rṭḥəkə
mū:ḥə ṭa: ḍḍz̄ḍ: pəṭə ki:?

ḥəmə ba:ba: ṣṣə puṭṭḥəli: ḍḍze: | kəḥo: ṭə jəṭṭḥa:rṭḥə ke: ṭo:pi:
pəḥīra: mūḥə ḍḍz̄ḍ:pi ḍḍe:ṭəḥo: ki: ba:ba: bo:lələkəi ḥiḥ ḥiḥ
i: ṣṣəbə ṭo:pi: pəḥḥəbəi me: pa:rəḡgəṭə ṣṣəbə ṭḥḥi. əṭṭṭḥa: i:
kəḥəṭə ṭə bəṣṣəḥa: bərəḍḍə ke: ṭḍ: ki: kəḥəbəḥəkə? ḥəme:
bo:ləliḡəi ḍḍze: ḥəme: ṭə ṭḥe:ṭḥi: me: bərəḍḍe: kəḥəbəi ṇṇe:?
ba:ba: bəḍḍələi ḍḍḥu: ḍḍzi: məṭṭḥīli: ma:ṇṇəkə vəla: ṣṣəbə ṭə
bəṣṣəḥo: bərəḍḍə ke: ka:məḍḍḥe:ṇṇu: ḡa:e: bəṇṇa: ḍḍe:ṭəi a: kəḥəṭṭəi
ḍḍuṇṇu: ḍḍe:kḥəi me: uḍḍərəḥ ḥiḥ | ṭə məṇṇəma:ṇṇa: ḍḍze: mo:ṇṇə
ḥəe:ṭə ṣṣe: kəḥəbəi. jəṭṭḥa:rṭḥə ḍḍe:kḥəula: ṭəkəila: pərə ḍḍze:
bəṣṣəḥa: bərəḍḍə ki: ka:məḍḍḥe:ṇṇu: ḡa:e: ki: rəḥiḥ ṭe:kərə
jəṭṭḥa:rṭḥə lo:kəkə ṣṣo:ḍḍz̄ḍḥəḥa: e:ba:kə ṭḥa:ḥi: ṭə uṇṇəṭe: i:
ṣṣa:ḥiṭṭḡikə ḍḍala:lə ṣṣəbə ḥəməre: ṭo:ra: ḍḍza:ṭṭva:ḍi: a:
mḥṭṭṭəlo:bḥi: kəḥḥə jəṭṭḥa:rṭḥəkə mūḥə ḍḍz̄ḍḥəpəba:kə pḥīra:kə
me: rəḥḥəṭḥə ki: ḍḍze: ḍḍe:kḥa:rə ṭḥiṇṇḥa:rə ṇṇe: bḥə ḍḍza:e:?
ḍḍza:be: ṭəkə ḥo:ḥəkəri:, pə:ṭəpo:ṣṣua: a: ṣṣa:ḥiṭṭḡikə ḍḍala:lə
ṣṣəbəḥəkə ḍḍe:kḥa:rə ṭḥiṇṇḥa:rə ṇṇe: ḥe:ṭəi ṭa:be: ṭəkə i: ṣṣəbə
mṭḥīla: məṭṭḥīli: ke: ḡḥu:ṇṇə ḍḍze:ḥ:ka: kḥa:o:kḥəri ke: kḥa:ṭə
rəḥḥəṭə ki:?

əpəṇṇə mḥṭṭṭəṣṣə editorial.staff.videhə@gmail.com pərə
pəṭḥa:u.

2.11.la:lə ḍḍe:və ka:məṭṭə- ṭi:ṇṇə ṭa: po:ṭḥi:kə ṣṣəmi:kṣa:

la:lə d̪e:və ka:məʈə

t̪i:nə ʈa: po:t̪hi:kə s̪əmi:kʂa:

1

prəkrija:d̪hi:nə s̪a:ma:d̪zika pəriuvərt̪ənə'kə s̪vərə

məit̪h̪ili: s̪a:hiɽjəme: ra:d̪zəni:t̪i ʃa:s̪tri:jə a:
məno:vəid̪z̪na:n̪ikə s̪a:hiɽjə kə' rət̪ʃəna: kəmə d̪e:kʰələ
d̪z̪a:i:t̪ə ət̪ʰi. a:d̪z̪ukə pəriuvə:ʃə mē: e:kət̪ʰa:ɦa: n̪əvəkəv̪iʈa:
va: kəɦi s̪əkəiʈə t̪ʰi: əkəv̪iʈa: li:kʰəba:kə ba:d̪hi a:jələ t̪ʰəikə.
pədd̪əke: bənnəʃəv̪t̪ə gədjə le:kʰənnə ka:d̪zə kəmə bʰə'
rəɦələikə ɦənn̪. e:ɦi t̪ʰələnnəʂa:rike: d̪hiɽt̪ija:bəiʈə a:t̪məkət̪ʰa:,
n̪iv̪ədd̪h̪ə, ja:t̪ra: prəs̪əgə, kət̪ʰa: s̪əgrəɦə a: pre:rəkə s̪əsmərənə
d̪iʃə un̪mukʰə rəɦəiʈə ʃri: rəv̪iɽd̪rə n̪a:ra:jənə miʃrə d̪zi:
e:ga:rəɦə go:t̪ə upənj̪a:s̪ə d̪h̪əri prəka:ʃiʈə kəjə t̪ʰukələ
t̪ʰəʈ̪hi. ɦa:ləɦime: ɦun̪əkə "bədd̪əli rəɦələ ət̪ʰi s̪əbʰə
kit̪ʰu" məit̪h̪ili: upənj̪a:s̪ə pəd̪h̪ələũɦə. d̪z̪e:kərə o: s̪vəjə
le:kʰəkə a: prəka:ʃəkə t̪ʰəʈ̪hi. e:ɦi po:t̪hi: mē: 132 ʈa: pənn̪a:
ət̪ʰi. n̪imənnə ka:gət̪əme: t̪ʰəpələ po:t̪hi:ke: s̪ərəka:ri:
a:i:e:s̪əbi: e:n̪ə pra:pt̪ə bʰe:lə t̪ʰəikə a: 250 ʈa:ka: d̪a:mədd̪əri
n̪ir̪d̪h̪a:rənə kəjəne: t̪ʰəʈ̪hi. 14 əprəilə 2022 kē: gre:t̪ərə

kəʈʰjə, bʰa:və-bʰəgima: kə' n̄a:pə ʃɪrʂəʂtʰə utkəʂə dʰəri
 pəhūtʃələ tʃʰəikə.a:kʰɪrə ʂəməkə.li:n̄ə upənjə.ʂəkə:rə
 fie:tukərə dʒʰa: dʒe: "kəkəra: le: ərədʒəbə fie: !" mē:
 kʂe:ʃri:jə n̄imn̄əʃta: _pətʃəkə:ʃi:,d̄əkʂiŋa:ɦa: a: bʰəddəusəkə
 prəjo:ɡə kəjəne: tʃʰəʃtʰi,o:ɦitʰa:mə rəv̄ind̄rə n̄a:ra:jəŋə miʃrə
 pʰəri:tʃʰə ʂtʰa:n̄ə ʃəktɪpurəmə a: v̄idʒəjəpurəmə ʂn̄ə
 bʰa:rəʃtəme: prətʃəlɪtə d̄əkʂiŋə i:la:kə:kə n̄a:mə muŋd̄ərjə
 kəjələn̄i əʃtʰi.d̄e:ɦa:t̄i: məjətuərə-bəpətuərə əbo:dʰə
 ba:lika:'kə bʰərəŋə- po:ʂəŋə o:kərə ma:ma:dʒi: əpəŋa:
 ɡa:məme: kərəitə bi: e: dʰəri pədʰəbətə tʃʰəikə.e:kə prət̄a:pi:
 n̄e:t̄a:dʒi: kē: o: ba:lika: ke:rə ma:mu:dʒi: o:ɦitʰa:məkə
 əbərədʒa:t̄ə rəɦəitə tʃʰəikə. ʂe: ɦuŋəkə ɡəɦiiki: n̄əddʒəirə
 əvəʃje: pət̄ələ tʃʰələikə,t̄ē: suddʒʰa:və d̄əitə tʃʰəikə dʒe: e:kəra:
 v̄ija:ɦəkə tʃiŋt̄a: e:kʰəŋə n̄əjə kəri:. ɦəmərə: d̄e:ra: pərə
 ʃəɦərəme: le:n̄e: əbɪjəkə.o:t̄əjə ni:kə dʒəkā: o:r̄ija:un̄ə kə'
 ʂəgəɦi n̄o:kəri: dʰəra: d̄e:bəni.o:ɦi ʂə kəʃtʰa:-ʂəb̄əddʰə pəiɡʰə
 ɡʰərə-bəʃtəme: a:ʂa:n̄ə ʂə bʰə' dʒa:jəʃt̄ə. muɖa: ɦuŋəkə:
 ɦɪr̄idəjəme: kiʃʰə d̄o:ɦəre: bʰa:və umərəitə rəɦəikə.a:n̄e:
 kiʃʰu lo:kəʂəŋə ʂədd̄i:pədd̄i: ʂe:ɦo: o:dʒʰəra: ɡe:la:ɦə
 n̄e:t̄a:dʒi:kə ʂəgə. upənjə:ʂə'kə pa:tʰəkə pədʰəit̄əka:lə
 a:rəmbʰe: mē: va:ʂt̄əvikə dʒi:n̄əɡikə əŋubʰəvə kərəitə
 ʂəbʰəvəʃt̄ə: ʂvə0 re:ləmət̄ri: ləli:t̄ə n̄a:ra:jəŋə miʃrə dʒi:ke:
 b̄əmə ɦət̄ja:kā:də a: ʂvə0 prədd̄h̄a:n̄əmət̄ri: ra:dʒi:və ɡā:d̄hi:
 dʒi:ke: m̄riʃu b̄əməviʃpʰo:t̄ə kā:də , mətʃə pərəɦəkə d̄riʃjə ʂə
 bʰəja:kra:n̄t̄ə bʰə' utʰəit̄ə ɦo:t̄ɦi.o:n̄a: a:ɡu: dʒe: d̄riʃt̄a:t̄ə
 bʰe:t̄əitʃʰə n̄e:t̄a:dʒi:kə pət̄ni məɦima:kə ' ra:dʒəp̄rəmukʰə
 bəŋəit̄ə ɡʰəri: ʂvəʃt̄ə: va:ʂt̄əvikə dʒi:vəŋəme: biɦa:rə'kə e:kə
 mukʰjəmət̄ri: dʒi:ke: dʰərməpət̄ni mo:n̄ə pət̄əʃt̄ən̄ə.dʒe: ɦo:
 pərətʃə d̄i:rgʰə kəʃtʰa: kə' v̄iʂt̄a:rə pəbət̄ə i: ʂa:ma:dʒikə
 upənjə:ʂə e:kə ra:dʒəni:t̄ikə ʂəddʰəjəŋt̄rə kə' n̄əddʒa:ra: bəʃa:
 dʒəiməkē: d̄e:kʰəbəime: ʂəmət̄ʰə bʰe:lə tʃʰəri:.
 n̄əvəʃt̄ur̄ija: lo:kəni:kə ra:dʒəni:t̄ikə d̄ələ ɡəʃt̄əŋə ɦo:i:tʃʰə-
 dʒəŋəkr̄a:t̄i d̄ələ. e:ɦi d̄ələkə ɦəmə 'ʃəv̄d̄ə' ʂə t̄a:ʃp̄əjə əʃtʰi-
 le:kʰəkə ʂvəʃjə , dʒe: kəɖa:t̄iʃt̄ə le:kʰəkəkə ɦɪr̄idəjəme: bəʂəit̄ə
 əʃtʰi. ʃəkt̄iŋa:t̄hə a: ʂədd̄i:pə kē: ʂəgə purəit̄ə n̄a:ri: ni:ke:t̄əŋə

ṣṭhā:gi pāra:jāḷa śikḥa: prāmukḥa pa:trā rāhāṭṭa
 t̪hāṭṭhi:ṇā.o:mhāra śamāgrā vika:ṣā ḍalākā ra:ḍzjāprāmukḥa
 ṇe:ṭa:ḍzi:kā śabā ṭarāhī: t̪hāṭṭi: rāhāṭṭa t̪hāṇṇa.e:kā ṭarāhī:
 aṅṭarāra:ṣṭri:jā ṭāṣkari: giro:hā 'kā pāro:kṣā śamāṭṭhāṇṇa
 rāhāṭṭa t̪hāṇṇa. ṇa:ri: ṇike:ṭāṇṇakā apāṇa: i:t̪hā: ṣṭhā aṅṭiṭṭikā
 prājo:gā kārāṭṭa t̪hāṭṭhi.pā:t̪hā: mu:ṣḍāṇḍā ṇiḍzi: lāṭḥāṭṭa
 ṣṭhā: hāṭṭamā apāṇe: t̪hā:hiā ḍze:kā: ka:ḍzā a:bāi
 t̪hāṇṇa.ṣārija: ga:māme: śi:kḥa: ṇāhi bḥe:ṭāṭṭa t̪hāikā
 muṣākāḍāṇḍā śabāke:vikaṭṭa ṣṭhāṭṭi ḍzḥe:lāṭṭa ḍzāhāṇṇa
 a:ḍzi:vāṇṇa ka:ra:va:ṣā bḥo:gājā t̪hāṭṭhi.ṭṭā pāṭṭi:kā śāha:re:
 pa:rṭi:kā ṭa:gāṭṭa apāṇe: lāgā ra:kḥāi t̪hāṭṭhi.o:hi apāra:ḍhi:
 muṣāḍāṇḍakā ḍākḥālāḍḍa:ḍzi: ṣṭhā ṭrāṣṭā ho:ṭṭa,hiṭṭājā
 pāriṭṭāṇṇa ho:jā t̪hāṇṇa māhīma: ḍzi:ke:.a: o: ṣṭhā:pa ṣṭhā
 ḍze: pāhīle: pu:ṣā pāriṭṭāṭṭa ka:rjākāṭṭa: ṇe:ṭa:ḍzi:kā rāhāṇṇi,
 e:ṣākāre: bḥē:ṭā kārājā a:bi ḍzā:i: t̪hāṭṭhi.ṇā.ṭa:hi ṣṭhā purvāḍḍāri
 apāṇa: pāḍā ṣṭhā ṭja:gā -pāṭṭrā ḍe:ba:kā ḍzāṇṇāṭṭabā mi:ḍja: kē:
 ṣe:ho: ḍḍā' ḍe:ṇe: rāhāi t̪hāṭṭhi:ṇā.a:bā vīpākṣi:kā ṭa:gāṭṭa
 śikḥa:ḍzi:kā ṇe:ṭriṭṭvākāla: ṣṭhā e:ṭe:kā bāḍḥāṭṭa t̪hāṇṇhi ḍze:
 vīḍzījo:ṭṭāṣā māṇṇa:bāṭṭa jo:gjā ho:i:t̪hā.pā:t̪hā: ṣi:ṭā
 mā:ṭre: ṇiṭṭāli:jā ummi:ḍāva:rā ḍzi:ṭāi t̪hāikā,ṣe:ho: vājāhā
 ḍze: hiṇṇāka: apāṇāhi pa:rṭi:kā aṣṭāṭṭāṭṭa ṭikāṭṭa vāṭṭiṭṭa
 kra:ṇṭika:ri: t̪hāṭṭhi.ra:ḍzā ṣa:ṣāṇṇakā śabā pāṭṭja:śi: hi:ri
 ge:lāi,ka:rāṇṇa ḍu: guṭā bāṇṇalā t̪hāṭṭhāikā a: māṭṭā:ṭa:'kā
 bi:t̪hā ṣe:ho: t̪hāvi ḍhū:milā bḥe:lā rāhāikā.ṣve:ṭā vāṣṭrāḍḍā:ri:
 a:bā gula:bi pāriḍḍā:ṇā mē: pāṭṭiṇṭiḍḍā śabḥa:kā bāṣa:rāme:
 a:bi apāṇa: ḍzāgāhā pāra ṣvājā ṇājā bāṇi śri: śāṭṭiṇṭa:ṭhā kē:
 pḥu:lāma:la: la:ḍḥāṭṭa ra:ḍzjā prāmukḥa māṇṇo:ṇi:ṭā kārāṭṭa
 ṣṭṭa: ṣṭhā:pāli:hiā. e:hi ṣve:t̪hā:ṭa:ra:ṭa: le: śamāṭṭhāka
 ḍzāṇṇā: lo:kāṇi ḍzīṇṇā:va:ḍā ṇa:ra:kā ḍzājāgḥo:ṣā kārāṭṭa
 rāhāḷā. t̪hāṇṇa:vi: ra:ḍzāṇṇi:ṭi śamājāme: māhīma:ḍzi:kā
 pa:rṭi:kā kiṭṭhā aṣṭāṭṭāṭṭa ṇe:ṭa: a: ka:rjākāṭṭa: ḍze: alāgā guṭā
 bāṇa:kājā pa:rṭi:kā pāṭṭiṭṭā: māli:ṇā kārāṭṭa bḥāṭṭhā: bāṣa:
 ḍe:lākāikā, ṭa:hi guṭākā ṇa:māḍḍā:ri: le:kḥākā māhī:ḍājā ṇāi
 kā' ṣākāla:hiā.a:o:rā ṇe:ṭa:ḍzi:kā ṣubḥā ṣṭhāḍzā: ṣe:ho: kiṭṭhā
 ra:ikḥā ṣākāi t̪hāḷā:hiā. śri: miṭṭrā ḍzi:kā upāṇja:ṣā le:kḥāṇṇa

ʃəli:kə h̄əmə ka:jələ tʃʰi:,kitʃʰu e:h̄əŋəŋə p̄ä:ti d̄rəʃtəʋjə ətʃʰi:-

ʃərəka:ri: gʰo:ʃəŋa: ʃə d̄zəŋəta: bəhiʋtə kʰuʃə rəh̄əjə.ma:ʃe:-
 ma:ʃe: pa:ŋi b̄id̄zəli:kə bilə ŋəhi d̄e:bəjə pəɾəikə. ma:ʃəme:
 du: be:rə kilə:kə kilə: m̄əgəŋi:me: ra:ʃəŋə bʰe:ti d̄zə:ikə.
 ʃəbʰə əpəŋə-əpəŋə d̄ərəba:d̄zə: pəɾə t̄a:ʃə kʰe:la:e:,bʰo:d̄zəŋə
 kərəe: a: ʃä:d̄zʰə pəɾəʃəhi s̄uti rəh̄əe: . priʃtə-110 ʃə uqʰriʃtə.
 upəŋja:ʃəme: du: d̄ələkə upəɾəʃəʃəʰə , puliʃja: ka:rəva:i: ,
 h̄əva:i: d̄zəh̄a:d̄zə ja:t̄ra: , əpəta:ləkə d̄riʃjə, ʃi:bi:a:i: d̄zä:tʃə
 , ma:ŋəŋi:jə utʃʃə əd̄a:ləʃə ke:rə ŋiʃkəɾə ro:tʃəkə
 la:gəʃə.a:bə 20 ʃa:lə ʃə be:ʃi:je: ra:d̄zjə kərəʃtə ʃəməi kʰəpi
 ge:ləikə.ʃəma:d̄zəkə əŋuku:lə va:t̄a:vəɾəŋə ʃri:d̄zəŋə
 bʰe:ləikə, d̄zə:hi ʃə ba:lika: ʃəbə d̄a:ktərə, iḍziŋi:jə bəŋi
 rəh̄ələikə. ʃəɾə d̄zə:ti:jə e:kəta: bəɫʰələ a: ʃa:muhikə
 bʰo:d̄zəme:- utʃəvəme: ʃəməɾəʃəta: d̄e:kʰələ d̄zə:ikə.
 kʰa:ŋəpijəŋə ʃəbəd̄zə:ŋa: h̄uə ləgələi a: ʃikʰa:kə t̄ja:gə ʃə
 h̄uŋəkə ʃvəpəŋə ʃa:ka:rə h̄o:i:t̄ə ge:ləikə.e:hi t̄ərəh̄i:
 ʃa:ma:d̄zəkə pəɾiʋəɾəŋə ʃəʃəʃə ʃa:ka:ra:t̄məkə d̄iʃəŋə bəɫʰəʃə
 d̄e:gə ʃəŋə bud̄zʰa:jə. ʃa:ma:d̄zəkə ʃəɫbʰa:vəŋa: ʃəbʰa:
 d̄zəkʰəŋə-d̄zəkʰəŋə kəʃəʃə kərəʃti t̄ə a:kʰəɾime: e:kə ŋiʃəŋə
 ʃəvḍə -tʃəɾəibe:ti - tʃəɾəibəti əvəʃje: ʃikʰa:d̄zi: kəh̄əʃti.

2

miʃʰila:me: mā:gəŋə kʰəva:ʃə tʃʰə _1!

miṭṭhila: me: ki: tʰə_1 ? miṭṭhila: me: si:ta: tʰə_1! si:ta:'kə
 d̪zəṇəmə əsətʰa:ṇə tʰə_1! miṭṭhila: me: ṇədi: a: po:kʰərə e:!
 pa:ṇə ma:tʰə a: məkʰa:ṇə tʰə_1 ! miṭṭhila: me: d̪rəbʰəga:
 ra:d̪zə tʰə_1 ! la:lə - la:lə məka:ṇə tʰə_1! miṭṭhila: me:
 ra:d̪zəkəvi vɪdja:pətʰi tʰə_1! miṭṭhila: me: mā:gaṇə kʰəva:ʃə
 tʰə_1 ! pətʰəgətʰija: gʰəra:ṇa: ke: ra:ga tʰə_1! miṭṭhila: me:
 bʰa:rəti: a: məd̪əṇə tʰə_1! suḡga: pətʰə_1t̪ə pura:ṇə tʰə_1!
 miṭṭhila: me: əja:tʰi: tʰə_1! pərəsəut̪ə kəlija:ṇi: ma:jə
 məha:ṇə tʰə_1! rətʰəṇa: me: ma:tʰi ke: s̪əṇḍə tʰə_1 ! miṭṭhila:
 me: ʃəhi:d̪ə ra:məpʰələ məd̪ələ tʰə_1! d̪e:s̪ə le:lə s̪əha:d̪ət̪ə
 məha:ṇə tʰə_1 ! miṭṭhila: me: pa:ga tʰə_1 ! pəgətʰi: tʰə_1!
 miṭṭhila: ke: ʃa:ṇə tʰə_1! ra:ma: miṭṭhila: məha:ṇə tʰə_1 !!
 e:hi vɪʃiʃt̪ə ʃəli:kə bʰa:ʃa:kə upəbʰa:ʃa: ,bo:li: - va:ṇi:kə
 ma:ṇəkə ke:rə pʰe:rəme: kiṭʰə lo:kə a:rəbʰə s̪ə rəhət̪ə
 əjələ:hiə hi:ṇə. pərətʰə t̪a:hi s̪ə ma:tribʰa:ʃa: əṇura:gi:
 s̪əməs̪t̪ə lo:kə bi:tʰə s̪a:r̪əv̪d̪zəṇikət̪a: mē: s̪əki:r̪ət̪a:
 pʰē:t̪əikə ka:d̪zə ma:ṇələ d̪za:tʰə. o:ṇa: bʰa:ʃa:kə
 ma:ṇəki:kərəṇə kərəjə ba:la: kijo: ke: hi:jə tʰə_1? d̪zəhəṇə
 ma:jəkə mukʰa:rəv̪ṇḍə s̪ə ṇikələlə va:ṇi:kē: ṇa:ṇhiṭa: s̪ə
 bətʰiʃa: s̪up̪ət̪ə - s̪ikʰət̪ə a:gu: bəḍʰət̪ə əpəṇa: pəri:ʃə mē:
 əpəṇə gəppə s̪ə əgila: məigə pərə rəhələ lo:kə kē: t̪ə_1jə
 bud̪zʰəuṇa:i: me: s̪əpʰələ hi:ṭe: tʰə_1kə. t̪əkʰəṇə i: t̪t̪əmfia:
 t̪a:d̪ə kərəba:kə ko:ṇə ka:d̪zə? g̪rijərs̪əṇə s̪ərbe:me:
 ma:ṇələṇi d̪ze: mətʰili: bʰa:ʃa: ət̪t̪əme: ba:bʰəṇəke: ṇəhi
 rəhəṇi. hiṇəkə bʰa:ʃa: s̪əsk̪riṭə a: lo:kəba:ṇi: va:d̪əme:
 əvəhət̪ə rəhəṇi,d̪za:hiṇe: vɪdja:pətʰi d̪zi:kə rətʰəṇa:
 prəma:ṇiṭə rupē: tʰə_1ṇhi. miṭṭhila: kə' s̪o:liḥəkəṇə s̪əma:d̪zəkə
 d̪ze: bʰa:ʃa: bo:li: rəhəjə s̪əjəhə mətʰili: t̪hi:kə. e:hike: ra:ṭo:
 ra:t̪i ma:ṇət̪a: r̪d̪ət̪ə ʃa:s̪əki:jə s̪t̪ərə pərə məhət̪və bətʰələ
 rəhəikə. s̪ərve: mē: iho: bʰe:t̪ələṇi miṭṭhila:'kə va:si: hiṇḍu:
 s̪əma:d̪zə bi:tʰə t̪ə_1d̪əhi: d̪e:va:ṇə pu:d̪zələ d̪za:ikə. ko:ṇu:
 - ko:ṇu: vjək̪t̪i d̪za:t̪i a: vərgəme: e:kəhiṭa: d̪e:vi: d̪e:vət̪a: a:
 i:ʃt̪ə guru:kē: ru:pəme: bʰəgəva:ṇ bʰəgəvət̪i: əra:d̪h̪jə d̪e:və
 rəhət̪ə a:jələ tʰə_1kə. gʰərəkə ət̪a:t̪ gəhəvərame: e:kət̪a:
 d̪e:va:ṇə rupəme: ' ʃa:hi:bə kʰəva:s̪ə ' kə ' pu:d̪za: bʰa:və

s̄e:fi: fi:it̄a r̄əfiələ t̄f̄h̄aikə. e:kə go:s̄a:i: gh̄arəkə bh̄agət̄a
 muh̄ē: bh̄a:v̄ə kh̄e:l̄əit̄a,v̄a:k̄ d̄əit̄a s̄uṇṇələ ət̄f̄h̄i - "fi: s̄e:v̄əkə!
 t̄ō: s̄əb̄ə kh̄əva:s̄ə s̄əvd̄əkə p̄əigh̄əut̄ə kh̄u:b̄ə ma:n̄əit̄ə əjələfīa.
 d̄ze: p̄əfi:le: s̄əməj̄əme: kh̄əva:s̄ə n̄əfi s̄əmb̄o:d̄h̄əṇṇə k̄əre:j̄ə t̄ō
 ma:ri kh̄a:e: t̄f̄h̄əl̄əi a: a:b̄ə d̄zəũ o:fi v̄əṣ̄əd̄z̄əke: k̄i:jo:
 lo:k̄əṇṇike: kh̄əba:s̄ə k̄əfiəb̄əfīəkə t̄ō ma:ri o:k̄əra: fi:t̄h̄e:
 kh̄e:be:t̄a: k̄ər̄əb̄əfīa. a:d̄z̄a:d̄i:k̄ə va:d̄ə d̄z̄əma:n̄a: uṇ̄əit̄ə
 ge:l̄əikə. o:n̄a: s̄əma:d̄z̄əme: d̄ze: d̄i:ja:d̄i p̄əigh̄ə s̄əkh̄j̄ā.me:
 r̄əfīəit̄ə ət̄f̄h̄i ,s̄e: əlp̄ə d̄i:ja:d̄i ba:l̄a:ke: p̄h̄ut̄əb̄əit̄ə mo:d̄z̄ə
 n̄əfi d̄əit̄ə, upe:k̄s̄a: k̄ər̄əj̄ə s̄ə va:d̄z̄ə n̄əi əb̄əit̄f̄h̄ə. bh̄a:r̄əti:j̄ə
 s̄əv̄id̄h̄a:n̄ə k̄ə' ra:s̄tri:j̄ə s̄vi:k̄rīt̄ə l̄əks̄j̄ə j̄ə - s̄əma:n̄ət̄a:.
 mud̄a: əs̄əma:n̄ət̄a: bh̄ər̄ələ t̄f̄h̄aikə. s̄a:ma:d̄z̄ik̄ə n̄i:ja:k̄ə:
 d̄z̄əḡəfīə s̄a:ma:d̄z̄ik̄ə əṇṇi:j̄ə m̄ət̄f̄ələ t̄f̄h̄aikə,t̄ē: k̄əv̄iṭ̄ə
 m̄əho:d̄əj̄ə əp̄əṇṇə p̄ā:t̄i s̄ə muk̄h̄ər̄ə bh̄ə' k̄əv̄iṭ̄əd̄h̄a:ra: k̄ə'
 əd̄z̄əst̄r̄ə s̄ro:t̄ə b̄əfi:ṇ̄e: t̄f̄h̄əṭ̄h̄i. j̄əṭ̄h̄a: :-
 s̄əsk̄rīt̄ə me: l̄ik̄h̄a:i ə s̄əṭ̄əp̄əṭ̄h̄ə v̄əra:m̄fīṇṇə.
 fiṇṇ̄di: me: l̄ik̄h̄a:i ə t̄f̄əṭ̄uri: t̄f̄əma:r̄ə ..
 m̄əit̄h̄ili: me: l̄ik̄h̄a:i ə s̄əṭ̄i:ja: d̄h̄əṇṇuka:n̄ə.
 l̄ik̄h̄e:ba:l̄a: t̄f̄h̄ə_īṭ̄h̄ə v̄ərt̄f̄əṣ̄ṭ̄əva:di: r̄əṭ̄f̄əṇṇa:k̄a:r̄əḡəṇṇə..
 b̄ərt̄f̄əṣ̄ṭ̄əva:di: ke: s̄əṇṇəma:n̄ə d̄əl̄it̄ə ke: əp̄əma:n̄ə.
 s̄əb̄h̄ə gr̄əṇṇ̄t̄h̄əṇṇə me: fīj̄ə v̄ərt̄f̄əṣ̄ṭ̄əva:di: ke: guṇṇəga:n̄ə..
 d̄əl̄it̄ə upe:k̄s̄it̄ə ke: fi:je: k̄ə_īl̄əṇṇə əp̄əma:n̄ə.
 d̄əl̄it̄ə upe:k̄s̄it̄ə k̄ər̄ə d̄z̄o:ri ke: k̄ər̄ə_īṭ̄ə p̄r̄əb̄h̄u:ga:n̄ə..
 t̄ē: vo: d̄əl̄it̄ə upe:k̄s̄it̄ə ke: k̄ər̄ə_īṭ̄ə fīj̄ə guṇṇəga:n̄ə!
 a:ijo: s̄əma:d̄z̄ə me: pu:d̄z̄ələ d̄z̄a:i v̄iṭ̄h̄e:d̄ək̄əḡəṇṇə!! k̄əv̄i
 d̄z̄i:k̄ə t̄a:ṭ̄əp̄əj̄ə t̄f̄h̄əṇṇi əud̄z̄əko: t̄t̄h̄i m̄ē: lo:k̄ə kh̄a:s̄ə b̄əṇṇəj̄ə
 t̄f̄a:fīəit̄ə t̄f̄h̄aikə. kh̄a:s̄ə s̄əvd̄əkə p̄əri:ja:j̄əva:t̄f̄i: ru:p̄əme:
 kh̄əva:s̄ə n̄iṭ̄i:ra:t̄h̄ə p̄ā:t̄i əi ṭ̄ər̄əfīē: kr̄ə0-69 s̄iṣ̄ək̄ə p̄a:t̄h̄ə
 "kh̄əva:s̄ə" m̄ē: ḡəb̄əit̄ə t̄f̄h̄əṭ̄h̄i. j̄əṭ̄h̄a: -: kh̄əva:s̄ə t̄f̄h̄i:,
 ra:d̄z̄a:k̄ə kh̄əva:s̄ə t̄f̄h̄i:.
 ra:d̄z̄a: t̄f̄h̄i:, ra:d̄z̄a:k̄ə kh̄əva:s̄ə t̄f̄h̄i:.
 s̄a:d̄h̄u: - s̄əṭ̄ə t̄f̄h̄i: , i:s̄v̄ər̄ək̄ə kh̄əva:s̄ə t̄f̄h̄i:.
 fīṇṇuma:n̄ə t̄f̄h̄i:, ra:m̄ək̄ə kh̄əva:s̄ə t̄f̄h̄i:.
 s̄əṭ̄ə ṭ̄ul̄əṣ̄i: t̄f̄h̄i: , ra:m̄ək̄ə kh̄əva:s̄ə t̄f̄h̄i:.
 uḡəṇṇa: m̄əfi:de:v̄ə t̄f̄h̄i: , v̄id̄i:pa:ṭ̄i k̄ə' kh̄əva:s̄ə t̄f̄h̄i:.

ṣa:ma:d̪ɪkə vjəvəṣṭʰa: me: , ra:d̪ɪʒəni:t̪ikə prəkrija: me:
,a:i:d̪ʰəri bəfʊṣṭkʰjəkə a:ba:d̪i: va:la: miṭʰi:la: kə' lo:kəkə
fiərə ṣṭərə pərə upe:kṣa: a: d̪o:fiəṇə- fo:ṣəṇə fiə:it̪ə rəfiələikə.
ṣəbʰa: ṣo:ṣa:jəti: kə' bʰi:t̪əkə fiṣṣa: bəṇəit̪ə bəikəva:rdə kə'
bi:t̪jə mət̪jəkə fo:bʰa: bəḍʰəbət̪ə pʰa:rəvərdə kē: ṣət̪je:t̪ə
kərəit̪ə əpəṇa: kəvita: me: kəvi t̪jɪtkɑ:rə kəjə ut̪ʰəbət̪ə
t̪ʰət̪ʰi.pā:t̪i d̪rəṣṭəvəjə ət̪ʰi:-

əfiã: ke: ṣuṇəli:,fiəmmərə ṣuṇū: .

əfiã: ke: ma:ṇəli:, fiəmmərə ma:ṇū:.

əfiã: ke: d̪ɪa:ṇəli:, fiəmmərə d̪ɪa:ṇu: .

əfiã: ke: pəḍʰəli:, fiəmmərə pəḍʰu:.

əfiã: ke: puḍʒəli:, fiəmmərə puḍʒu:.

əfiã: ke: gə_ili:, fiəmmərə gɑ:u.

3

Je:ṣə juḍḍʰə " d̪ɪ:vi:t̪əpəṇə" ke:rə ṇa:mə t̪ʰi:kə!

məit̪ʰili: ṣa:fiṭjəkɑ:rə pro:0 (dɑ:æ0) ra:d̪ɪa:ra:mə prəṣa:d̪ə

ḍzi:kə sḍḍjəprəka:fītə ləghu upəñja:sə "fē:sə juḍḍhə" e:kə
 vikəṭə sḍəməjəme: likʰələ ge:lə it̪h̪a:s̪ikə kr̪it̪i t̪h̪i:kə. məit̪h̪ili:
 viṣəjə sḍə e:mə0e:0a: pi: e:t̪fə d̪i: fri: ra:ḍza:ra:məḍzi: pu:rvə
 prəti kuləpəti.pəṭəṇṇa: viṣvəvid̪ja:ləjə mē: rəhi t̪fukələ
 t̪h̪əṭ̪h̪i.o: e:mə e:lə t̪i: ka:le:ḍzə sḍəhərəṣa: ke:rə pu:rvəme:
 pra:t̪ja:rjə rəhi t̪fukələ t̪h̪əṭ̪h̪i. fē:sə juḍḍhə məit̪h̪ili: po:t̪h̪i:kə
 kiməṭə 550 ta:ka:, priṣṭh̪ə sḍək̪h̪ja: 112 pəh̪ilə sḍəskərəṇə 2020
 i:0 ; sḍərəṣvəti: pre:sə pəṭəṇṇa: sḍə mud̪rit̪ə a: kəbiləpurə
 ləhie:r̪ja:sḍəra:jə (ḍərəbʰḍga:) ke:rə əbh̪iṣe:kə prəka:fəṇṇə sḍə
 bəh̪ərə:e:lə t̪h̪əṇṇhi. e:kə bəḍḍəṇṇa:mə fəbdə 'ko:ro:ṇa:'
 sḍəḍərəbʰəme: hiṇṇəkə i: po:t̪h̪i: likʰələ ge:lə ət̪h̪i.e:hi sḍə pu:rvə
 fri: prəṣa:ḍə ḍzi:kə əñjə məulikə rəṭfəṇṇa:bəli.me: kəṭh̪a:
 pəriḍh̪i-1997, me:ghə la:gələ a:ka:fə 2011 t̪h̪əpi t̪fukələ
 rəh̪əṇṇi. məit̪h̪ili: lo:kə ṇa:t̪jə- (a:lo:t̪fəṇṇa: 2010) a: ṣa:hit̪jə
 sḍəro:ru:hiə -2012 prəvəḍḍh̪ə ṇivəḍḍh̪ə vid̪h̪a:ke: əṭ̪irikṭə məit̪h̪ili:
 lo:kə ṣa:hit̪jə kə' viṣṭrit̪ə it̪h̪a:sḍə - 2019 prəka:fītə bʰe:lə
 t̪h̪əṇṇhi. pəṭfəməṇṇijā: ṣəma:ḍzikə pəh̪əṭ̪ja:ṇəkərə bi:t̪fə
 t̪fo:ti:kə' rəṭfəṇṇa:ka:rə pro:0 ra:ḍza:ra:mə ba:bu: əḍh̪jəjəṇṇə-
 t̪ṇṇṇəṇṇəme: la:gələ rəh̪əṭ̪ə t̪h̪əṭ̪h̪i. a: le:kʰəṇṇə sḍridzəṇəkə
 ka:ḍzə krəmikə ru:pə sḍə kərəṭ̪ə rəh̪əṭ̪ə t̪h̪əṭ̪h̪i. hiṇṇəkə
 sḍəh̪əbʰa:ḡṭa: ra:ṣṭri:jə - əṇṭərra:ṣṭri:jə sḍəgo:ṣṭhi: kə'
 vja:k̪h̪ja:ṇə a:o:rə ṣa:hit̪jikə vid̪h̪a: pərə bʰe:lə əḍh̪ivē:fəṇṇəme:
 miḍzḍzʰərə bʰəjə mukʰrərə rəh̪əṭ̪ə t̪h̪əṭ̪h̪i. pəh̪ile:
 kəh̪ələh̪iū,e:kə bəḍḍəṇṇa:mə fəbdə "ko:vi:ḍə-19" pərə hiṇṇəkə
 kələmə ḍze: t̪fələləṇṇi ṣe: e:kə ləghu upəñja:sə ru:pē: ṣo:ḍzʰa:
 a:jələ ət̪h̪i. pa:t̪h̪əkə ḍu: ṣa:lə pu:rvəh̪ikə sḍəməjə kē:
 ḍh̪ija:ṇəme: a:ṇi əka:ṇəṭ̪h̪i t̪ḍ e:hi fəvḍəkə əṇugū:ḍzə sḍə ka:ṇə
 ḍh̪əri bəh̪irəṣṇə bʰə' ḍza:it̪h̪ə . ko:ro:ṇa: va:irəṣṇə sḍəṇṇə
 vəṣvikə məh̪a:ma:ri: a:i: ḍza:hi ru:pē: sḍəṣa:rə bʰərimē:
 pəṣərələ a: t̪əkərə ṣəma:ḍh̪a:ṇə le: vəiḍzṇa:ṇikə lo:kəṇṇi t̪i:ka:
 əviṣka:rə kəjə ṣəma:ṇjə lo:kəkə ṣurəkṣa: kə' upa:jə ṣṭh̪a:i:
 t̪əurəpərə ṣo:ḍzʰa: a:ṇi ḍe:ləkəṇṇə ; ḍzəi sḍə a:bə t̪fəṇṇəkə
 f̪ā:sə bʰe:t̪ə rəh̪ələ t̪h̪əṭ̪h̪i.

t̪i:ṇəkə buh̪a:ṇə fəh̪ərə sḍə prəṭh̪əməṭ̪əja: i: t̪h̪ua:t̪h̪u:t̪ə ro:ḡə
 ṇikələlə ,ḍze: pra:jəh̪ə sḍəbə məh̪a:ḍe:fəme: t̪vəri:t̪ə ḡəṭ̪je:

va:ju d̄va:ra: pəṣəra:lə. e:fi ro:gə ke:rə ləkṣəṇə d̄e:kʰə
 t̄ətk̄a:lə vət̄ja:o:kə t̄əri:ka: əpəṇa:jələ ge:lə. kiʃʰu d̄hiʃʰəgərə
 lo:kə n̄ijəmə pa:ləṇəme: s̄ərvət̄ʰa: ʃiʃʰiləta: bəraʃʰəikə s̄ə it̄ərə
 əkəʃəpəṇə d̄e:kʰa:bəi d̄ze: ət̄ʰa:ʃə t̄ʃiʃʰa:ke: viʃəjə rəʃʰəikə.
 t̄əijo: s̄əbə s̄əmuḍa:jə a: vərgəke: n̄e:ta:gəṇə əpəṇa: -əpəṇa:
 prəbʰa:və s̄ə s̄əma:d̄zəme: d̄za:gəru:kəta: bədh̄əuləṇi.
 bʰa:rət̄əvərsəke: jəʃəṣvi: prədh̄a:n̄əmət̄ri: ʃri: n̄əre:n̄drə bʰa:i:
 mo:di: d̄zi: s̄əbə t̄əraʃʰəkə ʃəʃʰəkəḍa: əpəṇa:bəit̄ə d̄zəṇə
 d̄za:gəraṇə kərəiʃte: rəʃʰəla:ʃə. e:fi məʃəʃvəpu:ṇə ka:d̄zəme:
 ʃuṇəkərə ba:t̄ə ma:ni d̄ze: kəmi: s̄e:va:rt̄ʰə d̄zuʃəla:ʃə s̄e:
 əḍəmjə s̄a:ʃəṣəkə' ka:d̄zə kəjələṇhi. s̄əra:ka:ri: kəmi:me:
 da:kt̄ərə - n̄ərsə a: s̄əʃəjo:gə kərəiʃtə s̄ta:pʰə vəriʃərə
 gəḍzəbəke: s̄a:ʃəṣə a: d̄zi:vət̄əpəṇə d̄e:kʰe:ləṇi. ta:fi ka:rjə
 ba:vət̄ə o:fi kəʃʰṇə pəriʃʰtiʃke: a:kələṇə kərəiʃtə e:kə
 ni:məṇə po:t̄ʰi: kə' le:kʰəṇə ka:d̄zə ələbət̄ə əviʃməraṇi:jə
 bʰe:ləikə. po:t̄ʰi:ke: ro:t̄ʃəkəta:kə s̄əgə pədh̄ələ d̄za:e: ta:fi
 le:lə upəṇja:s̄ə mē: prət̄ʃəlītə lo:ko:kt̄i a: əməra va:ni: e:fi
 ruḗ: d̄zəgəʃə - d̄zəgəʃə d̄e:lə ge:lə t̄ʰəikə. jəʃʰa: - n̄a:ʃe:
 ka:lə viṇa:ʃe: buḍḍi, ma:ri kəmə bəpəra:ʃəri ve:ʃi:, e:s̄əgərə
 viʃəṣpətiʃjo: d̄zʰu:t̄ʰə, uṇəta: t̄ʃo:rə ko:t̄əva:ləke: d̄ā:t̄əjə,
 bərə - bərə gʰo:ʃi: bʰa:s̄ələ d̄za:e: - n̄əʃəʃi: gʰo:ʃi: kəʃəjə
 kəte:kə pa:ni, s̄a:da: d̄zi:vəṇə ut̄ʃiʃə viʃa:ra, bəʃud̄zəṇə
 ʃiʃa:jə bəʃud̄zəṇə s̄ukʰa:jə, bəsuḍḍəvə kuṭūbəkəṃ .
 gəṣva:mi: d̄zi:kə s̄əḍde:ʃə -:

i:ʃvərə əʃə d̄zi:və əviṇa:ʃi:

t̄ʃe:t̄əṇə əmələ s̄əʃəḍzə s̄ukʰə ra:ʃi:.

kəvīt̄ədh̄a:ra:me: upəṇja:s̄əka:ra məʃio:d̄əjə gəbət̄ə t̄ʃəʃʰi-
 ma:i: ʃe:! ko:ro:n̄a:kə kəʃərə kəʃəlo: n̄e: d̄za:jə.....

ḍo:ʃa: -: ko:ro:n̄a: ka:lə n̄əʃi məʃa:ka:lə t̄ʰikə!

lo:kəkə d̄zi:vəṇəkə le:lə məʃa:d̄zəḍzə:lə t̄ʰikə!!

d̄zəgəṭə ḍḍəraṇi:kə viṇa:ʃəkə bʰu:t̄ʃa:lə t̄ʰikə!

viʃvə ma:n̄əvət̄ə: 'kə əbʰiʃa:pə t̄ʰikə!!

ko:ro:n̄a:kə məʃa:ma:ri: ke:rə vət̄ja:u mē: la:gələ
 məʃa:pəra:kəmi: kəmi:ke: ja:ḍə ḍiʃa:bəit̄ə əpəṇa:ke:
 məʃa:jo:ḍḍə: s̄iḍḍə kərəjə le: ʃuṇəkə: məʃa:kəvi

viha:ri:kə pã:ti se:fiə: smərəŋə kərəitə duhük^{hə} a: əsəp^{hə}ələta:
st^hiti sã ubərə:sə fiə:ikə məŋo:bələ prəđ^ha:ŋəta: đe:k^he:ləŋi
ət^hi:-

" đai: đai: kjō: kərətə fiə , đai: đai: mi:ŋi fiə:ri!

đza:pəi suk^{hə} t^hia:fiətə lijō: ,t^ha:kətē: duk^{hə}fiŋi ŋə p^he:ri:!!"

po:t^hi:kə e:ga:rəho: pa:t^hə đ^həri pa:t^həkəke: əi vişəjə mē: e:kə
-e:kə pələ ko:ŋa: ma:ŋəvə ma:t^hrəke: bitə rəfiələikə a:
a:gu:kə səməjə ko:ŋa: k^he:pələ đza:e:, sē: t^hin^hit^hə rəfiətə
əpəŋə le:k^həŋə ka:rjəme: pura:ŋə ŋlo:kə sãskritə mē: sē:fiə:
t^ha:mə - t^ha:mə prəjo:ğə kəjəŋe: t^hət^hi. đze:ŋa:ki:-

jəđa: jəđa: fi đ^hərməs^hjə gla:ŋi r^hb^həvət^hi b^ha:rətə.

əbh^hju^hst^ha:ŋəmə đ^hərməs^hjə t^həđa:t^hma:ŋə s^hriđza:mjəfiəm..

e:fi t^hərəfiē: đe:k^hələ đza: səkəit^hə -:

pəri^hra:ŋa:jə s^ha:đ^hu:ŋā: viŋa:fa:jə t^hə đ^hu^hsk^hri^hta:m .

đ^hərməs^hđ^hst^ha:pəŋa:r^hta:jə səmb^həva:mi juge: - juge:..

gi:t^ha: - ra:ma:jəŋə, məfi:b^ha:rətə mē: vəŋit^hə kətē:ko:

t^hə^hjəke: e:fi me: səme:t^həŋe: t^hət^hi . đza:fi sã upəŋja:sə

pəđ^həit^hə ka:lə a:st^ha: prəga:t^hə b^hə' ut^həit^hə . jə^hta: -:

kərməprəđ^ha:ŋə vi^hvəkəri ra:k^ha:

đzo: đzəşə kərəfi s^ho: t^hşə p^hələ t^hia:k^ha:

đzəşə kərəŋi: t^hşə b^ho:ğəfi t^ha:t^ha: ŋərəkə đza:təp^huŋi kjō:

pət^hət^ha:t^ha:

sərvə:b^həvəŋtu suk^hiŋə: sərve: səŋtu ŋira:məja: /

sərvə: b^həđ^hra:ŋi pəş^həŋtu ma: kəş^ht^hit^h duhük^{hə} b^ha:gəb^həve:t^h//

i:fiā: ŋə la:gəe: ra:u:rə ma:ja:

ət^hi vi^hit^ha: ŋə đza:e: đe:və - rişi va:ŋi:

a:bə sãskritə b^ha:şa: sã səma:ŋjə pa:t^həkə đurə fiə:itə

đza:it^hə,sē: e:fi upəŋja:sə 'fe:sə judd^hə ' kē: pəđ^həit^hə g^həri

səfiədze: əbh^hja:sə kə' səkəit^hə ət^hi -: kərməŋa: ma:ŋəşa:

va:t^hia: sərva:vəst^ha:su sərved^ha: .

sərvət^hrə məit^huŋə t^hia:go: brəfimət^həjə prət^hək^hətē: ..

đo:sərə đe:k^hu: -: đəmb^ho: đərpo:smiməş^ht^hə kro:đ^hə:

pa:ru:vjəme:və t^hə .

əđz^hna:ŋə t^hia:b^hiđz^ha:t^hşjə pa:r^hə səmpəđ^həma:suri:m ..

əşət^hjəməprət^hit^hə t^he: đzəgəđ^ha:fiurəŋi:şva:m .

əpərəsja:sməb^hu:t̪ə kiməmən̪jət̪ka:məfiət̪ukəmə ..
 e:t̪ā: d̪ristiməvəst̪əb^hjə n̪əst̪a:t̪ma:n̪o:slpəbud^hd̪əjə: .
 prəb^həvəp̪əst̪jəgrəkərma:n̪ə k̪s̪əjə:jə d̪zəgəʔo:sh̪it̪a:..
 b^humira:d̪zo:s̪n̪əlo: va:ju: ko: mən̪o: bud^hd̪i re:və t̪jə .
 əfiəka:rə a:t̪mi:jə mē: b^hin̪n̪əʔa: prək̪rit̪əst̪əʔd̪h̪a: ..
 e:hi t̪ərəfiē: d̪e:k^hələ d̪za: s̪əkəit̪j^hə d̪ze: d̪urga:s̪əpt̪əʔəʔti: s̪ə
 s̪e:fiə: p̪ā:t̪i mo:n̪ə pa:t̪ələn̪i ət̪j^hi -:
 d̪zəjən̪t̪i m̪əgəla: ka:li: b^hədr̪əka:li: kəpa:lin̪i:..
 d̪urga: k̪s̪əma: si̪va: d̪h̪a:t̪ri: s̪va:fiə: s̪vəʔd̪h̪a: n̪əmo:s̪t̪ute:..
 upən̪ja:s̪əka:rə d̪zi:kə'kə pəhi̪lə əi vi̪d̪h̪a:me: d̪e:gə ut̪^hələn̪hi
 ət̪j^hi, t̪ē: b^ha:s̪ələ t̪jə n̪əhi̪je: t̪j^həʔt̪i,pəʔt̪jə g̪ā:t̪h̪ələ va: gu̪t̪h̪ələ
 prət̪ʃələit̪ə d̪e:fiə:t̪i: s̪əv̪d̪ə ke:rə d̪zəgəfiə pərə pi̪ro:jələ
 n̪ə i̪ʃən̪n̪ə s̪əv̪d̪əkə prəjo:gə kəjən̪e: t̪j^həʔt̪i. əpən̪ə kəv̪it̪ə
 b^ha:vē: əi t̪ərəfiē: ra:d̪za:ra:mə prəsa:d̪ə d̪zi: p̪ā:t̪i rəit̪ʃəke:
 məila: ā:t̪ʃələke: əməərə kəʔh̪a: si̪lpi: p^həni:s̪vəərən̪a:t̪h̪ə re:n̪u
 d̪zi:ke: s̪əili:kē: d̪zi:vəʔt̪ə rək^hələn̪i h̪əp̪.
 ko:ro:n̪a: d̪za:jəʔə əpən̪ə kəlikəpura gə:mə .
 b^ha:rəʔti: ā:gən̪ə bən̪əʔə mən̪o:rəmə n̪a:mə ..
 n̪əvə t̪je:t̪ən̪ə n̪əvə - vi̪fiə:n̪ə s̪ə d̪e:vəki: fiə:jəʔə prəja:n̪ə .
 d̪zən̪ə - d̪zən̪ə kərəʔə ra:ʃt̪rə gu̪n̪əga:n̪ə .
 s̪əv̪əʔd̪h̪ərmə s̪əmən̪vəjə s̪ə s̪əb^həkə fiə:jəʔə ut̪t̪h̪a:n̪ə.
 d̪e:vəki: d̪zən̪ə - lo:kəme: n̪əvə əb^hi̪ja:n̪əkə fiə:jəʔə ma:n̪ə ..
 a: kəro:n̪a: məfiə:jo:d̪d̪h̪a: lo:kən̪ike: s̪əmərpi̪t̪ə kərəit̪ə əpən̪ə
 upən̪ja:s̪ə mē: s̪e:fiə: kəvi̪ h̪ri̪d̪əjə h̪un̪əkə d̪za:gi ge:lə t̪j^hən̪hi.
 a:bə mu:ləb^hu:t̪ə t̪jərt̪jə: kərəi s̪ə pu:rəvə d̪zək^hən̪ə s̪uk^hə s̪ā:t̪i
 pra:pt̪i pərə o: məgən̪ə b^hə' ga:bi̪ rəfiəla:fiə ,s̪e: p̪ā:t̪i
 h̪ərəs̪əʔh̪e: mo:n̪ə pəʔəʔə jə -:
 əjə̪ n̪id̪z̪ə̪ pərə:vəit̪ti: gən̪ən̪a: ləg^hu t̪je:t̪əsa:m.
 u̪d̪a:rə - t̪jəri̪t̪a:n̪ā: t̪u vəʔs̪ud̪h̪əvə ku̪t̪bəkəm..
 zəfiən̪ə ko:n̪o: s̪əməjə s̪əkəʔə upəʔst̪h̪it̪ə fiə:it̪j^hə t̪jə
 s̪ən̪a:t̪ən̪əʔd̪h̪ərm̪i: lo:kə t̪h̪əpəri: pa:rən̪a:i: s̪ək^hə p^hu:kən̪a:i: a:
 t̪h̪a:ri: bəʔzəun̪a:i: a:d̪i ka:d̪zə kərəit̪j^hə. s̪e: d̪in̪ā:kə 22-3-
 2020 kē: 5 mi:n̪əʔə d̪h̪əri̪ rəvi̪d̪in̪ə s̪ā:d̪z̪əʔəke:rə 5 vəʔd̪ze:
 d̪zəʔəʔa: kərp^hju: ke:rə a:ga:d̪zə b^he:lə. prəʔd̪h̪a:n̪əməʔt̪ri:
 n̪əre:n̪drə d̪a:mo:d̪əʔəʔa:s̪ə mo:d̪i: d̪zi:ke: re:d̪ijo: pərə

"mənə ki: ba:tə" ka:rjəkrəməme: d̄zəntəbə s̄e:fiə: d̄e:lə ge:ləikə. b̄h̄a:rətə vərşəme: prət̄h̄əmə t̄jərənə kē: 24 ma:rt̄jə s̄ə 21 d̄m̄ə le: 9 mi:n̄ətə t̄kə d̄i:pə le:səkəjə məd̄h̄jə ra:t̄ri 29 ma:rt̄jə 9 vəd̄ze: ra:t̄ri s̄ə ju:ru: rəh̄əikə. p̄h̄e:rə d̄vi:t̄ijə t̄jərənəke: 3 m̄ai: s̄ə 20 me:i: d̄h̄əri a: puṇṇəh̄ə ḡh̄o:səṇa: 14 - 4-20 kē: ma:n̄ṇi:jə mo:d̄i:d̄zi: d̄zəjṇa:d̄ə kəjələn̄hi. ro:gə bəḍh̄əit̄ə ge:lə,mərd̄zə bəḍh̄əit̄ə ge:lə. t̄e:sərə be:rə p̄h̄e:rō: la:kəḍa:ṇṇə kē: bəḍh̄a:o:lə ge:lə , d̄ze: 4 m̄ai: s̄ə 17 m̄ai: 2020 i:0 t̄kə d̄u: s̄əpt̄a:fiə le:lə a:d̄e:f̄ə d̄z̄a:ri: b̄h̄e:ləikə. 18-5-20 s̄ə 31-5-2020 t̄kə 14 d̄m̄əkə le:lə prəb̄h̄a:vi: la:kəḍa:ṇṇə rəh̄ələ. d̄z̄a:d̄h̄əri d̄əva:i: ṇṇṇə t̄a:vət̄ d̄h̄əri d̄h̄ila:jə ṇṇh̄i ! s̄əṇṇə ṇṇa:ra: ḡa:me:ḡa:mə f̄əh̄ərə-bəḍz̄a:rəḍh̄əri d̄z̄o:rəṇṇo:rə s̄ə t̄jələlə. t̄j̄a:ri:mə 1 8- 5 s̄ə 31 t̄a:ri:k̄h̄ə d̄h̄əri d̄u: s̄əpt̄a:fiə le:lə bəḍh̄a:o:lə ge:ləikə. t̄j̄a:ri:mə 1 s̄t̄əmbərə 20 kē: ṇ̄iḍe:f̄ə d̄z̄a:ri: b̄h̄e:ləikə d̄z̄a:fiṇe: d̄e:f̄əkə v̄ib̄h̄iṇṇə ra:d̄z̄əme: a:n̄t̄ərikə v̄i:f̄e:sə s̄uṇḍh̄a:kə s̄əḡə d̄z̄a:ri: b̄h̄e:ləikə. əṇṇəla:kə 8 d̄z̄u:ṇṇə 20 s̄ə t̄j̄a:lu: b̄h̄e:lə, 21 d̄z̄u:ṇṇə kē: fiə:jəba:la: t̄h̄əḍh̄a: əṇṇṇəra:ṣ̄tri:jə jo:gə d̄ivəṇṇə kəro:ṇa: kē: bəilə t̄j̄əḍh̄i ge:lə. 16 d̄z̄ula:i: s̄ə 31 t̄a:0 t̄kə la:kəḍa:ṇṇə rəh̄ələ. i: t̄t̄h̄i ət̄iḥa:s̄ikə m̄əh̄əṭvə ke: t̄h̄əikə d̄ze: ko:ro:ṇa: v̄iṣəjə pərə fo:d̄h̄ə kəjəṇṇiḥa:rə fo:d̄h̄əkəṣ̄t̄a:gəṇə kē: e:fi upəṇṇja:s̄ə s̄ə bəḥiṭṭə kiṭh̄ə d̄z̄na:ṇṇə b̄h̄e:t̄əṇṇi.

kəh̄ələ ge:lə t̄h̄əikə ' s̄e:va: fi: pərəmo: d̄h̄ərmə:' s̄e: " v̄əj̄ə s̄e:va: m̄əh̄e:" b̄h̄a:rətə ke:rə miṣṇṇə t̄h̄i:kə - s̄e:va: kərəbə, pərə:pəka:ri: fiə:jəbə.ḥ̄ərə:kə ḡa:məkə s̄ku:lə, s̄a:rvəd̄z̄əṇṇikə məkə:ṇṇə mē: ḡa:məkə lo:kə d̄ze: prəva:ṣ̄i: f̄əh̄ərə s̄ə ko:ro:ṇa: ka:li:ṇṇə s̄əməjəme: əpəṇṇə ḡa:mə a:jələ t̄ḍ k̄h̄a:ikə ,t̄j̄a:fiə d̄z̄ələk̄h̄əri, s̄a:bunə s̄e:ṇe:t̄a:īd̄z̄ərə a: luḡi:- ḡəmət̄h̄a: d̄h̄əri muk̄h̄ija:- va:rdə s̄əḍḍəjə kē: a:pu:r̄t̄i kərəba:kə a:d̄e:f̄ə bi:d̄i:jo: s̄ə b̄h̄e:t̄ələikə. ra:ḥ̄əṭṭə ka:d̄z̄əme: əṇṇijəmiṭṭə: kərəjə ba:la: s̄əbə ṇe:ḥ̄a:lə b̄h̄e:lə. d̄z̄ila: prəfa:s̄əṇṇə əṇṇuməḍḍələ kē: , o:t̄uka: əḍh̄ika:ri: ət̄j̄ələme: əpəṇṇə d̄z̄imma: t̄h̄o:pələṇṇi. e:fi upəṇṇja:s̄ə pəḍh̄əit̄ə ka:lə iḥo: ba:t̄ə s̄əbə pa:t̄h̄əkə kē: s̄əməks̄ə a:o:t̄ə. ko:ro:ṇa: va:riḡərs̄ə ma:skəkə a:d̄əit̄ə d̄h̄əri s̄əbəke: ləga:ke: t̄h̄o:t̄ələkə. ṇṇṇḍə v̄ila:s̄ə ra:jəkē: s̄e:fiə: əpəṇṇə

mətʰli: kəʰa:me: vɪnu ma:skəke: prəhəri: tʃe:kəpo:stə lægə
 tənna:tə pulisəkərmigəŋəke: mo:tərəsa:ikilə səva:rə s̄
 ma:skə n̄h̄i læge:ba:kə ka:rəŋē: d̄əndə o:suləttə d̄e:kʰələ
 n̄h̄i ge:ləikə. ga:mə a:jələ a:gəttukə ətt̄h̄i kē: lo:kə
 tʰəhəra:və ke:n̄a:jə tʃh̄o:ɾie: d̄e:n̄e: rəhəjə. a:vəʃjəkə ka:d̄zə
 s̄ əlpə s̄əməjəme: ha:tə bədzə:rəkə ka:d̄zə n̄pət̄a:bəikə.
 ba:i:li:ke: n̄əvə d̄z̄a:n̄ə pəhət̄ja:n̄ə tʃh̄o:ɾi, tʃiŋha:re: lo:kə s̄
 se:ho: ləsḡh̄əɾə ke:rə a:ʃkə:me: lo:kə s̄ətʃe:tə rəhət̄h̄i.
 e:həŋa:me: ra:d̄z̄jə s̄ərəka:rə d̄va:ra: s̄əkʰtə ḡh̄o:səŋa: bʰe:lə
 rəhəikə - mrit̄əkəke: d̄a:h̄ə s̄əsk̄a:rə mē: ma:t̄rə 50 go:te: ,a:
 vəva:hikə ka:rjəkrəmə mē: d̄u:n̄u: pək̄sə s̄ 20 go:te: vərə-
 vədd̄hu: s̄əhit̄ə bʰa:gə liə. h̄əməro: kət̄fo:tə jə d̄ze:
 bʰa:ti:d̄z̄a:kə a:d̄əɾʃə v̄ja:h̄əme: hi:tə əpe:k̄s̄it̄ə kē: bəra:t̄i
 s̄ipəulə n̄h̄i lə ' d̄z̄a: s̄əkələũh̄ə. d̄z̄əũ kədd̄a:t̄j̄t̄ə kijə:
 mo:ba:ilə s̄ p̄h̄o:t̄o: kʰit̄ʃəkəjə d̄z̄ila: prəsa:s̄əŋəme: vid̄jo:
 va:ɾələ kərətt̄ə t̄ə , s̄əməd̄h̄i:n̄ə d̄zi:ke: pərə:fa:n̄i: bədd̄h̄i
 d̄z̄əjət̄əŋə. kʰa:jərə ətʰəbəbʰəŋo: lə' kē: t̄ə d̄z̄əŋe:u:
 up̄əŋa:n̄əme: pa:rəgh̄a:tə n̄i:ko: s̄əməjəme: la:gije:
 d̄z̄a:i:t̄h̄ə. ko:ro:n̄a: məha:ma:ri: e:kə t̄ərəh̄ə s̄ d̄zi:vəŋəkə
 h̄ərə mo:tə pərə kit̄ʃh̄u n̄ə kit̄ʃh̄ə s̄əməjə əŋuru:pə s̄əh̄əd̄zi:vəŋə
 s̄i:kʰe:ləkə.lo:kəme: s̄p̄h̄u:ɾt̄i s̄vət̄ə: bədd̄h̄əlkə. ma:n̄əvə
 d̄z̄əte:kə bʰo:gə ko:ro:n̄a: s̄əməjəme: bʰo:gələkə se: əpəŋə
 əŋubʰəvə s̄ ra:d̄z̄a:ra:mə prəsa:d̄ə d̄zi: s̄əŋə əŋe:kō: le:kʰəkə
 əi d̄z̄vələt̄ə mudd̄a: pərə s̄əbə vid̄h̄a:me: kʰubə rət̄ʃəŋa:
 kəjələ. pərət̄ʃə tʃh̄əpa:i: ke:rə s̄əməsj̄a: bəhit̄ə ra:ʃə
 rəhəikə.e:həŋa:me: 'pərit̄ʃəjə prəka:ʃə' ke:rə le:kʰəŋə ka:d̄zə
 s̄vəjə d̄i:n̄a:n̄a:t̄h̄ə prəsa:d̄ə " d̄z̄ubəra:d̄z̄ə" əpəŋə kəv̄t̄a: kə'
 ti:ka: kəjələŋhi, se: flo:kə prəka:ʃəŋə d̄əribʰəḡa: s̄əbə
 t̄ərəh̄əkə d̄h̄əri pa:pət̄ə be:ləŋa:i: s̄i:kʰa: tʃh̄o:ɾələikə tʃh̄əpa:i:
 ka:lə. d̄o:s̄ərə ko:n̄u: rət̄ʃəŋa:ka:rə d̄h̄əri e:te:kə lægərəpəŋə s̄
 ko:n̄o: s̄əməjəke: e:həŋə ud̄a:h̄ərəŋə ətt̄əme: n̄jə jə,
 d̄ze:həŋə ko:ro:n̄a: s̄əməjə v̄rih̄ədd̄ə rupē: d̄h̄əri s̄a:hit̄jə
 s̄rid̄z̄əŋə bʰe:lə jə. i: po:d̄ze:ti:və ba:t̄ə bʰe:lə pərət̄ʃə
 po:d̄ze:ti:və h̄o:jə s̄ s̄əbəke: bət̄ʃəjə pət̄əikə. ijəh̄ə v̄ŋa:ʃə
 li:la: ke:rə bi:t̄jə əd̄əmjə s̄a:h̄əsḡəkə pərit̄ʃəjə d̄e:ləŋi

3.प॒द॒ज॒ क॒ह॒ण॒द॒

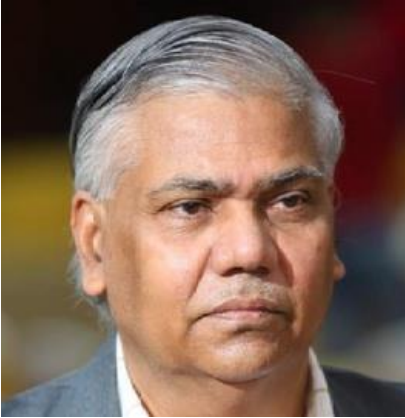
3.1.राःद॒ञ्ज॒ क॒रि॒ःर॒ मि॒र॒-॒नाः॒रिः

3.2.मु॒ण्ण॒ः काःम॒त॒- राःमाः॒ज॒ण॒

3.3.बाःबाः ब॒द॒ज॒ण्णः॒त॒- ग॒द॒ञ्ज॒- अःद॒हाः॒र॒- "र॒द॒ञ्ज॒ण्णः॒ त्जि॒ण्ण॒द॒"

3.4.द॒. क॒रि॒ण॒ काः॒रिः॒ग॒र॒- ह॒णु॒ त्ःरेः॒ त॒ ग॒ण्णः॒ त्जि॒ण्ण॒द॒

3.1.राःद॒ञ्ज॒ क॒रि॒ःर॒ मि॒र॒-॒नाः॒रिः

ra:dʒə kɪʃo:rə mɪʃrə, rɪʃa:jərdə tʃi:pʰə dʒe:ɳəɾələ
məɳe:dʒərə (i), bi:(mukʰja:ləjə).e.lə.e:ɳə.e:ʒə.,
ɖilli:,ga:mə -ərə:rə ɖi:ɦə, pə:ərə:rə ɦi:ʈə ., məɖʰubəɳi:

ɳa:ri:

ʒriʃtɪ me:, ʃəktɪ kə ru:pə ətʃʰɪ ɳa: ri: ,
ʒərvə: tʃʃʃə,vi ɖʰɪ rətʃʃə: kə kʰa: tʰi: .

ɡuɳə o: ʃi: lə ʒə tʃəməkəɪtə a:ɳəɳə,
.ka: ɳəɳə- ʒɪ rə pərə ʃo: bʰɪ tʃə kʉɳtələ

pəɖtɪ vɾəɖa: dʒa: ɳəki:, ge:li: ɦə pɾəbʰu ra: mə ʒəɳə vəɳə me:,
ga: rgi: ugəli: ɦə ɳəkʃəɖrə ʒəɳə, brəmɦəɖɖɳa: ɳə ɡəɳəɳə-
me:.

ɖəu tʃəli: ʒa: vɪ tʃri:,dʒəmərə: dʒəkə ɖo: a:ri: ,
ʒəɖjəva: ɳ dʒi: ge:ləɖʰɪ,ge:la: jəmə ɦi: ri: .

ke:ɦe:ɳə vi: rã: ɡəɳa:, pərə: kɾəmi: ,
tʃʰəli: ɦə, dʒʰã: ʒi: kə ra: ɳi: ?
ʃəu tʃəkə əɳəɳəɳɪ tʃə- ɳa: ri:
. ɪɖi ɦi: ʒə me: ətʃʰɪ kəɦa: ɳi:

əhi ba: ʈi: bəɳi kəʔpəʈi kə' sɪ ɳe:ɦə,
ʃi ʃu le:lə ma: e:, məməʈa: kə ge:ɦə.

buddʰi, pəra: krəmə, ʃəu rjə,vi dʒna: ɳə,
ʂəbʰə kʂe:ʈrə me: be:ʈi:,be:ʈa: ʂəma: ɳə.

ɳa: ri: ʈʂəla: bəʈʰi ʂəʈəri kʂə ʃa: ɳə,
kʰe:ʈo: me: vəe:ɦə,kəʈəiʈə ʈʰəʈʰi dʰa: ɳə .

pəʈələ ʈʂərəɳə e:vəre:ʂʈəkə ʃi kʰərə,
.bʰa: mi ɳi: bi ɳu gʰərə ɳəɦi ɦo: itʰə gʰərə

kəʈe:ko: kəpəɳi: kə, ʂi: o:.i:.,
ko: ɳə kʂe:ʈrə me: pəʈʰa: ʈəʈə ɳa: ri: ke: ki o:?

ɳe:ʈri:, əbʰi ɳe:ʈri: , vi dʒu:ʂi: , gurua:ɳi ,
. gi rəɦəʂʈi: kə vəe:ɦə ʈʰəʈʰi ɳɦə gi rəʈʰa: ɳi

pəʂfa: ʂəɳi kə, puli ʂə ,ʂəɳjə ədʰi ka: ri: ,
ko: ɳə kʂe:ʈrə me: ɳəɦi əʈʰi ɳa: ri:?

ʈʂu:ʈi:- ʂo: ɦa: gi ɳi ɦa: ʈʰə me: ləɦəʈʰi:,
ʂi: ʈʰi me: ʈʂəməkəɳə ʂi ɳdu:rə,
pəʈʒa: rəʈʰi ʈʂuləɦa: bʰa: ɳəʂə le:lə,
a:., vi dʒna: ɳəkə ʃo: dʰə ke: kəʈəʈʰi pu:rə.

ʈʂi ʈəɳə kəmpju:ʈərəkə ʈəkəɳi: kə pərə,
.vəe:ɦə ʈā: gəʈʰi məʈəku:ʈi: ʂi: kə pərə

a:ə:pʰi ʂəkə vəri ʂʈə pəʂfa: ʂi ka:,
dʒəma: e:kə kə' rəɦəli: ɦə ʈʂuma: ɳə,
ri: kə pəʈi bʰa: dde:kʰi kəʈ/ɳa:.,
.bʰəʔ/rəɦələ dʒugə ke: əʈʰi guma: ɳə

ḍ̄z̄ugə ma: ɲi ge:lə, ko: ɲo: t̄əɾəñhē:
ɲəhi puruk^{hə} s̄ṣ̄ pa: t̄j̄^hu: ət̄j̄^hi ɲa: ri:,
pəɾ^ha: bəɾ^hi ɲəhi ḍ̄ze: be:ti: ke:,
kəʌ/ɾəñələ o: t̄j̄^həɾ^hi , gələti: bəɾə b^ha: ri: .

ki e:kə, məhi la: ɾəñəti: əbələ: ?
pɾəti b^ha: ko: ɲə ɲəhi t̄j̄^həɲhi, b^hələ: ?

bud̄z̄^hi əu ba: t̄ə kē: s̄əəb^hə ki o:,
'puḍz̄ələ ḍ̄za: it̄ə t̄j̄^həɾ^hi ḍ̄z̄əɾə: ɲa: ri '

ja: s̄t̄rəka: ɾə kəñəit̄ə t̄j̄^həɾ^hi,
'ḍe:və bəṣəit̄ə t̄j̄^həɾ^hi o:hi ḍ̄o: a:ri '.

əpəṇə m̄əṭəvjə editorial.staff.videhə@gmail.com pəṛə
pəɾ^ha:u.

3.2.mun̄ni: ka:məṭə- ɾa:ma:jəṇə

mun̄ni: ka:məṭə
ɾa:ma:jəṇə

ɾa:ḍ̄za: ḍ̄əfəɾəṭ^hə əvəḍ^həkə s̄u:t̄ə
ti:ṇə ɾa:ɲi: t̄ja:ri s̄əpuṭə.

kəuʃəljɑ: kē: pɑ:ɦuŋə rɑ:mə
 ke:kəi: puʈrə bʰəɾəʈə ləla:mə.
 ʃu:ma:ʈra:kə ɖu: ʈa: la:lə
 ləkʃmənə, ʃəʈruɡʰnə ʃo:bʰiʈə bʰɑ:lə.
 vɪɦuʃəɪe: la:gələ əvəɖʰə ɖʰɑ:mə
 bɑ:lə ru:pəme: vɪʃnu əɦiʈʰɑ:mə.
 ələukikə ʈʰəʈɑ: rəɡʰuŋəɖəʈə bʰɑ:i:
 bɑ:lə-kɪɖɑ: ɖe:kʰə ʃɪvəʃəbʰu: lələʈʰɑ:i:
 ɖʒnɑ:ŋə upɑ:ɖʒəŋə le:lə bəŋələ ɖʒo:ɡi:
 rɪʃɪ vɪʃɪʃʈə ləɡə pəɦuʈʰələ ʈʰɑ:ru: ʃəɦəjə:ɡi:.
 rɪʃɪ vɪʃɪʃʈəkə ʃikʃɑ: məɦɑ:ŋə
 ɡuŋi: bəŋələ ʃəbə bɑ:ləkə kəɪrə ɡuru:əkə ma:ŋə.
 bʰe:lə udʒɑ:ɡərə ʃəbəɖʰi:ʃɑ: rɑ:məʈʰəɪrɪʈrə
 o:ʈəjə pəɦuʈʰələ: vɪʃvɑ:miʈrə .
 ʃʌɡəɦɪ ləʃ rəɡʰuvəɾəkə: rɪʃuvəɾə
 ʈʰələla: ɖu:rgəmə pəʈʰə pərə.
 kɪʈʰə kɑ:ɖʒə ʈʰələ ɖʒe: ʈʰəməkələ ʈərə
 ɖe:ʈʰiŋə puru:ʃo:ʈtəmē: o:kərə uttərə.
 bʰe:lə vɪʃvɑ:ʃə muŋuvəɾə kē:
 kəɾəʈɪ əvəʃjə jəɦə kʰəŋɖiʈə ɖʰəŋukʰə kē:.
 məɖə muʃka:ŋə ʃʌɡə pəɦuʈʰələ: ɖʒəŋəkə ɖʰɑ:mə
 a:jə:ɖʒiʈə ʈʰələ ʃi:ʃɑ:kə ʃvəʃjəməvəɾə o:ɦiʈʰɑ:mə.
 ʃɪvəkə ʃɪɖɖʰə ɖʰəŋukʰə ko:jə ŋəɦɪla: ʃəkələkə
 ɖe:kʰə i: ɖʒəŋəkə mukʰə əpəŋə məɦi:ŋə ke:ləkə.
 ɖʒe: pəɦɑ:ʈə bəŋələ ʃəbə le:lə ʈʰələ
 o:ʈəbe: ʃəɦəɖʒə pɾəbʰu rɑ:mə le:lə ʈʰələ.

ʈʰɑ:ru: ɖʰi:ʃɑ: ɖʒəŋəkə kē:, əvəɖʰə kuləkə ma:ŋə bəŋələ
 ʃi:ʈɑ:-rɑ:mə, mā:ɖəvi: -bʰəɾəʈə,urmi:-ləkʃmənə,ʃruʈəkɪ:rɪ: -
 ʃəʈruɡʰnə ʃʌɡe: ʈʰələlə.
 miʈʰi:la:me: pɑ:ɦuŋə rɑ:mə əɦi:ʈʰɑ:
 ɡʰərə -ɡʰərə məɖələ ɡɑ:ŋə bəɖʒələ
 ɖʒəŋəkə ɖuləri: a:bə əvəɖʰəkə la:li:
 mo:ɦəpʰɑ: ʃʌɡe: ʃəbʰə ʃəkʰi: ʈʰələlə.
 ɖe:kʰə rəɡə -ru:pə ʃi:ʃɑ:ke:

॥na:kə kəʈa: su:rpəŋəkʰa: ke:ləkə tʃitʰəkɑ:rə bʰra:ʈa:
 ॥na:ri:je:, ॥na:ri:kə likʰələkə dʌkʰə ga:tʰa:.
 ॥si:ʈa:kə fiəŋəŋə ra:vəŋəkə pa:pəkə ʌtʰə tʃʰələ
 əhi:lə:lə tʃ bʰəŋəvəŋə əvətʰəritʰə bʰe:lə tʃʰələ.
 fiəŋuma:ŋə sʌŋə ॥ŋəi bʰəktʰə ko:ŋo:
 suŋdʌrəkɑ:nʌdʌ sʌdʌzələ ətʃʰi
 fiŋədʌjəme: dʌkəkəŋə bəʃələ sʌjɑ:vəŋə
 tʃʰa:ʈi: pʰa:ri dʌ:kʰəbətʰə ətʃʰi.
 pa:pəkə gʰəila: pʰu:tʰələ ra:vəŋəkə sʌfiɑ:rə bʰe:lə
 əvəpʰə ॥əgəŋə mē: sʌjɑ:kə dʰo:bi: mūfi: əpəma:ŋə bʰe:lə.
 bʰəŋələ ko:kʰi ra:dʌzəməfiələ tʃɑ:gə
 sʌjɑ: əʃəgəŋə pʰe:rə vəŋəvɑ:sʌi: bʰe:li:
 fiəmə əvəla: ॥ŋəi tʃʰi: sʌʃəktʰə ॥na:ri:
 bəŋə ləvə -kufəkə dʌzəŋəŋi:
 fiŋəka: sʌbʰə vidʰa:me: ॥pu:ŋə ke:li:.

ma:e:kē: dʌjɑ:bəe: utʃitʰə sʌmma:ŋə
 ba:ləkə ləvə- kufə gʰu:ri əila:
 pra:jəʃitʰə kəŋəjə le:lə əvəpʰə vɑ:ʃi: kē:
 o:ʃ/ra:mə -sʌjɑ: kəʈʰa: kəfiə sʌŋe:la:.
 bʰəŋələ sʌbʰa: bəʈʌ:ulə ge:lə mā: dʌzɑ:ŋəkʰi: e:kə be:rə
 dʌjəjə le:lə kəfiələ ge:lə fiŋəka: əŋŋi pəri:kʃɑ: pʰe:rə.
 be:rə -be:rə əhi pəri:kʃɑ: le:lə məŋjɑ:dʌtʰə dʰi:ʃɑ: ॥ŋəi rəʈʌli:
 pʰa:tʰələ dʰəŋəŋi: sʌ:ŋi:ŋəilə bʰu:midʌ: o:fi:me: vɪluptə bʰəʃ/
 ge:li:.

ॐŋə mēʌvə editorial.staff.videhə@gmail.com pəŋə
 pəʈʰa:u.

3.3.ba:ba: bəɪdʒəŋa:tʰə- gəɖʒələ- a:ɖʰa:rə- "rəɖʒəŋi: tʃʰəŋɖə"

ba:ba: bəɪdʒəŋa:tʰə
o:m
gəɖʒələ
a:ɖʰa:rə- "rəɖʒəŋi: tʃʰəŋɖə"

2 1 2 2 2 1 2 2 2 1 2 2 2

ʒəkʰə-məŋo:rəɖʰəkē: bɪʒəɪkəjə mo:ŋəme: ɖa:bi:.
bu:tʰə bʰe:ləhũ tʃē: əhã: ŋəhɪ a:bə bʰəʒjɑ:bi:.

puɾə va: puɾəhukə əŋərgələ ba:tʃə li: ʒuŋjɔ:.

ḍa:bi li: ṭa:məṣə əpəṇṇə ṇəhi a:gi suṇəga:bi:.

a:i siṣṭa:tʃa:rə ṭa:kəbə e:kə ṣəpəṇṇa: ṭʰikə,
kəhi utʃitə dʒʰəgəɾa: bəɾʰa: ṇəhi dʒo:rə ədʒəma:bi:.

a:pəsi: məṭəbʰe:ḍəkē: ṇəhi a:ṇə kjo: dʒa:ṇəjə,
pre:mə budʰija:ri: ṣəhiṭə ṣəbʰə ba:ṭə sulədʒʰa:bi:.

mā: bʰəva:ṇi:pərə dʒəkʰəṇṇə viʃva:ṣə fiə: "ba:ba:"-,
kʰudə rəhəbə ṇiʃtʃʰələ ṭəkʰəṇṇə əiʃvəɾjə-sukʰə pa:bi:.

-ba:ba: bəiḍjəṇṇa:ṭʰə, pu:ṇijā:(biʰa:rə)

əpəṇṇə mətʰəvjə editorial.staff.videhə@gmail.com pərə
pəɾʰa:u.

3.4. ၎. ကိ၎၎ ကာ.ရိ.ဂေဝ- နိ၎ တဝ.ရေ: တံ ဂေ၎: တံ၎၎

**၎. ကိ၎၎ ကာ.ရိ.ဂေဝ
နိ၎ တဝ.ရေ: တံ ဂေ၎: တံ၎၎**

နိ၎ တဝ.ရေ: တံ ဂေ၎: တံ၎၎

၎:ကံ နိ၎_၎ ကိ: ခံ၎၎:နိ၎ ကိ: ကေဝနိ၎ကံ လဲ?
ကဝ:၎: နိ၎:ကိ:မံ နိ၎၎ ကိ: ကဝ:၎: တံ၎၎ နိ၎၎:နိ၎?
ေ:ကံ နိ၎:ဂေဝ: ကေ: နိ၎:လံ တံ၎:လံ ပုတံ၎၎၎ နိ၎၎နိ၎ကံ
နိ၎ တဝ.ရေ: တံ ဂေ၎: တံ၎၎

နိ၎၎: ဂေ:မံ မေ: ေ:၎: နိ၎/ဂေ:လဲ ဝ ကံ၎:တံ ကံ ဂေ:လဲ
နိ၎၎: ဂေ:မံကံ ပံ၎၎: နိ၎၎၎ နိ၎:မိ: ပံ၎၎: နိ၎၎: နိ၎၎:ဂေ:ဝ:
နိ၎: နိ၎: နိ၎: ကိ: နိ၎:ဂေဝ? နိ၎: ဂေ:မံ မေ: ေ:၎: နိ၎:လဲ?
ေ:ကံ ဂေ:မံကံ နိ၎:နိ၎ နိ၎: လဲ:ကံ နိ၎ ကံ၎: နိ၎: ဂေ:လဲ?

ေ:ကံ နိ၎ ဝ:နိ၎: ဂေ:မေ: နိ၎၎၎ ဓ: နိ၎ ဂေ:မံ၎: လဲ:ကံ
၎:ကံ နိ၎:ဂေ:ဝ: နိ၎၎: နိ၎:ဂေ: ဂေ:မံ နိ၎ နိ၎:နိ၎:နိ၎
ဂေ:မံကံ နိ၎:မေ: ဂေ:မံ:နိ၎ နိ၎:မံ၎:နိ၎ ပံ၎၎:နိ၎: လဲ:ကံ မေ:နိ၎
ကဝ:၎ နိ၎: နိ၎:လဲ နိ၎:ဂေ:ဝ: နိ၎: နိ၎: တဝ.ရေ: တံ ဂေ၎: တံ၎၎

ေ:ကံ နိ၎:ဂေ:ဝ: မေ: နိ၎: ဂေ:လဲ ဂေ:မံ
နိ၎:နိ၎: နိ၎:ဂေ:ဝ: ကေ: ဂေ:မံ နိ၎:လဲ ဂေ:မံ
နိ၎:ကံ: နိ၎:ကံ: နိ၎ မေ:နိ၎: မံ၎၎နိ၎ နိ၎?

